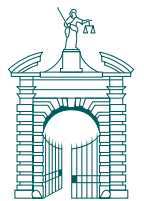

2020

Tuarascáil Bhliantúil

Revenue

Cáin agus Custaim na hÉireann
Irish Tax and Customs

Tuarascáil Bhliantúil 2020

An t-ochtú Tuarascáil Bhliantúil is nócha de chuid na gCoimisinéirí Ioncaim don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2020, lena n-áirítear dul chun cinn maidir le feidhmiú Ráiteas Straitéise na gCoimisinéirí Ioncaim, i gcomhréir leis an Acht um Bainistíocht na Seirbhíse Poiblí, 1997, curtha faoi bhráid an Aire Airgeadais.

Aibreán 2021

Ár Misean

Freastal ar an bpobal trí chánacha agus dleachtanna a bhailiú agus rialuithe Custam a fheidhmiú go cothrom agus go héifeachtúil

Ár bhFís

Chun bheith ar cheann de na córais riartha chánach agus custam is mó chun tosaigh le muinín an phobail agus a bheith ar an rogha fostóra

Ár gCroíluachanna

Meas

Gairmiúil

Comhoibriú

Sofhreagrúlacht

Macántacht

Clár na nÁbhar

Athbhreithniú an Bhoird ar 2020	5
Struchtúr na hEagraíochta	10
Príomhthorthaí 2020	13
Bailiú cánacha agus dleachtanna	16
Soláthar na dTacaíochtaí Criticiúla COVID-19	17
Comhlíontacht a Chinntiú le Dearadh agus Seirbhís den Scoth	25
Leibhéal Arda Comhlíontachta Saorálaí a Éascú	25
Soláthar Seirbhísí	27
Riachtanais Cáiníocóirí a Thuiscint	29
Tacú le Beartas Cánach	30
An Breatimeacht	32
Aghaidh a Thabhairt ar Neamhchomhlíontacht	35
Cláir Chomhlíontachta	36
Úsáid Sonraí, Faisnéise agus Anailísíocht	37
Díriú agus Cur Isteach ar Ghníomhaíochtaí sa Scáthgheilleagar	39
Cothromaíocht, Trédhearcacht agus Éifeachtacht a Chinntiú	43
Bailiú Fiachais	45
Comhoibriú	45
Ag dul i mbun na hoibre: Ár nDaoine agus Struchtúir	50
Ár nDaoine	50
Ár gCultúr	56
Nuálaíocht	57
Rúndacht Cáiníocóirí	58
Athchóiriú ar an tSeirbhís Phoiblí & Athnuachan na Státseirbhíse	59
Rialachas	60
Coiste Bainistíochta na gCoimisinéirí Ioncaim ag Leibhéal an Rúnaí Chúnta	63
Bainistíocht Airgeadais	65
Innéacs Táblaí 2020	85
Aguisín 1 - Bronnadh Míreanna Oidhreachta	99

Athbheithniú an Bhoird ar 2020

Tugtar tuairisc i dTuarascáil Bhliantúil 2020 ar bhliain gan fasach do na Coimisinéirí Ioncaim. Mar atá i gceist do mhórán gnóthaí ar fud na tíre, bhí tionchar ag paidéim COVID-19 ar na príomhghnéithe dár gcroí-obair mar chóras riartha cánach agus custam. Ina ainneoin seo, lean muid orainn lenár obair thábhachtach chun cánacha agus dleachtanna a bhailiú. Chomh maith le réimse seirbhísí tábhachtacha a chur ar fáil do cháiniócoirí, bhí ról lárnach againn i soláthar na bpríomhthacaíochtaí gnó mar chuid den fhreagra náisiúnta do phaindéim COVID-19. Choinnigh muid ár bhfócas ar ullmhúcháin Bhreathnaithe do tharraingt siar na Ríochta Aontaithe ón AE ar an 31 Nollaig 2020.

In 2020, bhailigh na Coimisinéirí Ioncaim iomlán de €82.3 billiún i bhfáltais chomhlána, lena n-áirítear €15.4 billiún i bhFáltais Neamh-Stáchtiste a bailíodh thar ceann Ranna agus Gníomhaireachtaí eile Rialtais. Ba ionann €56.2 billiún agus Glanfháltais Stáchtiste, laghdú 3.6% nó €2.1 billiún i gcomparáid le 2019.

In ainneoin dhúshláin 2020, cothaíodh leibhéal láidir comhlíontachta cánach agus ní raibh ach laghdú measartha imeallach i gceist i gcomparáid le 2019. Is léiriú é seo ar an teagmháil dhearfach ag gnóthaí, daoine aonair agus cleachtóirí cánach i rith 2020 agus ar an tiomantas láidir do dhualgais chánach a chomhlíonadh agus cinntiú go ndéantar cúram de sheirbhísí agus tacaíochtaí rithábhachtacha. Ag féachaint do threoirlínte sláinte poiblí an Rialtais, cuireadh ar fionraí ó mhí an Mhárta 2020 idirghabhálacha iniúchóireachta cánach agus comhlíontachta ar áitreabh cáiniócoirí. Lean muid orainn, áfach, de dhul ar aghaidh le ceisteanna comhlíontachta go leictreonach agus ar an bhfón, agus chuir muid breis agus 595,000 idirghabháil iniúchóireachta agus comhlíontachta i gcrích agus toradh de bhreis agus €487 milliún air.

Ba iad ár mbaill foirne a chuir ar ár gcumas a bheith gasta agus muid ag déileáil leis na dúshláin a thit amach le linn na bliana. Mar gheall ar a n-acmhainneacht, solúbthacht agus nuálaíocht, chuir muid scéimeanna tábhachtacha tacaíochta gnó ar fáil a ullmhaíodh ar lánluas, go minic taobh istigh de laethanta ó fógraíodh iad. Bhain muid an méid seo amach in ainneoin gur ghá dúinn, beagnach thar oíche, dul i dtaithe ar thimpeallacht oibre a bhí á feidhmiú ó chian den chuid is mó. Chuir muid bearta agus prótacail láithreacha i bhfeidhm chun timpeallacht oibre shábháilte a chuir i bhfeidhm do na baill foirne a lean orthu de bheith ag obair ar an láthair i ról riachtanacha nach bhféadfaí a reáchtáil ó chian.

Chomh maith lenár gcroí-ghnó a chur ar fáil, d'oibrigh mórán dár mbaill foirne ar ghnéithe eile den fhreagra náisiúnta do COVID-19 a bhí taobh amuigh de shainchúram díreach na gCoimisinéirí Ioncaim, lena n-áirítear iad siúd ag tacú le clár rianaithe teagmhálacha an FSS. Tá muid fíorbhródúil as an gcaoi ar fhreagair an eagraíocht do na dúshláin a chuir paidéim COVID-19 romhainn. Ghlac ár mbaill foirne go nótáilte leis na dúshláin seo agus gabhann muid buíochas le gach aon duine acu as a ndúthacht, gairmiúlacht agus acmhainneacht dhílis i rith 2020.

Freagra do COVID-19

Mar thoradh ar thabhairt isteach an tuairiscithe fíorama do ÍMAT in 2019, bhí muid in ann, nuair a ghéaraigh an phaindéim i mí an Mhárta, athinnealtóireacht a dhéanamh ar ár gcóras ÍMAT, i gcomhar leis an earnáil Bogearraí Párola, chun tacú le fostóirí agus fostaithe buailte. Chuir sé seo ar ár gcumas an Scéim Fóirdheontais Shealadaigh Pá a oibriú taobh istigh de laethanta beaga ó d'fhógair an Rialtas é. Chuir an scéim seo breis agus €2.8 billiún¹ ar fáil mar thacaíocht do 66,600 fostóirí i ndáil le breis agus 664,500 fostaithe idir 26 Márta agus 31 Lúnasa.

Mar chuid de Phacáiste Mhí Iúil do Spreagthaí Post, tháinig an Scéim Fóirdheontais Pá Fostaíochta in áit na Scéime Fóirdheontais Shealadaigh Pá ón 1 Meán Fómhair. Suas le

¹ Fóirdheontais chomhlána SFSP éilithe amhail an 4 Eanáir 2021

deireadh ráithe 1 de 2021, íocadh breis agus € 2.6 billiún² faoin scéim le breis agus 48,400 fostóirí incháilithe i ndáil le 546,300 fostaithe.

Tar éis fhógairt na Scéime Tacaíochta Srianáil Covid a tugadh isteach i mBuiséad 2021, dhear muid próiseas clárúcháin ar líne don scéim taobh istigh de dhíreach os cionn 2 sheachtain agus rinneadh na chéad íocaíochtaí le gnóthaí incháilithe ón 17 Samhain. Íocadh €423 milliún³ san iomlán in íocaíochtaí STSC le 21,800 gnó i ndáil le 24,100 áitreabh gnó suas le deireadh ráithe 1 de 2021.

I mí an Mhárta 2020, mar chuid de réimse beart a cuireadh i bhfeidhm chun cabhrú le gnóthaí a raibh deacrachtaí trádála acu mar thoradh ar thionchar COVID-19, chuir muid ar fionraí an t-ús a ghearrtar ar íocaíochtaí déanacha CBL agus dliteanas ÍMAT (Fostóra). Dá éis sin, glacadh na dliteanais seo isteach sa Scéim Stórasaithe Fiachais, rud a chuireann ar chumas gnóthaí 'páirceáil' a dhéanamh ar fhiachas CBL, agus cánach ioncaim párolla agus féinmheasúnaithe, chomh maith le ró-íocaíochtaí faoin Scéim Fóirdheontais Shealadaigh Pá. Amhail an 31 Márta 2021, rinneadh stórasú ar €2.3 billiún i bhfiachas cánach do bhreis agus 80,000 gnó.

Is éard a bhí i gceist le gach ceann de na scéimeanna nua ná leas a bhaint láithreach as foireann tras-eagraíochta, ilréimsiúil agus clúdach déanta don reachtaíocht, dearadh oibríochtúil, athruithe córais, tástáil córais agus ullmhacht na seirbhíse don líne thosaigh. Rinne muid teagmháil go réamhghníomhach le gnóthaí, daoine aonair agus gníomhairí cánach, lena n-áirítear saintreoir oibríochtúil a chur ar fáil ionas go gcuirfí ar fáil láithreach an t-eolas a teastaíodh i ndáil leis na tacaíochtaí éagsúla.

Chomh maith leis an réimse leathan tacaíochtaí a riar muid thar ceann an Rialtais in 2020, chuir muid i bhfeidhm chomh maith sraith beart lamháiltais thar réimse leathan ceisteanna a bhaineann le cáin faoi fhorálacha cúraim agus bainistíochta Alt 849 den Acht Comhdhlúite Cánacha, 1997.

An Breatimeacht

In ainneoin dhúshláin COVID-19, lean muid lenár n-ullmhúcháin don Bhreatimeacht ar gach taobh i rith 2020. D'óstáil muid sraith seimineár gréasáin chun tuilleadh cabhrach a thabhairt do lucht trádála agus gnó ó thaobh tuiscint a fháil ar na hathruithe a thabharfaí isteach leis an mBreatimeacht. Scríobh muid chomh maith chuig 149,000 gnó maidir le comhairle faoi ullmhú don Bhreatimeacht agus rinne muid teagmháil bhreise le breis agus 14,500 gnó thar an bhfón. Le seoladh ár *Seirbhís Custam Ró-Ró*, déantar optamú ar ghluaiseacht éifeachtúil, agus nuair is gá, rialú earraí agus feithiclí nuair a bhogtar iad le bád farantóireachta idir Éire agus an Bhreatain Mhór.

Chun ár n-ullmhacht oibríochtúil a chinntiú, d'earcaigh muid agus chuir muid oiliúint ar bhail foirne bhreise chun ról a bhaineann leis an mBreatimeacht a chur i gcrích. Rinne muid obair shuntasach chun cumas ár gcóras TF a mhéadú chun freastal ar an trádáil leis an Ríocht Aontaithe a bheadh faoi réir rialuithe Custam agus rialuithe eile rialúcháin tar éis an Bhreatimeachta. Bhunaigh muid líne chabhrach 24/7 Custam chun cúnaimh a thabhairt le fiosruithe ó lucht trádála agus Custam maidir le himréiteach Custam agus rialuithe iompórtála agus easpórtála.

Tá beagnach ceithre mhí caite ó tugadh éifeacht iomlán do tharraingt siar na Ríochta Aontaithe ón AE. Mar thoradh díreach air seo, tá athrú déanta don timpeallacht trádála idir Éire agus an Bhreatain Mhór nach bhféadtar dul siar air. Caitear leis an mBreatain Mhór anois mar thríú tír chun críocha trádála, baineann foirmiúlachtaí Custam agus riachtanais eile rialacháin le hearraí a bhogtar ó, chuig agus tríd an mBreatain Mhór. Leis seo, cuireadh deireadh leis an trádáil réidh a raibh muid cleachta leis le blianta. Aithníonn muid gurb ionann t-athrú suntasach agus buan seo sna socrúithe trádála leis an mBreatain Mhór agus an t-athrú is mó do lucht trádála

² Fóirdheontais chomhlána SFPF éilithe amhail an 1 Aibreán 2021

³ Éilimh chomhlána STSC próiseáilte le haghaidh íocaíochtaí amhail an 1 Aibreán 2021

agus gnó le beagnach 30 bliain anuas ó cruthaíodh Margadh Aonair an AE. Tá a fhios againn go bhfuil ag éirí le roinnt gnóthaí ina gcuid trádála leis an mBreatain Mhór agus ba chúnaimh dóibh na hullmhúcháin fhorleathana a rinne siad roimh ré. Tá muid ar an eolas, áfach, go bhfuil dúshláin á gcur roimh roinnt gnóthaí, idir chinn mhór agus bheaga, in Éirinn agus sa Bhreatain Mhór, ó thaobh dul i dtaithe leis na socrúithe nua agus an gá le cloí le foirmiúlachtaí Custam agus foirmiúlachtaí eile rialúcháin. Le himeacht ama, éireoidh iompórtálaithe, comhlachtaí iompair agus tiománaithe trucaíl de bheith cleachta le déileáil leis na foirmiúlachtaí Custam agus foirmiúlachtaí eile rialúcháin a bhaineann anois le hearraí a bhogadh, chuig, ó nó tríd an mBreatain Mhór. Tá muid ag leanúint de thacú le lucht trádála agus gnó le dul i dtaithe ar na foirmiúlachtaí nua seo agus deacrachtaí sonracha aonair a réiteach.

Ar an gcaoi chéanna, bhí dúshláin ann dúinn chomh maith mar chóras riartha cánach agus custam ó thaobh imeacht na Ríochta Aontaithe ón AE. Tá monatóireacht á déanamh againn ar na leibhéil gníomhaíochtaí ar ár gcórais TF ón 1 Eanáir 2021 agus go luath i mí Eanáir, shainaithin muid meathlú feidhmíochta le linn buaicthréimhsí próiseála. Mar thoradh air seo bhí moill ar fhreagraí do dhearbhuíthe custam agus teachtaireachtaí eile a thaisc lucht trádála. Tuigeann muid an tionchar a bhí ag na deacrachtaí eatramhacha feidhmíochta seo ar lucht trádála agus gnóthaí. Ghabh muid leithscéal as ucht an mhíchaoithiúlacht a cothaíodh agus thug muid aghaidh láithreach ar na ceisteanna sainaitheanta feidhmíochta. Bhí tionchar dearfach ag na bearta a d'fheidhmigh muid ar an bhfeidhmíocht phróiseála agus tá muid ag leanúint le díriú ar an bhfeidhmíocht a fheabhsú agus cinntiú go bhfuil córas feidhmiúil, láidir ann a fhreastalaíonn go hiomlán ar na riachtanais a leagtar air.

Seirbhís chun Tacú le Comhlíontacht

Mar gheall ar ár samhail soláthair seirbhíse atá gasta, nuálach agus éifeachtúil, cuireadh ar ár gcumas, chomh fada agus ab fhéidir, sárú a dhéanamh ar na dúshláin a chuir an phaindéim romhainn ó thaobh timpeallachtaí geilleagracha agus gnó a d'athraigh go han-sciobtha.

Éascaíonn muid leibhéil arda comhlíontachta cánach saorálaí trí chúnaimh a thabhairt do cháiníocóirí go réamhghníomhach ó thaobh a gcuid dualgas cánach a chomhlíonadh, an t-eolas, tacaíocht agus treoir chuí a thabhairt dóibh, agus trí é a dhéanamh chomh héasca agus is féidir a bheith comhlíontach go saorálach. Mar shampla, tá muid ag leanúint de réamhlíonadh a dhéanamh ar thuairisceáin cánach bhliantúla agus, in 2020, lean muid den fheabhsú inár n-agaí freagartha ar Chóras Teicniúil na gCoimisinéirí Ioncaim.

Mar fhreagra láithreach do na bearta agus srianta sláinte poiblí a d'fhógair an Rialtas ar an 27 Márta 2020 a bhfuil sé mar aidhm acu scaipeadh COVID-19 a chur faoi chois, chuir muid eolas tábhachtach ar fáil do cháiníocóirí maidir leis na hathruithe riachtanacha don soláthar seirbhísí. Thug muid tosaíocht d'oibriú leanúnach na Líne Cabhrai Náisiúnta d'Fhostóirí agus na Deisce Cabhrai Teicniúla ROS chun tacú le fostóirí a bhfuil fiosruithe acu maidir leis an Scéim Fóirdheontais Shealadaigh Pá. Cé gur dúnadh roinnt dár línte fóin go sealadach, d'athdhírigh muid ar leithdháileadh acmhainní chun freastal ar an úsáid mhéadaithe as *M'Fhiosruithe*, ár seirbhís comhfhreagrais slán ar líne. In 2020, chríochnaigh muid 68% níos mó fiosruithe ó cháiníocóirí a cuireadh isteach le *M'Fhiosruithe* i gcomparáid le 2019, agus críochnaíodh 72% de gach fiosrú i gcrích taobh istigh de 5 lá.

Chomh maith le tacaíochtaí criticiúla Rialtais a sholáthar do ghnóthaí le linn 2020, lean muid d'fheabhsú a dhéanamh dár sraith seirbhísí ar líne agus digiteacha a ligeann do cháiníocóirí agus do ghníomhairí féinseirbhís a dhéanamh chomh fada agus ab fhéidir. Mar shampla chuir muid feidhm 'rianaigh m'fhiosrú' le *M'Fhiosruithe*, d'fhorbair muid ár n-aip mhóibíleach nua, *Rianaire Admhálacha na gCoimisinéirí Ioncaim*, agus sheol muid *Foirm SA.2, Ráiteas Cúrsaí (Probháid)*, i gcomhar leis an tSeirbhís Chúirteanna, rud a fhéadann duine ar bith a úsáid ar mian leo probháid a thógáil amach. Tháinig sé seo in áit an phróisis láimhe amháin a bhí ann roimhe seo.

Ar bhonn leanúnach, cuireann muid le meastóireacht, forbairt agus feidhmiú an bheartais

cánach náisiúnta, agus le tograí an AE agus na Eagraíochta um Chomhar agus Fhorbairt Eacnamaíochta (OECD) chun aghaidh a thabhairt ar na dúshláin chánach a bhaineann leis an digitiú agus leis an gcánachas idirnáisiúnta ar chomhlachtaí. In 2020, d'oibrigh muid i ndlúthchomhar leis an Roinn Airgeadais, ní hamháin i ndail leis na príomhthacaíochtaí COVID-19 a riarann muid thar ceann an Rialtais, ach chomh maith leis sin i ndáil le hábhair amhail na forálacha a bhaineann le cáin san *Acht um Tharraingt Siar na Ríochta Aontaithe ón Aontas Eorpach (Forálacha Iarmhartacha)*, 2020.

Aghaidh a Thabhairt ar Neamhchomhlíontacht

Threisigh muid an cultúr láidir comhlíontachta saorálaí trí aghaidh a thabhairt ar neamhchomhlíontacht den uile chineál, ar bhonn soiléir rioscabhunaithe.

D'oiriúnaigh muid ár gcur chuige nuair a tugadh isteach srianta COVID-19 i mí an Mhárta 2020, nuair a cuireadh ar fionraí idirghabhálacha iniúchóireachta agus comhlíontachta ar áitreabh cáiníocóirí. Lean muid orainn, áfach, lenár n-idirghabhálacha comhlíontachta ó shin ar an bhfón agus trínár seirbhís ar líne *M'Fhiosruithe*. In 2020, ba ionann an toradh iomlán ónár n-idirghabhálacha iniúchóireachta agus comhlíontachta agus €487.4 milliún. Comhaontaíodh socraíochtaí cánach, ar luach €51.4 milliún iad, le 109 cáiníocóirí a foilsíodh mar mhainnitheoirí cánach.

Treisiónn muid ár sealúchas sonraí agus baineann muid úsáid as ár gcumas anailísíochta sonraí chun riosca a shainaithint go héifeachtach agus díriú air ar bhealach níos fearr. Bhain muid úsáid as anailísíocht sonraí chun rioscaí don Scéim Fóirdheontais Shealadaigh Pá agus don Scéim Fóirdheontais Pá Fostaíochta a shainaithint, chun uathoibriú a dhéanamh ar an bpróiseas le grúpaí corparáideacha a shainaithint, chun tosaíocht níos fearr a thabhairt do Thuairiscí ar Idirbhearta Amhrasta (tuairiscí TIA), chun neamhthíolaiceoirí Cánach Ioncaim ardriosca a shainaithint agus chun measúnú agus feabhsú a dhéanamh ar éifeachtacht ár gcórais riosca.

I rith 2020, lean muid lenár réimse leathan idirghabhálacha ag díriú ar chalaíoch, trádáil neamhdhlísteanaigh, smuigleáil agus coiriúlacht eagraithe. Rinne muid urghabháil ar 4,621kg de dhrugaí, ar a raibh luach sráide measta de bhreis agus €44.8 milliún. Rinne muid 4,436 urghabháil ar tháirgí tobac aindleathacha, ar luach measta de bhreis agus €37 milliún, urghabháil ar 764,174 lítear d'alcól neamhdhlísteanaigh ar luach measta €4.2 milliún agus urghabháil ar 501 feithicil.

Ár nDaoine agus ár gCumas

Tá ár mbaill foirne lárnach don mhéid a bhaineann muid amach. Braitheann muid ar a scileanna, cumas agus gairmiúlacht, ar sholúbthacht ár struchtúr agus ar ár cumas leanúnach leas a bhaint as an nuálaíocht sa teicneolaíocht agus i gcleachtais ghnó chun ár ról a chur i gcrích go héifeachtach.

Ag deireadh 2020, bhí 6,980 ball foirne buan ag obair sna Coimisinéirí Ioncaim, arb ionann é agus 6,678 coibhéis lánaimseartha. Le linn na bliana, cheap muid 502 ball foirne ó chomórtais earcaíochta oscailte, idir-rannacha agus ó chomórtais an Choiste Bainistíochta Ardleibhéil. Tá ár suíomh mar an rogha fostóra athdhearbhaithe mar gheall ar an líon mór leanúnach iarratas seachtrach ar ár gcomórtais earcaíochta in 2020.

Mar gheall ar ár bhfócas le blianta beaga anuas struchtúir sholúbtha a fhorbairt, tá an ghasacht ag an eagraíocht chun oiriúnú go sciobtha do thimpeallachtaí athraitheacha. In 2020, mar gheall ar ár n-obair i ndáil leis seo, bhí muid in ann muid féin a oiriúnú go sciobtha do thimpeallacht mhór chianoibre agus glacadh le bealaí nuálacha don bhealach a oibríonn muid, ina measc an úsáid a bhaineann muid as teicneolaíocht, digitiú seirbhísí agus uathoibriú próiseas.

Tá cultúr láidir glactha agus cothromais i measc ár mball foirne, agus i leith cáiníocóirí, agus cinntítear go nglactar le agus go léirítear meas ar chearta daonna agus ar an éagsúlacht.

Mar aitheantas go bhféadfadh sé go raibh tionchar ag an tréimhse srianta sláinte náisiúnta ar fholláine ár gcomhghleacaithe, sheol muid ár gclár folláine 'RevWell'. Cuireann an clár seo réimse tionscnamh chun cinn a chinntíonn go bhfuil ár mbaill foirne ar an eolas faoi na tacaíochtaí atá ar fáil dóibh.

Ag Féachaint Chun Cinn

I bhfianaise chúlra an chur isteach agus na neamhchinnteachta nach bhfacthas roimhe seo, d'ullmhaigh muid ár Ráiteas Straitéise 2021–2023 le déanaí. Tá tionchar suntasach i gcónaí ag paindéim COVID-19 ar an tírdhreach domhanda agus náisiúnta geilleagrach agus sóisialta. Tá athrú buan tagtha ar an timpeallacht trádála idir Éire agus an Bhreatain Mhór. Tá tionchar na himeachtaí suntasacha seo ar réimsí tábhachtacha dár gcroí-ghnó mar chóras riartha cánach agus custam.

I mbliana, leanfaidh muid de riar agus maoirseacht na scéimeanna tacaíochta gnó agus forálacha eile a thug an Rialtas isteach mar fhreagra do COVID-19 agus leanfaidh muid de bheith gasta, láidir agus freagrach inár dtacaíocht don chomhrac ina aghaidh thionchar an víris ar an ngeilleagar.

Leanfaidh muid den chomhoibriú agus tacaíocht le lucht trádála agus gnó, i dteannta a chéile agus ar bhonn aonair, ó thaobh bainistiú a dhéanamh ar thionchar na timpeallachta trádála atá athraithe go buan mar gheall ar imeacht na Ríochta Aontaithe ón AE. An tosaíocht atá againn i gcónaí ná éascú a dhéanamh ar ghluaiseacht éifeachtach trádála dlisteanáí, iomaíochas náisiúnta a fheabhsú, díriú ar thrádáil neamhdhleathach agus cur isteach air agus aghaidh a thabhairt ar neamhchomhlíontacht.

Leanfaidh muid de dhíriú ar ár samhail seirbhíse le haghaidh comhlíontachta a athbheachtú, spreagtha ag riachtanais cáinócóirí agus gníomhairí cánach, agus ag an am céanna treisiú a dhéanamh ar dhul chun cinn breise i dteicneolaíochtaí chun seirbhís den scoth a chur ar fáil.

Tríd an gcomhlíontacht in am is i dtráth a uasmhéadú, déanfaidh muid feabhsú tuilleadh dár rannpháirtíocht fíorama, agus feidhmeoidh muid creat oibre athbhreithnithe d'idirghabhálacha comhlíontachta a thacaíonn le rannpháirtíocht luath agus éifeachtach le riosca. Déanfar ár bhfreagra agus ár ngníomhartha a chinneadh de réir an leibhéal riosca agus iompair cáinócóirí.

Leanfaidh muid de thacú leis an Roinn Airgeadais i ndáil leis an gclár oibre cánach idirnáisiúnta síorathraitheach agus casta. Leanfaidh muid chomh maith de pháirt ghníomhach a ghlacadh i bhforbairtí san AE, san OECD agus san Eagraíocht Dhomhanda Custam.

Ar deireadh, leanfaidh muid de thosaíocht a thabhairt do shábháilteacht agus folláine ár mball foirne agus a dteaghlach. Lorgóidh muid bealaí i gcónaí ina bhféadann muid tuilleadh tacaíochta a thabhairt dár mbaill foirne agus iad ag obair ón mbaile den chuid is mó. Is mar gheall ar dhúthracht, solúbthacht agus díograis ár mball foirne atá ag éirí linn i gcónaí ár gcuspóirí agus spriocanna lárnacha a bhaint amach agus ár bpáirt a ghlacadh sa soláthar tacaíochtaí riachtanacha do ghnóthaí buailte ag an bpaindéim. Gabhann muid buíochas leo as ucht a n-obair dhian, a n-acmhainneacht agus a ngairmiúlacht.

*Niall Cody
Cathaoirleach*

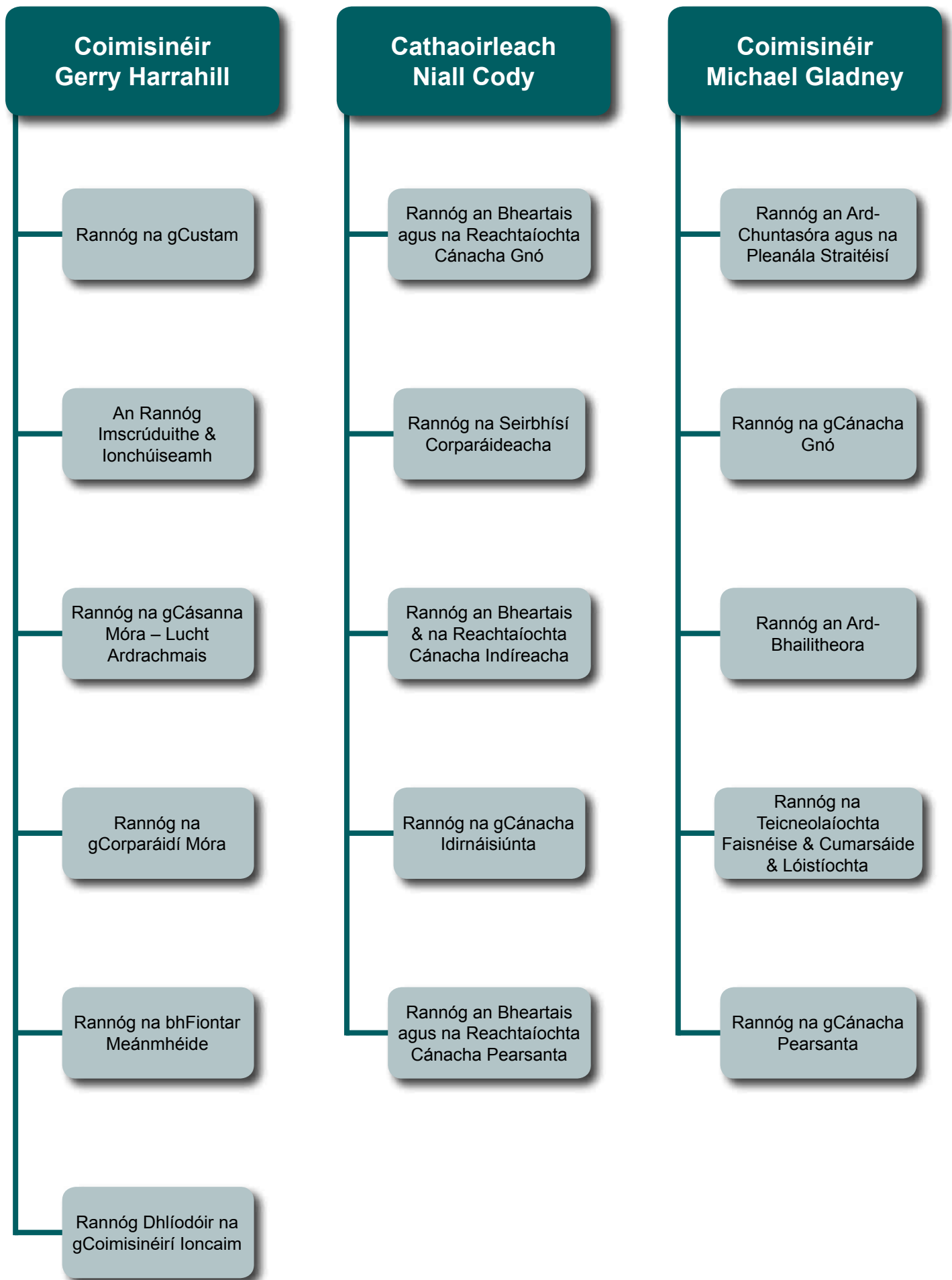

*Gerry Harrahill
Coimisinéir*

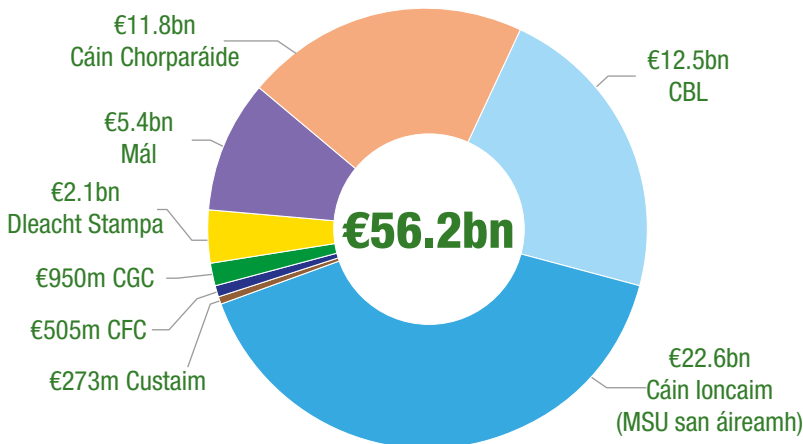
*Michael Gladney
Coimisinéir*

Struchtúr na hEagraíochta

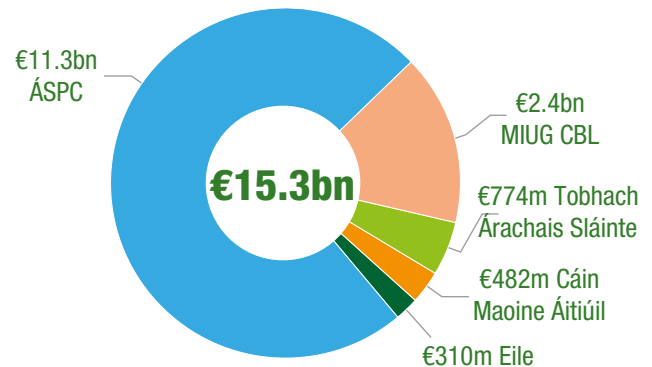

Príomhthorthaí 2020

Glanfháltais Cánach Stáitchiste

Glanfháltais Neamh-Stáitchiste a bailíodh thar ceann Gníomhaireachtaí eile

Costas riaracháin na gCoimisinéirí Ioncaim €469 milliún

Teagmhálacha le Custaiméirí

	Línte Cabhrach Náisiúnta	1.4m
	Comhfhreagras	1.8m
	Tuairisceáin Leictreonacha	5.3m
	Íocaíochtaí Leictreonacha	9.2m
	Féinseirbhís Leictreonach	1.3m
	Tíolachtaí Párolla	6.1m

Comhlíontacht in Am

	Cásanna Móra	97%
	Cásanna Meánmhéide	96%
	Cásanna Eile	87%

Socrúithe Íoca Fiachais

7,097 ar luach €125.7m

Tacú leis an gcomhlíontacht le haghaidh 3.2 milliún fostaíocht, 0.2 milliún fostóirí, 1 milliún gnó, 0.3 milliún trádálaithe CBL agus 1.4 milliún uinéirí maoinne

Ag tabhairt cúnamh do ghnóthaí ullmhú don Bhreathimeacht

735	149,000	2,083	14,513	76,942
Líon na Foirme ag obair anois i ról a bhaineann leis an mBreathimeacht	Líon na litreacha faoi ullmhacht Bhreathimeachta eisithe chuig gnóthaí atá i mbun trádála leis an Ríocht Aontaithe	Líon na glaochanna chuig an Líne Cabhrach Custam mar ullmhúchán don Bhreathimeacht	Líon na nGnóthaí a ndearnadh teagmháil leo trí fheachtas fóin	Clárúcháin Custam (EORI)

595,143 Idirghabháil Iniúcháireachta agus Comhlíontachta Déanta agus Toradh €487.4 milliún orthu

Forfheidhmiúchán Fiachais	Urghabhálacha & Ciontuith	Mainnitheoirí Cánach
22,580 cás Toradh €126.8m	21 ciontú i leith imghabháil & calaois thromchúiseach 248 ciontú achomair 22,509 brath & urghabháil Custam/Mál 8 n-urghabháil tráchtála agus 51 feithicil urghafa i ndáil le Ola Breosla Feithicle & Marcáilte	333 cás foilsithe le fíneálacha/pionós arb ionann iad agus €1.6m 109 socraíocht foilsithe

Oiriúnú do COVID-19 in 2020

Tacú le gnóthaí agus ioncaim a chosaint

Le tosú COVID-19, chuir na Coimisinéirí Ioncaim leis an iarracht náisiúnta chun beatha agus slite beatha a chosaint. D'úsáid muid ár saineolas oibríochtúil agus creatlach ár gcóras TF chun tacaíochtaí criticiúla a sheachadadh do dhaoine aonair, fostóirí agus gnóthaí eile go tapa agus go héifeachtúil.

Scéim Fóirdheontais Shealadaigh Pá

€2.8bn* i bhfóirdheontais

664,500 fostaithe

66,600 fostóirí

* SFSP comhlán éilithe amhail an 4 Eanáir 2021

Scéim Fóirdheontais Pá Fostaíochta

€1.42bn* i bhfóirdheontais

443,100 fostaithe

39,800 fostóirí

* SFPF comhlán éilithe amhail an 4 Eanáir 2021

Scéim Tacaíochta Srianatá COVID

€146m* i dtacaíochtaí

16,600 gnó

19,000 áitreabh

* Éilimh chomhlána STSC próiseáilte le haghaidh íocaíochtaí amhail an 4 Eanáir 2021

Stórasú Fiachais

€1.9bn i bhfiachais stórasaithe do 70,000 gnó

Tosaíocht tugtha d'Aisíocaíochtaí

332,300 aisíocaíocht CBL eisithe ar luach €5.6bn, suas 6% ó 2019

Brostú ar Fhaoiseamh i leith Cailteanais

Éilimh eatramhacha ó 180 comhlacht agus 320 duine aonair ar fhaoiseamh €61m

Bearta Tacaíochta Eile

- Aisíocaíochtaí eatramhacha CISG brostaithe
- Rochtain luath ar chreidmheasanna T&F iníoctha
- Cothabháil ar Imréiteach Cánach
- Rátaí úis laghdaithe ar fhiachas neamh-COVID-19
- Treoir mháil – táirgeadh díghalrán lámh agus stoic neamhdhíolta alcóil ar ais
- Bearta lamháiltais ar oibriú Sochair Comhchineáil
- Síneadh curtha le spriocdhátaí Íoca & Tíolactha
- Mórán idirghabhálacha comhlíontachta allamuigh curtha ar fionraí
- 'Ródú Glas' Custam tugtha do tháirgí cógaisíochta agus cógais chriticiúla
- Tarscaoileadh táillí athnuachana ceadúnais licéir
- Maolú ar roinnt dualgas riaracháin ÍMAT

Nuáil a dhéanamh agus seirbhísí riachtanacha á gcothabháil

Ghlac na Coimisinéirí Ioncaim go réidh agus go tapa le dúshlán 2020. Agus formhór na mball foirne ag obair ón mbaile, leanadh le seirbhísí riachtanacha a sholáthar agus a fheabhsú ar an láthair agus go seachtrach, agus cuireadh tacaíocht ar fáil thar ceann gníomhaireachtaí eile.

Obair ó Chian

Oibríonn breis agus 4,000 ball foirne de chuid na gCoimisinéirí Ioncaim ón mbaile go rialta agus seirbhísí do cháinóicirí á gcothabháil

Calafóirt, Aerfóirt & Post

Choinnigh ball foirne láithreach leanúnach ag Calafóirt, Aerfóirt agus Ionaid Phoist na hÉireann ag cabhrú le hiad a choinneáil ar oscailt

Ionaid Sonraí agus Phriontála

Choinnigh 77 ball foirne inár nIonaid Sonraí & Phriontála seirbhísí riachtanacha ag rith do na Coimisinéirí Ioncaim agus do ghníomhaireachtaí eile Stáit.

Tacú leis an FSS

Cuireadh 150 ball foirne ag obair le tacú le hiarrachtaí rianaithe teagmhála an FSS

Feabhsaithe ar M'Fhiosruithe

Féadfaidh custaiméirí stádas a gcuid fiosruithe agus a gcuid éileamh a thiolactar trí M'Fhiosruithe a sheiceáil láithreach.

Amanna Freagartha Níos Tapúla

50% níos mó fiosruithe ar M'Fhiosruithe i gcomparáid le 2019, ach tugadh freagraí in 5 lá níos lú le linn buaicthréimhsí

Príomhthorthaí 2020

Bailiú agus Comhlíontacht

- Ba é suim na nglanfháltas Státchiste le haghaidh 2020 ná €56.2 billiún, arb ionann é agus laghdú 3.6% ar fháltais 2019 (Tábla 2)
- Bailíodh €15.4 billiún i bhfáltais neamh-Státchiste thar ceann gníomhaireachtaí eile (Tábla 1)
- Ráta comhlíontachta tuairisceáin/íoca 96% do ghnóthaí meánmhéide le leibhéal an-ard comhlíontachta á choinneáil ar an iomlán (Tábla 6)
- Baineadh amach ráta comhlíontachta 94% do Cháin Maoine Áitiúil (CMÁ) 2020, agus bailíodh glanfháltais €482 milliún CMÁ agus aistríodh chuig an gCiste Rialtais Áitiúil iad.

Soláthar Tacaíochtaí Criticiúla COVID-19

- Scéim Fóirdheontais Shealadaigh Pá - €2.8 billiún⁴ i bhfóirdheontais íoctha le 66,600 fostóirí i ndáil le 664,500 fostaithe
- Scéim Fóirdheontais Pá Fostaíochta - €1.42 billiún⁵ i bhfóirdheontais íoctha le 39,600 fostóirí i ndáil le 443,100 fostaithe
- Scéim Tacaíochta Sriantaí Covid - €146 milliún⁶ i dtacaíochtaí íoctha le 16,600 gnó i ndáil le 19,000 áitreabh gnó
- Stórasú Fiachais - €1.9 billiún i bhfiachas cánach stórasaithe do 70,000 gnó
- Gníomhaíochtaí forfheidhmiúchán fiachais curtha ar fionraí go sealadach
- Cothabháil ar Imréiteach Cánach
- Brostú ar Fhaoiseamh i leith Caillteanais - €61 milliún in éilimh eatramhacha íoctha le 180 comhlacht agus 320 duine aonair
- Aisíocaíochtaí Tosaíochta - €5.4 billiún in aisíocaíochtaí CBL eisithe, méadú 5% ar 2019
- Bailiú gearríocaíochtaí Cánach Ioncaim agus MSU do 2020 curtha siar do 2020 i ndáil leis an Scéim Fóirdheontais Shealadaigh Pá agus Íocaíocht Dífhostaíochta Paidéime, saor ó ús, thar thréimhse ceithre bliana ó 2022–2025

Fiachas a Bhainistiú

- Bhí fiachas €1,182 milliún ar fáil lena bhailiú: is ardú €264 milliún (29%) é sin ar fhiigiúr 2019.
- Ba é méid na bhfiach a bhí ann le bailiú mar chéatadán na bhfáltas comhlán ná 1.44%, suas 1.09% ar fhiigiúr 2019
- Faoi dheireadh na bliana 2020, bhí socruithe tráthíocaíochtaí i bhfeidhm ag 7,097 gnó agus duine aonair i leith fiachas €125.7 milliún
- Breis agus 3,700 socraíocht tráthíocaíochtaí ag baint leas as ráta úis atá laghdaithe go mór chun fiachais chánach €130 milliún a chlúdach

⁴ Fóirdheontais chomhlána SFSP éilithe amhail an 4 Eanáir 2021

⁵ Fóirdheontais chomhlána SFPP éilithe amhail an 4 Eanáir 2021

⁶ Éilimh chomhlána STSC próiseáilte le haghaidh íocaíochtaí amhail an 4 Eanáir 2021

Comhlíontacht a Chinntiú le Dearadh agus Seirbhís den Scoth

- 9.2 milliún íocaíocht leictreonach íochta leis na Coimisinéirí Ioncaim, ar luach €77 billiún (Tábla 3)
- 1.5 milliún aisíocaíocht leictreonach le cáiníocóirí, ar luach €9.2 billiún (Tábla 3)
- 5.3 milliún tuairisceán leictreonach faighte (Tábla 3)
- 1.4 milliún glao fóin freagartha (Tábla 3)
- 1.8 milliún mír chomhfhreagrais (litreacha, ríomhphoist slán, fiosruithe ar líne srl) (Tábla 3)
- 1.8 milliún dearbhú Custam próiseáilte
- 2.7 milliún cáiníocóirí aonair cláraithe ar moChúrsaí ag deireadh 2020

Nua-Aoisiú ÍMAT

- 8 milliún Fógra Párolla na gCoimisinéirí Ioncaim (FPCI) iarrtha
- 6.1 milliún tíolacadh párolla rathúil
- 184,810 fostóirí ag déanamh tíolacthaí (soláthraithe pinsin san áireamh)
- 3.2 milliún fostaíocht ghníomhach
- €96.4 billiún i bpá agus pinsin chomhlána tuairiscithe

Teagmháil le Trádálaithe i leith an Bhreathimeachta

- 149,000 Líon na litreacha faoi ullmhacht Bhreathimeachta eisithe chuig gnóthaí atá i mbun trádála leis an Ríocht Aontaithe
- 2,083 Líon na nglanna chuig an Líne Cabhrach Custam mar ullmhúchán don Bhreathimeacht
- 14,513 gnó ag trádáil leis an Ríocht Aontaithe a ndearnadh teagmháil fóin leo
- 76,492 Clárú Custam (uimhreacha Clárúcháin agus Aitheantais Oibreora Eacnamaíoch (EORI))
- Tús curtha le seirbhís tacaíochta dearbhuithe Custam

Aghaidh a Thabhairt ar Neamhchomhlíontacht

- €487.4 milliún mar thoradh ar idirghabhálacha iniúchóireachta agus comhlíontachta – €128.1 milliún ó iniúchtaí agus imscrúduithe agus €359.3 milliún ó idirghabhálacha neamh-iniúchóireachta (Tábla 11)
- €18.4 milliún, ús agus pionóis san áireamh, mar thoradh ar shocraíochtaí ar 104 cás seachanta cánach
- €51.4 milliún i socraíochtaí cánach i ndáil le 109 cáiníocóirí agus foilsithe in Iris Oifigiúil in 2020 (Tábla 14)

Urghabhálacha

- 15,714 urghabháil drugaí, ar luach €44.8 milliún (Tábla 16)
- 48.2 milliún toitín agus 7,189kg de thobac urghafa, ar luach €32.8 milliún agus €4.2 milliún faoi seach (Tábla 17)
- 501 feithicil urghafa
- 12,038 lítear de bhreosla neamhdhlisteanach urghafa
- 40 urghabháil airgid arbh fhiú €1.4m iad
- €561,933 d'orduithe forghéillte airgid ceadaithe ag an gCúirt Chuarda in 35 cás
- 130 meaisín cearrbhachais urghafa

Ionchúisimh/Pionóis

- 21 chiontú choiriúla de bharr imghabháil thromchúiseach cánach agus dleachta (Tábla 20)
- 248 ciontú agus fineáil arbh fhiú €0.9 milliún iad de bharr raon ciontuithe achoimre éagsúla (Tábla 20)
- €0.2 milliún a d'eascair as 59 pionós mar thoradh ar thuairisceáin neamhthíolactha (Tábla 21)

Ár gCion a Dhéanamh ar Bhonn Idirnáisiúnta

- 74 Comhaontú um Chánachas Dúbailte sínithe (73 i bhfeidhm) agus 26 Comhaontú um Malartú Faisnéise Cánach (Comhaontuithe CMFC) i bhfeidhm ag deireadh 2020
- 1,446 iarratas ar chúnamh frithpháirteach faighte agus 646 iarratas eisithe ag na Coimisinéirí Ioncaim (Tábla 22) faoi fhorálacha chomhaontuithe malartaithe faisnéise na hÉireann
- 38 Nós Imeachta um Chomhaontú Frithpháirteach (nósanna imeachta NICF) curtha i gcrích tar éis teagmhála le hÚdaráis Inniúla i ndlínsí eile chun deireadh a chur le cánachas dúbailte maidir le díospóidí cánach agus 5 Réamh-Chomhaontú Praghsála (réamh-chomhaontuithe RCP) tugtha chun críche d'fhonn díospóidí maidir le praghsáil aistriithe a chosc (Táblaí 23 & 24)

Ár bhFeidhmíocht a Thagarmharcáil

- De réir thuairisc an Bhainc Dhomhanda / PwC *Paying Taxes 2020*⁷, d'fhan Éire san áit chéanna mar an tír is éasca san AE chun cánacha a íoc agus an ceathrú tír ar domhain.
- Áiríodh Éire sa 26ú háit ar domhain (an 13ú háit san AE) i dtáscaire feidhmíochta lóistíochta an Bhainc Dhomhanda *Logistics Performance Indicator* le haghaidh éifeachtúlacht an phróisis imréitigh custam le haghaidh 2018 (an bhliain is deireanaí dá bhfuil sonraí ar fáil faoi láthair)
- Is ionann feidhmíocht fhoriomlán bhailithe na gCoimisinéirí Ioncaim agus luach an-ard ar airgead don Stát. Agus €82 billiún i bhfáltais chomhlána bailithe in 2020, is ionann na costais riaracháin €467 milliún don bhliain agus tuairim is 0.57% de na fáltais chomhlána a bailíodh.

⁷ <https://www.pwc.ie/media-centre/press-release/2020/paying-taxes-report-shows-ireland-maintaining-lead.html>

Bailiú cánacha agus dleachtanna

Is é ár misean ná freastal ar an bpobal trí chánacha agus dleachtanna a bhailiú agus rialuithe Custam a fheidhmiú go cothrom agus go héifeachtúil Tá ról ríthábhachtach ag na Coimisinéirí Ioncaim sa gheilleagar chun cánacha agus dleachtanna atá dlite don Stát a bhailiú. Baineann muid é seo amach trí sheirbhís den scoth a chur ar fáil chun tacú le comhlíontacht shaorálach agus freagra riosca-dhírthe, éifeachtach, comhréireach do neamhchomhlíontacht a chur ar fáil, mar léiriú ar iompar cáiníocóirí.

Bailíodh fáltais chomhlána €82.3 billiún in 2020, lena n-áirítear €15.4 billiún i bhfáltais neamh-Státchiste a bailíodh thar ceann Ranna, Gníomhaireachtaí agus Ballstáit eile an AE (Tábla 1).

Bhí na glanfáltais Státchiste €56.2 billiún thíos 3.6% nó beagnach €2.1 billiún i gcomparáid le 2019, agus tháinig na fáltais chánach is mó ó Cháin Ioncaim (40% nó €22.6 billiún), CBL (22% nó €12.5 billiún) agus Cáin Chorparáide (21% nó €11.8 billiún) (Tábla 2).

I measc na nglanfáltais neamh-Státchiste €15.3 billiún bhí €11.3 billiún i ndáil le hÁrachas Sóisialach Pá-Choibhneasa (ÁSPC) agus €774 milliún i ndáil leis an Tobhach Árachais Sláinte. Chomh maith leis sin bhí €482 milliún san áireamh i ndáil leis an gCáin Maoine Áitiúil (CMÁ), cáin atá á riar agus á bailiú ag na Coimisinéirí Ioncaim agus aistríodh na glanfáltais chuig an gCiste Rialtais Áitiúil.

D'ainneoin na ndúshlán a tháinig chun cinn mar gheall ar phaindéim COVID-19, ní raibh ach laghdú imeallach i gcomparáid le 2019 i gceist leis na rátaí foriomlána comhlíontachta in am do 2020 thar gach ceanteideal cánach (Tábla 5). Rud a léirigh forleithne an chultúir leanúnaigh de chomhlíontacht láidir shaorálach, bhí ráta comhlíontachta in am is i dtráth de 97% i gceist do chásanna móra in 2020, 96% do chásanna meánmhéide agus 87% do gach cás eile (Tábla 6). Bhí ráta comhlíontachta 94% i gceist leis an gCáin Maoine Áitiúil.

Ba é €6,738 milliún comhlán suim iomlán an fhiachais, agus tháinig méadú 29% go €1,182 milliún comhlán ar shuim an fhiachais a bhí ar fáil le bailiú i gcomparáid le 2019. Ba é €90 milliún luach na bhfiachas a díscríobhadh mar fhiacha nárbh fhéidir a bhailiú. Rinne muid éascú ar shocraíochtaí tráthíocaíochtaí i leith 7,097 gnó agus duine aonair, arb ionann é agus €125.7 milliún i bhfiachas.

Méadú don Ráta Cánach Iarchoimeádta ar Dhíbhinní

Bhí 'beart comhlíontachta' san áireamh i mBuiséad 2020 mar chuid de na hathruithe don bheartas cánachais, chun an ráta Cánach Iarchoimeádta ar Dhíbhinní (CID) a mhéadú ó 20% go 25% ón 1 Eanáir 2020. Bhí sé tuartha go mbeadh toradh €80 milliún breise ann don Státchiste in 2020.

Rinne muid anailís ar an toradh a fuarthas ón CID le measúnú a dhéanamh ar cé acu ar baineadh nó nár baineadh amach sprioc Bhuiséad 2020 don bheart comhlíontachta seo.

Bhí méadú €81 milliún in 2020 ar fháltais CID. I bhfianaise na dtáscairí geilleagracha, tá sé réasúnta glacadh leis gurb ionann an méadú seo sa ráta CID agus sciar tromlach den mhéadú seo. Ní dócha, i bhfianaise na cúinsí geilleagracha mar a bhí anuraidh, go n-íocfadh an chuid is mó de chomhlachtaí CID níos airde gan an méadú sa ráta (mar gheall go dtabharfadh sé seo le fios go mbeadh díbhinní níos airde á n-íoc, rud a bheadh contrártha leis na cúinsí geilleagracha). Mar chonclúid, is dóchála gur baineadh amach an sprioc €80 milliún do bheart comhlíontachta Bhuiséad 2020 mar gheall go bhfuil sé réasúnta glacadh leis gurb é an t-athrú don ráta an príomhthosca taobh thiar den toradh méadaithe.

Tá nóta gairid faoin anailís seo foilsithe ar:

<https://www.revenue.ie/ga/corporate/information-about-revenue/research/reviews/index.aspx>

Soláthar na dTacaíochtaí Criticiúla COVID-19

Chothaigh tús phaindéim COVID-19 cur isteach agus neamhchinnteacht nach bhfacthas riamh do thírdhreach geilleagrach agus sóisialta na hÉireann. Bhí tionchar láithreach ag COVID-19 agus na srianta sláinte poiblí a chuir an Rialtas i bhfeidhm d'fhonn leathadh an víris a chosc, ar an timpeallacht ghnó, agus ar ghnéithe tábhachtacha dár ról mar chóras riartha cánach agus custam.

Le linn 2020, bhí ról suntasach againn i seachadadh tacaíochtaí ríthábhachtacha Rialtais do ghnóthaí, fostóirí agus daoine aonair buailte, agus a chabhraigh le slite beatha a chosaint.

Ar an 13 Márta 2020, chuir muid **sraith beart láithreach** i bhfeidhm chun cabhrú le gnóthaí a raibh deacrachtaí trádála acu de dheasca thionchar COVID-19, lena n-áirítear:

- gearradh úis ar íocaíochtaí déanacha curtha ar fionraí i leith dhliteanais CBL Eanáir/ Feabhra 2020 agus dhliteanais ÍMAT (Fostóra) Feabhra agus Mhárta araon.
- gach gníomhaíocht forfheidhmiúcháin fiachais curtha ar fionraí
- stádas imréitigh cánach a choinneáil do gach gnó sa chás nár coinníodh suas chun dáta íocaíochtaí cánach agus tuairisceáin chánach a tháinig de bheith dlite ó thús na paindéime, agus
- an t-athbhreithniú a bhí beartaithe don ráta CCI curtha ar fionraí, agus dá réir cinntiú nach mbeadh aon mhéadú dá ráta asbhainte i gceist d'fhochonraitheoirí.

Nuair a thugadh na bearta seo isteach ar dtús, bhíothas ag súil leis, mar a bhí i gceist leis an gcuid is mó de thacaíochtaí COVID-19, go mbeadh siad ann don ghearrthearma. Mar gheall ar an éigeandáil leanúnach, áfach, cuireadh síneadh ama leo ar feadh 2020 uile agus isteach go 2021, agus dá éis sin tugadh isteach sa Scéim Stórasaithe Fiachais an gearradh úis ar íocaíochtaí déanacha a bhí curtha ar fionraí i leith dhliteanais CBL agus ÍMAT (Fostóra).

Amhail mórán eagraíochtaí ar fud na tíre agus ar fud an domhain, chuaigh muid i dtaithí go tapa ar **thimpeallacht chianoibre** den chuid is mó tar éis fhógraí an Rialtais i ndáil le bearta chun maolú a dhéanamh ar leathadh COVID-19 i mí an Mhárta 2020. Gníomhaigh muid láithreach chun socruithe a chur i bhfeidhm chun tacú lenár mbaill foirne a bheith ag obair ó chian, lena n-áirítear réitigh teicniúla bogearraí agus cumarsáide a chur ar fáil, rud atá feabhsaithe againn i rith na paindéime. I measc na réiteach seo, bhí:

- áis dialaithe isteach fóin do chruinnithe físchomhdhála, éascú a dhéanamh ar bhaill foirne i gceantair a bhfuil drochnasc leathanbhanda chun freastal ar chruinnithe ar an bhfón
- gnéithe a chur i bhfeidhm inár sraith teileafónaíochta chun ligean dár n-ionaid glaonna oscailt arís agus ag an am céanna ligean do bhaill foirne ár n-ionad glaonna oibriú ó chian
- réiteach bogearraí a phíolótú a ligeann do bhaill foirne glaonna fóin a chur agus a ghlacadh thar an idirlín trí dheasc fhíorúil na gCoimisinéirí Ioncaim, seachas trí ghléasanna láimhe
- an t-ardán seimineáir gréasáin *Skype Meeting Broadcast* a thabhairt isteach, rud a cheadaíonn go leanfaí de rannpháirtíocht le páirtithe leasmhara, comhdhálacha, cúrsaí oiliúna agus ceardlanna i dtimpeallacht chianoibre.

Fad is a bhí sciar suntasach den fhoireann ag obair ón mbaile, bhí líon réasúnta beag ball foirne ag leanúint dá gcuid oibre ar an láthair i róil riachtanacha. Le cinntiú go raibh ár n-oifigí slán, chuir muid bearta cuí i bhfeidhm trínár *bPlean Freagartha do COVID-19*. Agus muid i mbun plé le Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte, an tÚdarás Sláinte agus Sábháilteachta agus Ranna eile Rialtais, d'ullmhaigh muid ár bplean freagartha chun cur chuige comhordaithe a chinntiú i leith cosc víreas san ionad oibre. I measc na mbearta a tugadh isteach nó a

ndearnadh foráil dóibh mar chuid dár bplean freagartha bhí oiliúint ionduchtúcháin, scaradh sóisialta in ionaid oibre ina bhfuil baill foirne riachtanacha bunaithe, soláthar trealaimh cosanta pearsanta, nósanna imeachta glantacháin agus sláintíochta, comharthaí sláinte poiblí agus feidhmiú prótacal do bhaill foirne ag déileáil le cásanna poitéinsiúla COVID-19.

Chomh maith lenár gcroí-ghnó, d'oibrigh muid mar chuid de sheirbhís phoiblí chomhaontaithe agus rinne muid ár gcion le cinntiú go gcuirfí seirbhísí poiblí riachtanacha ar fáil chun tacú le saoránaigh, go háirithe na daoine is leochailí agus is mó i mbaol. Bhí an méid seo i measc ár rannchuidithe don iarracht náisiúnta:

- soláthar tacaíochta rianaithe teagmhálacha d'Fheidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte (FSS)
- iarratais a phróiseáil le haghaidh fócaíochtaí tacaíochta ioncaim do dhaoine buailte ag COVID-19 ar son na Roinne Coimirce Sóisialaí
- tacaíocht bhunriachtanach teicneolaíochta faisnéise a chur ar fáil do Ranna eile Rialtais agus gníomhaireachtaí, agus
- áiseanna bunriachtanacha priontála a chur ar fáil mar thaca leis an bhfreagra foriomlán don phaindéim.

Tacú leis an FSS – 'Achoimrí Fianaise' ar COVID-19 thiomsú

Ag tús na paindéime, d'eisigh Seirbhís Náisiúnta Leabharlann Sláinte & Seirbhís Saineolais gairm náisiúnta ar leabharlannaithe ar fud na hÉireann teacht chun oibre leis an bhfoireann Fianaise COVID-19. D'fhreagair mé an ghairm agus thairg mé tacú le leabharlannaithe an FSS chun taighde a dhéanamh agus 'Achoimrí Fianaise' ar COVID-19 a thiomsú. Mar leabharlannaí cáilithe a raibh taithí agam ar obair le leabharlannaíocht sláinte, bhí na scileanna agus an saineolas cuí taighde agam a raibh gá leis.

Is éard atá in 'Achoimrí Fianaise ná athbhreithniú ar an taighde is deireanaí atá ar fáil ar ábhair a bhaineann le COVID-19. Is é aidhm na n-achoirí ná an taighde uile suas chun dáta atá ar fáil a chur ar fáil do ghairmithe cúraim sláinte maidir le hábhar iarrtha chun cur ar a gcumas cinntí a dhéanamh a bhfuil bonn eolais fúthu. D'oibrigh mé taobh le foireann leabharlannaithe agus muid ag féachaint ar iarratais ar fhaisnéis ó fhoireann an FSS thar an réimse uile disciplíní. Cuireadh gach ceist isteach ar fhoirm iarratais ar líne, rinneadh athbhreithniú orthu, agus más cuí sannadh don fhoireann iad. Agus muid ag leanúint prótacal cuardaigh bunaithe, rinne muid athbhreithniú ar an taighde ar fáil agus ar na príomhfhoinsí tagartha. Chuir muid teimpléad caighdeánach leanúnach i gcrích dár dtorthaí cuardaigh, rud a d'fhéadfadh gairmithe cúraim sláinte a leanúint, a thuiscint, agus a úsáid go héasca. Rinne foireann eagarthóireachta athbhreithniú ar gach achoimre fianaise sular foilsíodh é ar shuíomh idirlín na Seirbhíse Náisiúnta Leabharlann Sláinte & Seirbhís Saineolais. Bhí an-áthas orm an deis a bheith agam mo scileanna speisialaithe a aistriú chuig tacaíocht a thabhairt don fhreagra náisiúnta do phaindéim COVID-19.

Leona Burgess – Leabharlannaí na gCoimisinéirí Ioncaim

In 2020, riar muid roinnt scéimeanna tábhachtacha tacaíochta COVID-19 thar ceann an Rialtais, lena n-áirítear an Scéim Fóirdheontais Shealadaigh Pá (SFSP), Scéim Fóirdheontais Pá Fostaíochta (SFPF), an Scéim Stórasaithe Fiachais agus an Scéim Tacaíochta Srianatá Covid (STSC). Mar gheall ar ár gcuidreamh fadbhunaithe, láidre oibre leis an Roinn Airgeadais, cuireadh ar ár gcumas tacaíocht ríthábhachtach a chur ar fáil i ndáil le meastóireacht, forbairt agus feidhmiú pholasaí agus reachtaíocht gach scéime. Trí láidriú a dhéanamh ar ár rannpháirtíocht leis an Roinn Coimirce Sóisialaí, an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe, an Roinn Fiontar, Trádála agus Fostaíochta, an Roinn Leanaí, Comhionannais, Míchumais, Lánpháirtíochta agus Óige, rinneadh a oiread comhoibrithe agus ab fhéidir agus cinntíodh go bhfeidhmeofaí na scéimeanna éagsúla go tapa.

Chuir muid gach scéim tacaíochta COVID-19 ar fáil ag luas nach bhfacthas riamh, rud nach bhféadfadh muid a dhéanamh gan gastacht, mianach agus scileanna ár mball foirne agus gan comhoibrithe na bpríomh-gheallsealbhóirí seachtracha, lena n-áirítear forbróirí

bogearraí párolla, fostóirí, gairmithe párolla, cleachtóirí cánach, comhlachtaí cuntasáochta agus eagraíochtaí ionadaíochta gnó. Bhí an rannpháirtíocht agus an tacaíocht ríthábhachtach dár gcumas tacaíochtaí riachtanacha Rialtais a chur ar fáil go tapa, chomh maith le seirbhísí riachtanacha cánach agus custam a chur ar fáil, lena n-áirítear, i ndáil leis an mBreatimeacht, le linn bliana a bhí fíordhúshlánach.

D'fhógair an Rialtas an **Scéim Fóirdheontais Shealadaigh Pá (SFSP)** ar an 24 Márta 2020 agus rinne muid na chéad íocaíochtaí faoin scéim go díreach ceithre lá dá éis sin. Mar gheall ar ár n-infheistíocht leanúnach inár gcórais TF, go háirithe tabhairt isteach an tuairiscithe fórama ÍMAT i mí Eanáir 2019, bhí muid in ann athinnealtóireacht a dhéanamh ar ár gcóras ÍMAT chun tacaíochtaí airgid thirim ríthábhachtach a chur chuig fostóirí agus fostaithe buailte san achar ama is giorra agus ab fhéidir. Mar gheall ar na híocaíochtaí seo, bhí fostóirí incháilithe in ann tacaíochtaí suntasacha airgeadais a chur ar fáil go díreach dá bhfostaithe trí na fostaithe sin a choinneáil ar a bpárolla agus inmharthanacht fhadtéarmach a bpost a chosaint.

Bhíothas ag súil leis i dtosach go mairfeadh an scéim dhá sheachtain déag tar éis í a thabhairt isteach, ach ar deireadh cuireadh síneadh ama leis go dtí deireadh mhí Lúnasa 2020, tráth a tháinig an Scéim Fóirdheontais Pá Fostaíochta (SFPF) ina háit. Thar an tréimhse ina raibh an scéim i bhfeidhm, fuair 66,600 fostóirí €2.8 billiún⁸ in íocaíochtaí fóirdheontais i ndáil le 664,500 fostaithe.

I measc ár gcuid freagrachtaí an SFSP a riar, b'éigean dúinn a chinntiú gur leithdháileadh go cuí ar fhostóirí agus fostaithe incháilithe an infheistíocht fíorshuntasach de chistí poiblí. I bhfeidhmiú an ról thábhachtaigh seo, i mí an Mheithimh 2020, chuir muid tús le clár seiceálacha ar gach fostóir a bhí ag fáil fóirdheontas SFSP le deimhniú gur chomhlíon siad na critéir incháilitheachta, agus thar aon rud eile, gur íocadh i gceart le fostaithe an t-airgead a bhí i gceist. Faoi dheireadh 2020, tá 91% de na seiceálacha comhlíontachta seo curtha i gcrích, agus deimhníodh leibhéal ard comhlíontachta. Bailíodh go díreach os cionn €2 milliún ó thuairim is 200 fostóirí a fuarthas a bheith incháilithe.

De réir na reachtaíochta SFSP, i mí Dheireadh Fómhair 2020, d'fhoilsigh muid liosta d'ainmneacha agus seoltaí na bhfostóirí uile a chláraigh don scéim agus a fuair íocaíochtaí faoin scéim.

Mar chuid den chéim dheiridh den scéim, tá iarmhéideanna réitigh SFSP ar fáil anois d'fhostóirí ar ROS chun athbhreithniú a dhéanamh orthu. Baineann tuairim is 90% de na hiarmhéideanna réitigh go díreach leis an 'gcéim idirthréimhseach' den scéim inar íocadh ionann agus €410 sa tseachtain le fostóirí i leith gach fostaí incháilithe don chéad 6 seachtaine den scéim. Chiollaigh sé seo go bhfuair mórán fostóirí íocaíocht a bhí os cionn an fhóirdheontais a bhí dlite i gceart. Mar aitheantas do na héilimh ar agus na dúshlán roimh fhostóirí agus a ngníomhairí cánach sa timpeallacht gheilleagrach reatha seo, tá an fhaisnéis réitigh ar fáil go dtí an 30 Meitheamh 2021 chun í a athbhreithniú agus a thabhairt chun críche.

---

⁸ Fóirdheontais chomhlána SFSP éilithe amháil an 4 Eanáir 2021

Forbairt TFC ar na scéimeanna fóirdheontais pá

Sa bhliain atá caite, d'oibrigh muid chun tacaíocht a thabhairt don fhreagra náisiúnta don phaindeim trí cheannas a ghlacadh ar an bhfeidhmiú TFC do na scéimeanna fóirdheontais pá. Tar éis a bheith páirteach le 3 bliana anuas leis an gclár Nua-Aoisiú ÍMAT agus an feidhmchlár tuairiscithe párolla a fhorbairt, thug ár bPríomhoifigeach le chéile muid ar an 16 Márta 2020 chun féachaint ar bhealaí a d'fhéadfadh muid tacaíochtaí airgeadais a chur chuig fostóirí go sciobtha, agus cabhrú le gnóthaí agus fostaithe tríd na srianta a bhí díreach fógartha. Taobh istigh de líon beag laethanta, d'iompaigh an córas tuairiscithe párolla ó bhonn agus rinne muid na chéad íocaíochtaí faoin Scéim Fóirdheontais Shealadaigh Pá go díreach líon beag laethanta dá éis sin. Tá muid ag obair gan stad gan staonadh chun na réitigh TFC a chur ar fáil agus a chur in oiriúint do na scéimeanna fóirdheontais pá dá éis sin ó shin i leith.

Ní féidir a shéanadh ach gur tréimhse strusmhar é seo dúinne. In amanna, bhraith muid go bhfuarthas an ceann is fearr orainn mar gheall ar an bhfreagracht a bhí orainn na córais nua TFC a chur ar fáil go sciobtha, agus i bhfianaise an luacha airgid a bhí ar na fóirdheontais a bhí á n-eisiúint gach lá, thuigfí dúinn. Agus é sin ráite, tá muid an-bhródúil as na réitigh a chuir muid ar fáil chun cur ar chumas gnóthaí fanacht beo, go háirithe i bhfianaise go ndearnadh é seo uile agus muid ag obair ó chian. Níor bheag a bhí an bhaint ag an luas a chuir muid na tionscadail seo ar fáil leis na caidrimh a d'fhorbairt muid lenár gcomhghleacaithe thar an Rannóg TFC agus lenár gcomhghleacaithe i ngach réimse eile de na Coimisinéirí Ioncaim. Tá laethanta agus deirí seachtaine fada oibre curtha isteach againn i rith an ama, go háirithe tar éis fógraí Rialtais a leasaigh na scéimeanna, agus é seo uile á dhéanamh agus muid ag dul i dtaithí ar bhealach nua maireachtála agus oibre agus aire a thabhairt dár gclann. Is dúshlán é in amanna dealramh éigin ar chothromaíocht oibre-saoil a bhaint amach i bhfianaise go bhfuil an obair agus an baile chomh fite fuaite lena chéile, ach dhéileáil muid leis seo trí ghnáthaimh struchtúrtha, cleachtadh coirp laethúil, tacaíocht agus spreagadh a thabhairt dá chéile, labhairt faoin gcaoi a mbraitheann muid i rith an ama seo, spás oifige baile sannta a shocrú suas agus dúshlán snámha farraige a thabhairt. D'éirigh linn fiú snámh fíorghaofar agus garbh a dhéanamh i bPort Mearnóg go díreach roimh an Nollaig chun slán a fhágáil ag 2020.

Ag tráthanna criticiúla den tionscadal, nuair ba ghá dúinn freastal ar an oifig, ba ionann na sceitimíní a bhí orainn bualadh lena chéile agus burrito a fháil agus bualadh le Daidí na Nollag ar Oíche Nollag!

Gillian Ryan agus Aisling Roche – Rannóg TFC&L

D'fhógair an Rialtas an **Scéim Fóirdheontais Pá Fostaíochta (SFPF)** mar chuid de Phacáiste Spreagthaí Post Mhí Iúil agus tháinig sé in áit an SFSP le héifeacht ón 1 Meán Fómhair 2020. Tacaíocht Rialtais uile-gheilleagair do ghnóthaí buailte ag COVID-19 is ea an SFPF agus tá sé ag leanúint de na cuspóirí céanna leis an SFSP a chur i gcrích ó thaobh deacrachtaí sreafa airgid a mhaolú agus cosaint a dhéanamh ar inmharthanacht fhadtéarmach post. Tá na híocaíochtaí SFPF le fostóirí incháilithe bunaithe ar struchtúr fóirdheontais chothromráta bunaithe ar phá comhlán seachtainiúil fostaithe. Chomh maith leis sin, tá ráta laghdaithe ÁSPC 0.5% á ghearradh ar phá íochta atá incháilithe don íocaíocht fóirdheontais.

Dearadh an SFPF i dtosach chun an fóirdheontas dlite a íoc uair sa mhí mar riaráiste chomh luath agus is féidir tar éis dháta dlite an tuairisceáin mhíosúil chuí ÍMAT Fostóra (an 14ú den mhí dá éis). Ag féachaint do na deacrachtaí leanúnacha sreafa airgid atá ag fostóirí, áfach, thug muid chun tosaigh an dáta le haghaidh íocaíochtaí SFPF go dtí an cúigiú lá den mhí dá éis le haghaidh thíolacthaí párolla mhí Dheireadh Fómhair 2020. Ansin ghiorraigh muid go mór arís an t-achar ama le haghaidh na híocaíochta SFPF i ndáil le párollaí mhí na Samhna, rud a chiallaíonn go bhfuil an SFPF á íoc anois ar bhonn 'an chéad lá baincéireachta eile', agus dá réir borradh an-dearfach sreafa airgid a chur ar fáil do ghnóthaí.

Faoi dheireadh 2020, íocadh €1.42 billiún⁹ i bhfóirdheontais le 39,600 fostóirí i ndáil le 443,100 fostaithe faoin SFPF. De réir na reachtaíochta, d'fhoilsigh muid liosta d'ainmneacha agus seoltaí na bhfostóirí uile a chláraigh don scéim agus a fuair íocaíochtaí faoin SFPF in 2020.

⁹ Fóirdheontais chomhlána SFPF éilithe amhail an 4 Eanáir 2021

Tacú le Fostóirí le linn phaindéim COVID-19

D'oibrigh mé leis an Líne Chabhrach Náisiúnta d'Fhostóirí ó mhí Mheán Fómhair 2018, ag tacú le fostóirí le linn thabhairt isteach an Nua-Aoisithe ÍMAT. Amhail gach comhghleacaí, tá mórán athruithe tagtha ar mo ról le 12 mhí anuas, lena n-áirítear tabhairt isteach na scéimeanna fóirdheontais pá, an chaoi a gcoinním suas chun dáta leis an eolas a theastaíonn uaim le haghaidh mo phoist, agus fiú cén áit a logálaim isteach chun na hoibre gach maidin.

I mí an Mhárta 2020, sannadh mé don fhoireann tacaíochta don Scéim Fóirdheontais Shealadaigh Pá (SFSP). D'fhoghlaim muid go sciobtha cén chaoi ar oibrigh an scéim agus d'fhreagair muid ceisteanna custaiméirí i bhforam de réir mar a d'athraigh agus a d'fhorbair an scéim. Thar chúrsa an SFSP, fuair mé an deis a bheith ag obair ar oiliúint foirne agus ar dhoiciméadú córas, chomh maith le cúnaimh díreach a thabhairt d'fhostóirí le cinntiú go bhfaigheadh siad na híocaíochtaí fóirdheontais in am is i dtráth.

I rith an ama seo tá mé ag obair ón mbaile. Mar gheall go bhfuil leanbh óg agam atá ar scoil, d'oir sé do mo chúinsí a bheith ag obair ar sheirbhísí fóin ar maidin agus obair a dhéanamh ar chomhfhreagras ar M'Fhiosruithe (comhfhreagras leictreonach) sa tráthnóna. Bhí mo bhainisteoir i dteagmháil rialta liom le fáil amach cén chaoi a raibh ag éirí liom sa bhaile agus ba mhór an tacaíocht mo bhainisteoir agus mé ag aistriú chuig cianobair. Mar gheall ar an oiliúint agus na doiciméid a cuireadh ar fáil dom, ligeadh dom an t-aistriú chuig cianobair a dhéanamh níos éasca. Agus mé ag féachaint siar air, tá mé an-bhródúil as mo chion d'iarrachtaí na gCoimisinéirí loncaim ó thaobh tacú le fostóirí le linn phaindéim COVID-19 agus an nasc sin idir iad agus a bhfostaithe a choinneáil, mórán díobh a bhfuil cónaí orthu sa phobal ina bhfuil mé.

Áine Long – Rannóg na gCánacha Gnó

Faoi Phacáiste Mhí Iúil do Spreagthaí Post, d'fhoráil an Rialtas do stórasú fiachais cánach iarchurtha a bhain le héigeandáil COVID-19. D'oibrigh muid an **Scéim Stórasaithe Fiachais** ar bhonn riaracháin go dtí achtú na reachtaíochta riachtanaí ar an 1 Lúnasa 2020.

Faoin scéim, féadfaidh gnóthaí fiachais áirithe chánach a 'pháirceáil' go sealadach fad is atá trádáil buailte ag na srianta COVID-19. Fanfaidh na fiachais seo de bheith 'páirceáilte' ar bhonn saor ó ús ar feadh 12 mhí tar éis tús a chur arís le 'gnáth-thrádáil'. Mura bhfuil an fiachas stórasaithe íoctha ina iomláine ná i bpáirt faoi dheireadh na tréimhse 12 mhí saor ó ús, féadtar an t-iarmhéid a íoc trí shocraíocht tráthíocaíochtaí aontaithe ag ráta fíorlaghdaithe úis 3% sa bhliain. Is iad na rátaí caighdeánacha úis d'fhiachais den chineál seo ná 8% agus 10% sa bhliain.

Bhain an scéim i bhfeidhm i dtosach ar fhiachais chánach CBL agus ÍMAT (Fostóra) agus leathnaíodh an scéim faoin Acht Airgeadais, 2020 le go gcuirfí san áireamh dliteanais áirithe cánach ioncaim féinmheasúnaithe agus ró-íocaíochtaí fóirdheontas SFSP dlite le haisíoc le fostóirí ag na Coimisinéirí loncaim. Faoi dheireadh 2020, bhí €1.9 billiún d'fhiachas cánach stórasaithe do 70,000 gnó.

Níos tábhachtaí fós, tugtar creat oibre sa Scéim Stórasaithe Fiachais do ghnóthaí ina bhféadann siad imréiteach cánach a choinneáil sa chás nach bhfuil íocaíochtaí cánach suas chun dáta. An t-aon riachtanas atá ann do ghnóthaí chun leanúint de leas a bhaint as téarmaí na scéime agus imréiteach cánach a choinneáil, ar príomhriachtanas incháilitheachta é le haghaidh rochtana ar an SFPF agus an STSC, ná leanúint de thuairisceáin chruinne agus in am is i dtráth a thíolacadh agus gach tuairisceán amuigh a thabhairt cothrom le dáta.

D'fhógair an tAire Airgeadais an **Scéim Tacaíochta Sriantaí Covid (STSC)** ina óráid do Bhuiséad 2021 ar an 13 Deireadh Fómhair 2020 agus bhí feidhm leis an scéim ón dáta céanna. I gcás duine incháilithe don STSC a sheolann gníomhaíocht gnó buailte ag srianta sláinte poiblí a bhaineann le COVID-19, sa chaoi is go n-iarrtar ar an ngnó cosc, nó srian suntasach a chur ar chustaiméirí ó thaobh rochtana ar a n-áitreabh, féadann siad iarratas a dhéanamh leis na Coimisinéirí loncaim le haghaidh íocaíochta, faoi réir uasmhéid €5,000, i leith gach seachtain atá sé buailte ag na srianta.

Ag baint leas as ár ngastacht, nuáil, saineolas oibríochtúil, dhear muid próiseas clárúcháin ar líne le haghaidh na scéime taobh istigh de dhíreach os cionn dhá sheachtain ón bhfógra

Buiséid, agus rinneadh na chéad íocaíochtaí le gnóthaí incháilithe ón 17 Samhain ar aghaidh. Chun cúnamh agus tacaíocht a thabhairt do ghnóthaí ó thaobh tuiscint a fháil ar an scéim agus leas a bhaint aisti, d'fhoilsigh muid chomh maith treoirlínte mionsonraithe oibríochtúla ar ár suíomh idirlín. Tugadh na treoirlínte seo suas chun dáta go pras chun faisnéis agus soiléireacht bhreise a chur ar fáil do ghnóthaí de réir mar a fógraíodh srianta nua nó athruithe do leibhéil srianta COVID-19.

Ar an 4 Nollaig 2020, d'fhógair an tAire Airgeadais íocaíocht bhreise Nollag STSC do ghnóthaí amhail tithe tábhairne 'fliucha', clubanna oíche, dioscónna agus caisíní nach bhféadfadh oscailt le linn thréimhse na Nollag agus na hAthbhliana. I gcás gnóthaí in ionaid neamhriachtanacha amhail ionaid mhiondíola, ionaid aclaíochta, ionaid fóillíochta agus linnte snámha a raibh orthu dúnadh arís mar gheall ar na hathruithe do na srianta sláinte poiblí a tháinig i bhfeidhm ar an 31 Nollaig 2020, d'fhéadfadh siad leas a bhaint as an íocaíocht bhreise Nollag seo chomh maith. Chuir muid ár gcóras in oiriúint go sciobtha chun an tacaíocht bhreise seo a chur ar fáil, rud a chur suas le dhá oiread na suime dlite den íocaíocht tacaíochta sheachtainiúil STSC ar fáil, faoi réir na híocaíochta uasta seachtainiúla reachtúla €5,000 do na chéad trí seachtaine thar thréimhse na Nollag, agus próiseáladh na chéad íocaíochtaí tacaíochta breise roimh an Nollaig.

Faoi dheireadh 2020, íocadh €146 billiún¹⁰ i bhfóirdheontais STSC le 16,600 gnó i ndáil le 19,000 áitreabh gnó.

Níl sna tacaíochtaí COVID-19 thuasluaite ach spléachadh ar an réimse leathan tacaíochtaí a riar muid thar ceann an Rialtais le linn 2020. Chomh maith leis sin, chuir muid i bhfeidhm chomh maith sraith beart lamháltais thar réimse leathan ceisteanna fadbhunaithe a bhaineann le cáin faoi fhorálacha cúraim agus bainistíochta Alt 849 den Acht Comhdhlúite Cánacha, 1997. Áirítear leo seo:

- brostú ar aisíocaíochtaí eatramhacha Cánach Iarchoimeáda ar Sheirbhísí Gairmiúla (CISG)
- rochtain luath ar chreidmheasanna iníochta Taighde agus Forbartha (T&F)
- síneadh ama curtha le spriocdhátaí íoca agus tíolactha
- fáil ar ráta úis mór-laghdaithe 3% i ndáil le dliteanas cánach réamh-COVID ar feadh tréimhse ama theoranta
- Tarscaoileadh ar cheadúnais licéir 'ion-trádála don tréimhse cheadúnúcháin 2020/2021
- achair ama shínte d'fhiontair FBM ag iarraidh leas a bhaint as faoiseamh faoin Dreasacht Fostaíochta agus Infheistíochta (DFI) chun coinníollacha áirithe a chomhlíonadh
- bearta lamháltais i ndáil le feidhmiú agus ríomh Sochair Comhchineáil i gcúinsí áirithe, lena n-áirítear tástálacha COVID-19, vacsaíniú fliú, feithiclí curtha ar fáil ag fostóirí agus an Scéim Sochar Beag
- maolú ar úsáid alcól eitile i bpróiseas táirge díghalráin lámh chun déantúsaíocht agus soláthar méadaithe a chumasú
- tabhairt isteach an chreidmheasa cánach nua Fan agus Caith
- fáil ar an Scéim Fheabhsaithe Cabhair le Ceannach

---

¹⁰ Éilimh chomhlána STSC próiseáilte le haghaidh íocaíochtaí amhail an 4 Eanáir 2021

Staitisticí Fíorama ar Scéimeanna Tacaíochta COVID-19

Le blianta beaga anuas, tá foireann staitisteoírí agus eacnamaithe na gCoimisinéirí loncaim tar éis tuarascálacha forleathana staidrimh agus taighde a fhoilsiú bunaithe ar na sonraí a bhailíonn na Coimisinéirí loncaim tríd an gcóras riartha cánach. Tugann ár sonraí léargais uathúla chun cuidiú linn feabhas a chur ar ár gcinnteoireacht, cuireann sé bonn fianaise ar fáil do lucht déanta cinntí agus coinníonn sé ár ngeallsealbhóirí ar an eolas.

De réir mar a dhaingnigh fréamhacha phaindéim COVID-19, tháinig comhghleacaithe in áiteanna eile sna Coimisinéirí loncaim agus i ranna eile Rialtais chugainn chun gcuirfeadh muid sonraí ar fáil chun bheith mar bhonn eolais do dheardh scéimeanna féideartha tacaíochta do ghnóthaí agus daoine aonair. I rith mhí an Mhárta 2020, bhí brú orainn agus d'oibrigh muid go dian, go minic go déanach istoíche agus thar an deireadh seachtaine chun freastal ar na hiarratais ar fad cuireadh chugainn de réir mar a forbraíodh agus a feidhmíodh an SFSP agus na tacaíochtaí eile.

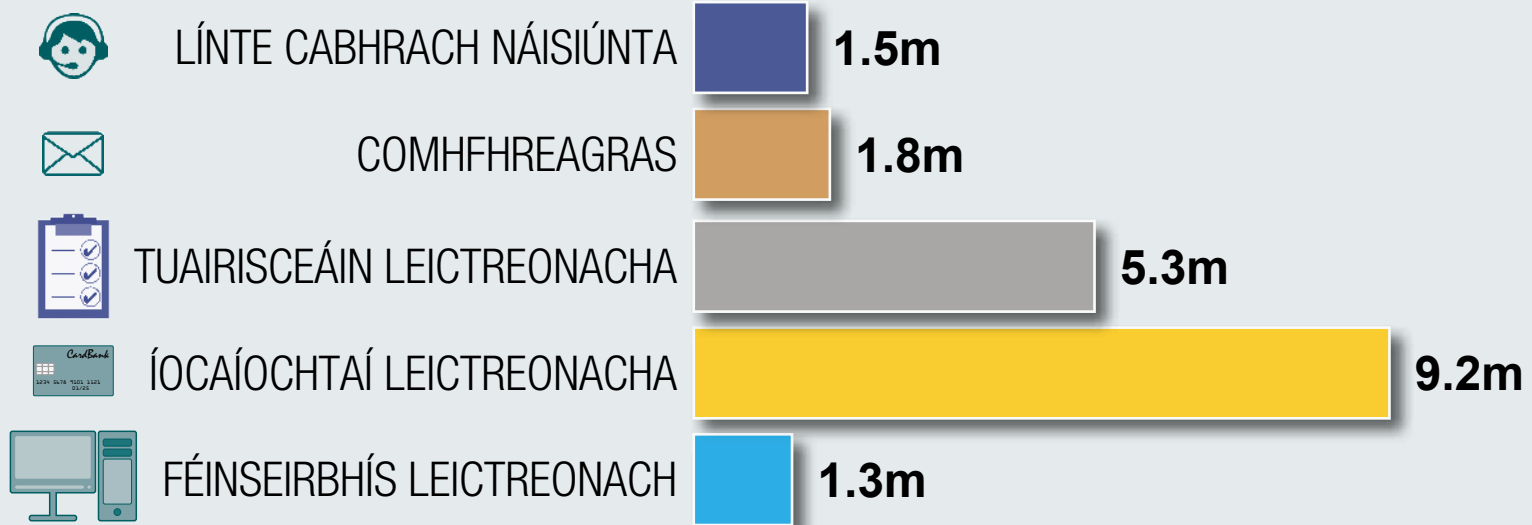
Bhí ár bhfoireann i gcónaí chun cinn ó thaobh sonraí oscailte agus staitisticí oifigiúla i measc ranna Rialtais. Chonaic muid láithreach an luach a bhain le heolas a chur ar fáil maidir le hoibriú na scéimeanna tacaíochta COVID i bhfóram. Ó luath mhí Aibreáin 2020, tá nuashonruithe seachtainiúla foilsithe againn ar na príomhscéimeanna tacaíochta: SFSP, SFPF agus STSC. Tá na nuashonruithe seo ar fáil i bhformáidí sonraí oscailte ar revenue.ie. Mar gheall go bhfuil costas suntasach don Státchiste ag baint leis na scéimeanna tacaíochta COVID, tugann na staitisticí a fhoilsíonn muid cúnamh ó thaobh trédhearcacht sa chaoi is go léirítear iontu na híocaíochtaí fóirdheontas seo le cáiníocóirí agus tugann léiriú soiléir ar scála na tacaíochta a cuireadh i bhfeidhm ar an gcostas sin. Chomh maith leis sin, leis na foilseacháin ÍMAT a úsáideann sonraí fostaíochta fíorama, cumasaithe ag an Nua-Aoisíú ÍMAT, tugtar tuiscint nua faoin margadh saothair ar bhealach ginearálta, ní hamháin i rith na tréimhse reatha dhúshlánach agus achrannach, ach amach anseo chomh maith.

Chuir muid luach ár n-aschur staitistiúil chun cinn go gníomhach in 2020 chun ligean dúinn freastal ar phobal chomh mór agus ab fhéidir, lena n-áirítear cur i láthair a dhéanamh d'fhóiraim thras-Rialtais amhail Seirbhís Gheilleagrach & Meastóireacht Rialtas na hÉireann (IGEES) agus siompóisiam COVID-19 de Chumann Fiosraithe Staidrimh agus Sóisialta na hÉireann.

Jean Acheson agus Philip O'Rourke - Staidreamh agus Taighde Geilleagrach

Seirbhís chun Tacú le Comhlíontacht

19 Milliún Teagmhálacha le Custaiméirí in 2020

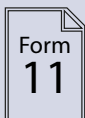
moChúrsaí

mochúrsaí

2.7m

Cáiníocóirí aonair cláraithe

Féinmheasúnú

811772 Cláraithe le haghaidh Cáin Ioncaim

Éascú Trádála ag Custaim

1.8m

Dearbhú Custam próiseáilte

Socruithe Íoca Fiachais

7,097

le luach €125.7m

Comhlíontacht a Chinntiú le Dearadh agus Seirbhís den Scoth

Baineann muid ár gcroí-thasc bailithe cánacha agus dleachtanna trí struchtúir agus tacaíochtaí a chur ar fáil do cháiníocóirí agus do ghníomhairí cánach a éascaíonn leibhéal arda comhlíontachta saorálaí, lena n-áirítear soláthar seirbhís den scoth taobh istigh dár gcaighdeáin fhoilsithe. Éiríonn linn é seo a bhaint amach tríd an méid seo a leanas a dhéanamh:

- seirbhís ardchaighdeáin a chur ar fáil thar réimse ardán seachadta ar bhealach éifeachtúil ó thaobh costas
- leanúint de leas a bhaint as deiseanna chun buntáistí na teicneolaíochta agus na léargas sonraí a threisiú i measc ár gcuid teagmhálacha gnó chun eispéireas cáiníocóirí a fheabhsú agus íoslaghú a dhéanamh ar an riosca ó neamhchomhlíontacht neamhbheartaithe
- cinntiú go gcuireann ár samhail seachadta seirbhísí san áireamh na riachtanais cáiníocóirí agus na gCoimisinéirí Ioncaim, agus go mbaintear na torthaí cearta amach dóibh
- féachaint le costais chomhlíontachta ar cháiníocóirí a íoslaghú
- laghdú ar an ngá le cáiníocóirí teagmháil a dhéanamh linn.

Leibhéal Arda Comhlíontachta Saorálaí a Éascú

Príomhghné dár ról ná cabhrú ar bhealach réamhghníomhach le cáiníocóirí lena ndualgais chánach a chomhlíonadh. Tacaíonn muid le cáiníocóirí tríd an eolas, tacaíocht agus treoir chuí a thabhairt dóibh agus é a dhéanamh chomh héasca agus is féidir a bheith comhlíontach go saorálach.

Tá próiseas um **réamhlíonadh tuairisceán cánach** (Foirm 11, Foirm 12, CT1) forbartha againn a úsáideann sonraí ó réimse foinsí. Leis an bpróiseas seo, tá sé níos éasca ar cháiníocóirí tuairisceáin chánach a chomhlánú, íoslaghdaítear an scóip le haghaidh earráidí agus easnaimh, laghdaítear an gá le teagmháil dhíreach a dhéanamh linn agus cuirtear dlús leis an bpróiseas chun tuairisceán cánach a thíolacadh.

Baineann muid úsáid as réimse leathan sonraí le tuairisceán cánach a réamhlíonadh, lena n-áirítear:

- pá comhlán tuilte an fhostaí, cáin agus MSU asbhainte, mar atá tuairiscithe ag fostóirí
- sonraí faoi phinsin agus sochair eile curtha ar fáil ag an Roinn Coimirce Sóisialaí (RCS)
- sonraí ar íocaíochtaí le fochonraitheoirí a fhaightear ó thuairisceáin Cánach Conarthaí Iomchuí (CCI) (baineann sé seo go príomha leis an earnáil tógála)
- Eolas maidir le faoiseamh cánach na Dreasachta Athchóirithe Tí (DAT) a thíolacann conraitheoirí a dhéanann athchóiriú cáilitheach
- sonraí ar íocaíochtaí scéimeanna AE d'fheirmeoirí agus tairbhíthe eile curtha ar fáil ag an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara.
- sonraí ar íocaíochtaí Cúnaimh Tithíochta a dhéanann údarais áitiúla le tiarnaí talún
- sonraí ar thionóntachtaí cláraithe leis an mBord um Thionóntachtaí Cónaithe (RTB), lena n-áirítear taifead díobh siúd a rinne gealltanais iomchuí leis an RTB chun a maoin a ligean le haghaidh tithíocht shóisialta agus an faoiseamh breise i leith úis a éileamh mar a fhoráiltear dó in Alt 97(2K) den Acht Airgeadais, 2016.

I gcúinsí áirithe, féadann cáiníocóirí agus a ngníomhairí teagmháil fhoirmiúil a dhéanamh leis na Coimisinéirí Ioncaim chun tuairim nó deimhniú a fháil sa chás go bhfuil amhras ann maidir le cur i bhfeidhm an dlí cánach i leith idirbheart nó cásanna áirithe. Is é **Seirbhís Theicniúil na gCoimisinéirí Ioncaim (RTS)** atá mar mheicníocht don teagmháil seo.

Tá an RTS, chomh fada agus a bhaineann sé le cásanna nach bhfuil faoi shainchúram Rannóg na gCorparáidí Móra ná Rannóg na gCásanna Móra – Lucht Ardrachmais, á sheachadadh ar bhonn náisiúnta ag foireann thiomnaithe chun seirbhís éifeachtúil éifeachtach a sheachadadh. Tá freagracht fhoriomlán ag an bhfoireann thiomnaithe seo as bainistiú fiosruithe, rud a chinntíonn leanúnachas an chuir chuige i leith fiosruithe agus a fheabhsaíonn bealaí cumarsáide le cáiníocóirí agus le gníomhairí a bhaineann úsáid as an tseirbhís. Leanadh d'fheabhsuithe suntasacha i seachadadh seirbhísí in 2020, in ainneoin dhúshláin COVID-19. Mar shampla, bhí feabhsú 5% i líon na bhfiosruithe a ndéileáladh leo taobh istigh de 20 lá i gcomparáid le 2019.

Le linn 2020, ba é 339 líon iomlán na dtuairimí/na ndearbhuithe a cuireadh ar fáil tríd an RTS.

I mí na Nollag 2019, d'eisíomar meabhrúchán (eBrief Uimhir 197 de 2019), maidir leis an uastréimhse bailíochta cúig bliana a bhaineann le tuairimí na gCoimisinéirí Ioncaim, agus chuir muid in iúl go mbeadh tuairimí a tugadh idir an 1 Eanáir agus an 31 Nollaig 2014 faoi réir athbhreithnithe. Aon cháiníocóirí ar mian leo leanúint ar aghaidh ag brath ar thuairimí den chineál sin, iarradh orthu iarratas a dhéanamh ar a athnuachan nó síneadh a chur leo ar an 31 Márta 2020 nó roimhe sin. Fuair muid iarratais chun 6 thuairim dá leithéid sin a athnuachan nó síneadh a chur leo.

Mar thuairimí/deimhnithe atá éagsúil ón réimse iomlán a chuirtear ar fáil tríd an RTS, is éard is **Tuairimí Cánach Iomchuí** ann ná iad siúd nach gcuirtear ar fáil ach amháin do chuideachtaí agus eintitis eile (ní do dhaoine aonair ná chun tairbhe daoine aonair) agus a bhaineann le cánaíocht díreacha amháin (mar shampla Cáin Chorpóraide, Cáin Ioncaim Gnó, Dleacht Stampa, CGC). Sa chás go bhfuil gné trasteorann ag baint le Tuairim Cánach Iomchuí, tá sé inmhálartaithe faoi na hionstraimí Malartaithe Faisnéise. Le linn 2020, thug muid 147 Tuairim Cánach Iomchuí do chuideachtaí agus eintitis eile maidir le ceisteanna casta teicniúla (Tábla 10).

Lean an áis Socraíochtaí Tráthíocaíochtaí Ar Líne de sheirbhísí riachtanacha a chur ar fáil i rith 2020 chun tacú le gnóthaí inmharthana a raibh deacrachtaí íoca cánach acu. Tá an tseirbhís seo ar fáil 24 uair an chloig, 7 lá sa tseachtain, tugann sé eolas cothrom le dáta ar dhliteanais agus tuairisceáin amuigh agus treoraíonn sé an cáiníocóir tríd an bpróiseas iarratais le Socraíocht Tráthíocaíochtaí a fháil. In 2020, phróiseáil muid 7,591 tíolacadh tráthíocaíochtaí tríd an áis nua ar líne. Ón uair a cheadaítear é, tá solúbthacht mhór ag cáiníocóirí an sceideal íocaíochta a fhéinbhainistiú ar aon dul le riachtanais gnó a bhíonn i gcónaí ag athrú. Faoi dheireadh na bliana 2020, bhí iomlán de 7,097 socraíocht tráthíocaíochtaí á bainistiú go gníomhach trí chóras na Seirbhíse Bainistithe Fiachais (DMS).

Maidir lenár ngrúpaí corparáidí móra, cuireann muid chun cinn agus feidhmíonn beartas um chomhlíontacht chomhoibríoch trínár **gCreat um Chomhlíontacht Chomhoibríoch (an CCC)**. Is é is cuspóir leis sin ná ár gcaidreamh le gnóthaí móra corparáideacha a bhainistiú ionas gur féidir linn oibriú le chéile chun an leibhéal is airde comhlíontachta saorálaí a bhaint amach ar fud na gcánacha agus dleachtanna uile. Tugann an CCC deis do ghnóthaí corparáideacha atá páirteach ann idirphlé a dhéanamh linn, rud a chabhraíonn leo cinnteacht fhadtéarmach a bhunú maidir le nochtuithe cánach agus dleachta, chomh maith le tuairim mhaith a bheith acu roimh ré faoinár seasamh maidir le gnéithe áirithe d'oibleagáidí cánach agus dleachta. Mar chuid den CCC, réachtáiltear cruinnithe athbhreithnithe riosca go bliantúil le gnóthaí rannpháirteacha. Faoi dheireadh na bliana 2020, bhí 123 grúpa corparáideach ag obair linn sa CCC, agus mar thoradh ar na cruinnithe seo agus rannpháirtíochtaí eile faoin CCC, rinne na grúpaí seo nochtuithe de bheagnach €45 milliún.

Soláthar Seirbhísí

An sprioc atá againn ná chun samhail seirbhíse a fheabhsú agus a chur in oiriúint do riachtanais agus d'ionchais ár gcáiníocóirí, chun é a dhéanamh chomh héasca agus is féidir a bheith comhlíontach go saorálach.

Tá méadú ag teacht ar an méid a bhíonn cáiníocóirí, agus a ngníomhairí, ag súil le tairiscintí na seirbhísí digití agus níos mó solúbthachta a bheith acu maidir le rochtain ar sheirbhísí, cibé acu digiteach nó gan a bheith. Chuir na cúinsí a bhain leis na hiarrachtaí a rinneadh chun leathadh COVID-19 a mhaolú dlús leis na treochtaí seo, agus leag siad béime níos mó fós ar úsáid na n-árdán digiteach agus na teicneolaíochta. Feiceann muid go bhfuil níos mó idirbheart cáiníocóra ag tarlú ar líne agus, de bharr go bhfuil níos lú daoine ag obair le linn na ngnáthuaireanta oifige, tá méadú tagtha ar an éileamh i leith seirbhís a bheith ar fáil ar bhonn 24/7.

Tá ár ndearadh seirbhíse dírithe ar shraith seirbhísí ar líne agus digiteacha a ligeann do cháiníocóirí agus do ghníomhairí féinseirbhís a dhéanamh chomh fada agus is féidir a chur ar fáil. Mar chomhlánú air seo, tá sé mar aidhm againn seirbhís den scoth a sholáthar do dhaoine nach bhfuil teacht orthu ar na háiseanna seo.

Is pointe rochtana aonair é **moChúrsaí** dár seirbhísí slán ar líne do dhaoine aonair. Tá sé ar fáil 24/7 i gcaitheamh na bliana uile agus tá sé go hiomlán inrochtana ar gach gléas móibíleach agus cliste. Is é an bealach is tapúla agus is áisiúla é do dhaoine aonair rochtain a fháil ar a dtaifid chánach agus a ndualgais chánach a bhainistiú.

Is í ár seirbhís shlán ar líne í **M'Fhiosruithe** a ligeann do cháiníocóirí agus gníomhairí cánach comhfhreagras leis na Coimisinéirí Ioncaim a sheoladh agus a fháil go slán. Is féidir teacht air trí *ROS* agus *moChúrsaí*. I mí an Mheithimh 2020, tar éis aiseolas ó cháiníocóirí agus ó ghníomhairí cánach a bheith curtha san áireamh, cuireadh feidhm '**rianaigh m'fhiosrú**' le *M'Fhiosruithe*. Ligeann an fheidhm nua do cháiníocóirí nó do ghníomhaire féachaint ar an stádas reatha atá ag fiosrú a cuireadh isteach trí *M'Fhiosruithe* agus chun rannóg na gCoimisinéirí Ioncaim atá ag déileáil leis an bhfiosrú a dheimhniú. Cuireann an tseirbhís nuashonraithe ar chumas cáiníocóirí agus gníomhairí dul chun cinn a bhfiosraithe a fheiceáil agus a rianú go héasca, agus laghdaíonn sé seo líon na dteagmhálacha neamhriachtanacha leantacha.

Tar éis feabhsú sealadach a thabhairt isteach chun cur leis an **Scéim um Chabhair le Ceannach (CLC)**, a bhí ann cheana, mar chuid de Phacáiste Mhí Lúil an Rialtais do Spreagthaí Post, chuir muid na hathruithe riachtanacha i bhfeidhm go tapa ionas go mbeadh sé ar chumas daoine a bhí incháilithe don fhaoiseamh feabhsaithe a n-iarratas a dhéanamh ar líne trí *moChúrsaí* nó *ROS*. Tá an scéim fheabhsaithe CLC ar fáil ón 23 Iúil 2020 go dtí an 31 Nollaig 2021, agus cuireann sé faoiseamh méadaithe go huasmhéid €30,000 ar fáil, sa chás go gcomhlíonann iarratasóirí coinníollacha áirithe. In 2020, ceadaíodh níos mó ná 6100 éileamh CLC, agus fuair níos mó ná 2400 díobh sin an faoiseamh faoin scéim fheabhsaithe. Ba ionann luach iomlán na n-éileamh faofa CLC in 2020 agus €126 milliún.

I mí Mheán Fómhair 2020, scoir muid ár n-aip mhoibíleach, *RevApp*, agus sheol muid ár n-aip nua, **Rianaire Admhálacha na gCoimisinéirí Ioncaim**. Tá an aip nua ar fáil ar an gcuid is mó de ghléasanna móibíleacha agus cliste, trína gcuirtear rochtain thapa éasca ar fáil do cháiníocóirí chun a n-admhálacha a rianú agus a bhainistiú. Féadfaidh cáiníocóirí a n-admhálacha i ndáil leis an scéim Fan agus Caith, costais sláinte, costais chíosa, costais chianoibre agus costais trádála a rianú air. Ligeann sé do cháiníocóirí a n-admhálacha a uaslódáil ar stóráil na gCoimisinéirí Ioncaim freisin, rud a ligeann dúinne ina dhiaidh sin suim iomlán na gcostas a bhaineann leis an tuairisceán cánach ioncaim cuí a chur san áireamh go huathoibríoch. Leis an gcóras oibre seo, tá sé níos éasca agus níos tapúla do cháiníocóirí a dtuairisceán cánach a chomhlánú agus lena gcuid teidlíochtaí a éileamh. Faoi dheireadh 2020, rinne beagnach 78000 cáiníocóirí an aip nua, Rianaire Admhálacha na gCoimisinéirí Ioncaim, a

íoslódáil. Chomh maith leis sin, bhí beagnach 90,000 admháil uaslódáilte tríd an aip in 2020.

Ina theannta sin, i mí Mheán Fómhair 2020, sheol muid foirm ar líne nua, **an Fhoirm SA.2 Ráiteas Cúrsaí (Probháid)**, i gcomhar leis an tSeirbhís Chúirteanna (Oifig Phrobháide). Is é comhlánú na foirme seo an chéad chéim do dhuine ar bith ar mian leo probháid a thógáil amach. Tá an fhoirm nua ar fáil in *ROS* agus in *moChúrsaí* araon, agus tháinig sé in ionad na mionnscribhíne Ioncaim Intíre (Foirm CA.24), a bhí páipéarbhunaithe agus 20 leathanach ann. Bhog sé seo próiseas a rinneadh iomlán de láimh ar líne, rud a chuireann deireadh le tuairim agus 750,000 de phíosa páipéir in aghaidh na bliana. Ó seoladh é, tá méadú mór rannpháirtíochta tagtha maidir leis an bhfoirm ar líne a úsáid, agus breis agus 7,000 iarratas faighte faoi dheireadh 2020.

I mí na Samhna 2020, d'eisigh muid ár gcóras nua um dhearbhu custam, **Córas Iompórtála Uathoibríoch (CIU)**. Léiríonn an córas úr nua-aoisithe na ceanglais dlí uile a bhaineann le Cód Custam an Aontais (CCA), agus cabhraíonn sé linn trádáil dhlísteanaigh a éascú, agus ag an am céanna, ligeann sé dúinn riosca a bhainistiú go héifeachtach agus dul i ngleic le gníomhaíochtaí neamhchomhlíontacha go héifeachtúil. Ar feadh tréimhse tosaigh, tá CIU á oibriú in éineacht lenár seanchóras iompórtála, AEP, chun am breise a thabhairt do ghníomhairí custam agus do ghnóthaí críoch a chur lena n-aistriú chuig an gcóras nua.

Tá ár samhail seachadta seirbhísí sofheagrúil, nuálaíoch agus éifeachtúil, agus cinntíonn sé go sáraíonn muid dúshláin na timpeallachta geilleagraí agus gnó atá de shíor ag athrú, agus riachtanais ár gcustaiméirí a shásamh ag an am céanna. Chomh maith le hionchais agus le héileamh de réir na gcáiníocóirí, i mí an Mhárta 2020, d'éiligh srianta COVID-19 go leanfadh muid orainn de thuilleadh nuálaíochta ó thaobh ár soláthar seirbhíse do chustaiméirí de. Bhain muid úsáid as an teicneolaíocht agus athruithe maidir le cleachtais oibre chun freastal ar éilimh seirbhíse na gcáiníocóirí trí na cainéil teagmhála tosaíochta.

Mar fhreagra láithreach do na bearta agus srianta sláinte poiblí a d'fhógair an Rialtas ar an 27 Márta 2020 a bhfuil sé mar aidhm acu scaipeadh COVID-19 a chur faoi chois, chuir muid eolas tábhachtach ar fáil do cháiníocóirí maidir leis na hathruithe riachtanacha don soláthar seirbhísí. Thug muid tosaíocht d'oibriú leanúnach na Líne Cabhraí Náisiúnta d'Fhostóirí agus na Deisce Cabhraí Teicniúla ROS chun tacú le fostóirí a raibh fiosruithe acu maidir leis an Scéim Fóirdheontais Shealadaigh Pá. Cé gur dúnadh roinnt dar línte fóin tacaíochta eile go sealadach, bhíothas in ann fiosruithe agus comhfheagras ó cháiníocóirí ar ábhar ar bith a chur trí **M'Fhiosruithe**, dár seirbhís shlán ar líne, atá ar fáil in *moChúrsaí* agus in *ROS* araon. D'athdhírigh muid ar leithdháileadh acmhainní chun freastal ar an úsáid mhéadaithe as an gcainéal teagmhála seo. In 2020, chríochnaigh muid 68% níos mó fiosruithe ó cháiníocóirí a cuireadh isteach le *M'Fhiosruithe* i gcomparáid le 2019. Chomh maith leis sin, chríochnaíodh 72% de gach fiosrú taobh istigh de 5 lá in 2020, méadú 18% nuair a dhéantar comparáid le 2019. Mar thoradh ar an bpróiseáil níos tapa ar chomhfheagras a sheoltar trí M'Fhiosruithe, agus in ainneoin mhéadú i líon na dteagmhálacha, tá sé seo anois ar an bpríomhchainéal do mhórán cáiníocóirí chun teagmháil a dhéanamh linn. I suirbhé a rinneadh le déanaí ar cháiníocóirí a rinne teagmháil linn trí M'Fhiosruithe, léiríodh gur chosúla ag 74% díobh go leanfadh siad de M'Fhiosruithe a úsáid amach anseo mar a rogha cainéal teagmhála.

Cé go mbeidh fócas i gcónaí ar luas an ama a thógann sé le freagraí a thabhairt ar fhiosruithe ar líne, aithníonn muid go hiomlán, ar roinnt cúiseanna, nach bhfuil an uile cháiníocóir in ann a gcuid fiosruithe a réiteach trínár seirbhísí ar líne. Agus muid aireach faoi seo, chuir muid romhainn mar thosaíocht é an **teicneolaíocht fóin** riachtanach a chur i bhfeidhm a chuir ar chumas ár línte cabhrach fanacht ar oscailt, agus ag an am céanna lig sé seo dár mbaill foirne glaonna a fhreagairt ó chian. Ní hamháin gur éascaigh sé seo atosú na bpríomhsheirbhísí, ach d'éascaigh sé chomh maith go bhféadfadh baill foirne leanúint ar aghaidh ag obair ón mbaile de réir na comhairle sláinte poiblí. Is é an chaoi a n-oibríonn an réiteach 'fón bog' seo ná go gcuireann sé ar chumas na mball foirne glaonna a chur agus a fháil thar an idirlíon trína ndeasc fhíorúil de chuid na gCoimisinéirí Ioncaim ag baint úsáid as a n-uimhir féin dialaithe isteach

dhírigh. Déantar é seo trí ghléas cinn chuig a ngléas, agus dá réir maolaíonn sé an gá le fón póca.

Mar gheall ar shrianta sláinte poiblí, tá ár n-oifigí dúnta go dtí go bhfógraítear a mhalairt. Mar aitheantas don ghá le leanúint de sheirbhís duine ar dhuine a chur ar fáil do cháiníocóirí a dteastaíonn sé uathu, áfach, thug muid isteach **seirbhís coinní fíorúla (físe)** i mí na Nollag 2020. Is éard atá i gceist le coinne fhíorúil ná go bhféadann cáiníocóir físchruinniú a eagrú le duine dár bhfoireann Seirbhíse do Chomhlíontacht thar ghlaó ‘Skype for Business’. Féadann duine muinteartha nó cara leis an gcáiníocóir teacht isteach ar an bhfísghlaó chun cabhrú leis an duine lena bhfiosrú. Fuarthas breis agus 670 glao chuig an líne fóin coinní i mí na Nollag 2020. I gcás 99% de na glaonna a fuarthas, bhí muid in ann cuidiú leis na cáiníocóirí a gcuid gnó a dhéanamh linn ar bhealaí eile a oireann níos fearr do na riachtanais aonair.

Riachtanais Cáiníocóirí a Thuiscint

Bíonn muid i dteagmháil go leanúnach le cáiníocóirí chun a riachtanais éagsúla agus athraitheacha a thuiscint. Bíonn muid ag plé go forleathan le gníomhairí, ionadaithe tionscail agus gnó trí réimse tionscnamh agus fóram, chun comhoibriú, tacú, comhairle a thabhairt, éisteacht agus foghlaim. Cabhraíonn sé seo linn ár straitéisí seirbhíse, cainéil teagmhála, córais agus seirbhísí tacaíochta a chur in oiriúint chun leibhéal ard comhlíontachta saorálaí a bhaint amach.

Ar bhonn leanúnach, bíonn muid i dteagmháil agus ag dul i gcomhairle le réimse **cleachtóirí agus comhlachtaí ionadaíocha gnó**. Tríd an *gCoiste Idirchaidrimh um Riarachán Cánach (TALC)* déanaimid athruithe praiticiúil a phlé chun riarachán níos éifeachtaí agus níos éifeachtúla a bhaint amach sa chóras cánach. Mar shampla, tar éis plé agus aiseolas trí *Fhoghrúpa TALC um M’Fhiosruithe*, tugadh isteach an feabhsú do *M’Fhiosruithe* in 2020 chun ligean do cháiníocóirí agus do ghníomhairí cánach stádas a bhfiosraithe a rianú. Le linn 2020 chomh maith, agus ag eascairt ó rannpháirtíocht leis an *bhFo-Choiste TALC um Idirghabhálacha Comhlíontachta* (Iniúchóireacht TALC), d’fhorbair muid treoirínte chun idirghabhálacha comhlíontachta a reáchtáil i dtimpeallacht chianoibre, ag cur san áireamh na comhairle sláinte poiblí i bhfeidhm maidir le COVID-19.

Is rannpháirtí cuiditheach muid sa phróiseas Dócmhainneachta Pearsanta agus tá ionadaíocht againn ar *Fhóram Comhairliúcháin na Seirbhíse Dócmhainneachta (ISI)* agus ar an *gCoiste Maoirseachta Prótacail* araon.

Chomh maith leis sin, tá ionadaíocht againn ar fhochoiste Dócmhainneachta Corparáidí an Ghrúpa Athbhreithnithe ar an Dlí Cuideachtaí (CLRG). Tá freagracht ar an gcoiste seo athbhreithniú a dhéanamh ar dhlí na gcuideachtaí taobh istigh den réimse dócmhainneachta corparáidí le cinntiú go dtéann sé i ngleic le haon ábhair imní de chuid na ngeallsealbhóirí agus go bhfuil sé oiriúnach don fheidhm. In 2020, d’iarr an Tánaiste ar an CLRG machnamh a dhéanamh ar bhearta éigeandála chun éascú a dhéanamh ar leanúint de phróisis dócmhainneachta corparáidí le linn na paindéime, agus chun machnamh a dhéanamh ar chreat oibre reachtaíochta a dhearadh chun aghaidh níos fearr a thabhairt ar na deacrachtaí poitéinsiúla roimh ghnóthaí níos lú. Mar fhreagra do na hiarratais seo, achtaíodh na bearta éigeandála iarrtha faoi Acht na gCuideachtaí (Forálacha Ilghnéitheacha) (COVID-19), 2020.

In 2020, tar éis éisteacht le moltaí faoi na bealaí ina bhféadfadh muid **éascú níos fearr a dhéanamh ar cháiníocóirí agus gníomhairí cánach féinfhreastal a dhéanamh, laghdú a dhéanamh ar an ngá le teagmháil a dhéanamh linn agus an t-ualach comhlíontachta a laghdú**, chuir muid na nuálaíochtaí seo a leanas i bhfeidhm:

- áis chun seoladh a thabhairt cothrom le dáta ar ROS.
- faisnéis bhreise a thaispeáint faoin ‘mbonn cuntaíochta’ a bhain le clárúchán CBL ar an scáileán Taifead na gCoimisinéirí Ioncaim ar ROS

- Seoladh áis eCG50 ar ROS agus ar *moChúrsaí* araon, a chuireann ar chumas cáiníocóirí agus/nó a ngníomhaire ainmnithe iarratas a dhéanamh ar *Dheimhniú Imréitigh CGC* ar líne.

Chomh maith leis sin, i gcomhar le hÚdarás Áitiúla, an Ghníomhaireacht Bainistíochta Rialtais Áitiúil (LGMA) agus an Roinn Tithíochta, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil, rinne muid cuíocháirí ar an bpróiseas seiceála 'HPL1'. Faoin bpróiseas nua, ní iarrtar ar iarratasóirí ar thacaíocht tithíochta sóisialta a thuilleadh 'foirm HPL1' a fháil stampáilte go fisiciúil ag na Coimisinéirí Ioncaim. Ina áit sin, féadann an tÚdarás Áitiúil cuí teagmháil dhíreach a dhéanamh linn trí *M'Fhiosruithe* agus an fhaisnéis iarrtha a fháil.

Cuireann an **Coiste Sainchomhairleachta Custam (CSC)** fóram dhá bhealach ar fáil dúinn chun tuairimí a phlé agus a mhalartú maidir le foirmiúlachtaí Custam le heagraíochtaí ionadaíocha. Déanann an fóram comhoibríoch seo athbhreithniú ar fhorbairtí agus ar thograí sa réimse custam, go háirithe ag leibhéal an AE. Bhí an bhéim i bplé 2020 ar ullmhúcháin don Bhreathmeacht ag leibhéal náisiúnta agus AE chomh maith le nuashonruithe tábhachtacha TF i ndáil leis an gcóras nua dearbhuithe custam, an Córas Iompórtála Uathoibríoch (CIU) agus an córas cua Fógra Réamhbhordála (FRB) chun éascú a dhéanamh ar ghluaiseachtaí feithiclí lastais Rolladh ann-Rolladh as (RóRó) idir an Bhreatain Mhór agus Éire ón 1 Eanáir 2021. I gcomhthéacs imeacht na Ríochta Aontaithe ón AE, tharraing muid aird ar na nósanna imeachta agus simpliúcháin ar fáil faoi Chód Custam an Aontais (CCA) a d'fhéadfadh cabhrú le gnóthaí dul in oiriúint don timpeallacht nua trádála trí éascú a dhéanamh ar ghluaiseacht éifeachtach earraí trínár gcalafoirt agus aerfoirt.

Tacú le Beartas Cánach

Leanfaidh muid orainn ag obair go dlúth leis an Roinn Airgeadais chun cur le meastóireacht, forbairt agus cur i bhfeidhm an bheartais cánach náisiúnta chomh maith leis an AE agus an Eagraíocht um Chomhar agus Fhorbairt Eacnamaíochta (OECD) chun aghaidh a thabhairt ar na dúshláin chánach a bhaineann leis an digitiú agus leis an gcánachas idirnáisiúnta ar chomhlachtaí. Áirítear leis seo anailís agus costálacha staitistiúla agus eacnamaíochta a chur ar fáil don Roinn Airgeadais agus don Rialtas agus don Oireachtas.

D'oibrigh muid i ndlúthchomhar leis an Roinn Airgeadais d'fhonn féachaint ar na himpleachtaí d'aistriú urrús Éireanach ó CREST go Euroclear Bank i mí an Mhárta 2021 ó thaobh na Cánach Iarchoimeáda Dúbhinne (CID), Dleacht Stampa, Cáin Gnóthachan Caipitiúil (CGC) agus Cáin Fáltas Caipitiúil (CFC). An toradh a bhí air seo ná go ndearnadh roinnt leasuithe reachtaíochta chun an status quo a choinneáil i ndáil le déileálacha reatha cánach.

Leanann muid de pháirt ghníomhach a imirt i bhforbairt beartas um athrú aeráide trínár dtacaíocht agus comhoibriú leis an Roinn Airgeadais. Tá gealltanais sa Chlár Rialtais reatha chun ráta **Cánach Carbóin** €100 ar a laghad in aghaidh an tonna CO₂ a astaítear a fheidhmiú faoi 2030. Rinneadh foráil san Acht Airgeadais, 2020 do mhéadú €7.50 ar gach tonna CO₂ a astaítear, is é sin ráta €33.50 anois ar gach tonna. Tá sé seo le sonrú anois i méaduithe ar an gcáin ar thráchtearraí sonracha thar réimse breoslaí, lena n-áirítear peitreal, díosal, ola théimh, gás nádúrtha agus breosla soladach, bunaithe ar a n-astuithe carbóin. Tháinig an méadú i bhfeidhm le héifeacht ón mBuiséad (13 Deireadh Fómhair 2020) maidir le breosla tiomána, leis na hardaithe eile ag teacht i bhfeidhm ar an 1 Bealtaine 2021.

San Acht Airgeadais, 2020, foráiltear go dtabharfaí isteach rátaí nua **Cánach Cláraithe Feithiclí (CCF)** bunaithe ar shonraí CO₂ an Nós Imeachta Tástála Comhchuibhithe Domhanda d'Fheithiclí Éadroma i gcás carranna paisinéara agus mionbhusanna. Cuireadh tús leis an struchtúr nua muirir CCF ar an 1 Eanáir 2021 do charranna nua agus carranna athlámhe araon.

Tá dlíthíocht CBL á reáchtáil againn sna cúirteanna náisiúnta agus i gCúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh (CJEU) atá deartha le cosaint a dhéanamh ar scoip, sláine agus éifeachtacht dhlí CBL na hÉireann. I measc na dlíthíochta tá dúshláin d'fheidhmiú an dlí CBL in Éirinn agus

cáiníocóirí agus idirghabhálacha ag Éirinn mar thríú páirtí i gcásanna CJEU a bhaineann le Ballstáit eile ina bhféadfadh na saincheisteanna faoi dhlíthíocht tionchar a imirt ar dhlí CBL na hÉireann.

Le **Treoir DAC 6** a aontaíodh in 2018, tugadh isteach córas nochtá éigeantaigh do shocruithe trasteorann a d'fhéadfaí a úsáid le haghaidh dianphleanáil cánach. Aistríodh an Treoir go dlí na hÉireann leis an Acht Airgeadais, 2019 agus le Rialacháin 2019 an AE (Comhoibriú Riaracháin i Réimse na Cánach) (arna leasú). San áireamh sa chóras nua tá riachtanas tuairiscithe “aisamhairc”, rud atá i bhfeidhm ar shocruithe intuairiscithe trasteorann, agus cuireadh an chéad céim i bhfeidhm idir an 25 Meitheamh 2018 agus an 30 Meitheamh 2020.

D'fheidhmigh Éire rogha tugtha do Bhallstáit i dTreoir 2020/876¹¹ ó Chomhairle an AE a cheadaigh go gcuirfeadh Ballstáit siar sé mhí dátaí tíolactha agus malartaithe le haghaidh na gcéad tuairisceán faisnéise i ndail le socruithe intuairiscithe trasteorann. Cuireadh tús le tuairiscíú DAC6 ar an 1 Eanáir 2021 agus reáchtálfadh Éire an chéad mhalartú faisnéise ar an 30 Aibreán 2021.

D'oibrigh muid i ndlúthchomhar leis an Roinn Airgeadais ar na forálacha a bhaineann le cáin san **Acht um Tharraingt Siar na Ríochta Aontaithe ón Aontas Eorpach (Forálacha Iarmhartacha), 2020** le go cuirfí san áireamh:

- reachtaíocht mháil agus CBL a leasú ar bhealach a chuireann le Comhaontú 2019 na Ríochta Aontaithe um Tharraingt Siar agus an Prótacal i leith Éireann/Thuaisceart Éireann
- sraith fógraí treorach a eisiúint do thrádalaithe cuí i ndáil le nósanna imeachta nua le haghaidh iompórtáil agus easpórtáil earraí dleachta ar fionraí inmháil chuig agus ón Ríocht Aontaithe (gan Tuaisceart Éireann san áireamh) tar éis an Bhreathimeachta
- punann chuimsitheach freagraí reachtaí CBL a ullmhú chun laghdú a dhéanamh ar an bhféidearthacht do mhí-úsáid, íoslághdú a dhéanamh ar an scóip le haghaidh imghabhála agus maolú a dhéanamh ar na deacrachtaí sreafa airgid a thagann chun cinn do ghnóthaí de dheasca an Bhreathimeachta. I measc na leasuithe tá tabhairt isteach na cuntasáochta iarchurtha agus athruithe don scéim nialas-rátála do ghnóthaí incháilithe chomh maith le hathruithe don Scéim Easpórtála Miondíola.

I rith 2020, lean muid d'obair a dhéanamh ar fhorbairt agus ar bhainistiú líonra conarthaí cánach na hÉireann laistigh de na sriantaí atá curtha i bhfeidhm mar gheall ar COVID-19. Ina measc seo bhí an próiseas leanúnach chun téacsanna sintéisithe a chomhaontú le páirtithe chun léiriú a dhéanamh ar mhionathruithe dár **gComhaontuithe um Chánachas Dúbailte** reatha mar thoradh ar an *gCoinbhinsiún Iltaoibhach chun Bearta a bhaineann le Comhaontuithe Cánachais a Fheidhmiú d'fhonn BEPS a Sheachaint* (MLI) agus prótacail a bhrú chun cinn chun bearta frith-BEPS a fheidhmiú nuair is gá. Tá comhaontú CCD sínithe ag Éirinn le 74 tír agus clúdaíonn siad an Cháin Ioncaim, an Muirear Sóisialach Uilíoch agus Cáin Gnóthachan Caipitiúil. As na comhaontuithe CCD a síníodh, tá 73 cinn díobh i bhfeidhm faoi láthair.

Feidhmíonn na Coimisineirí Ioncaim mar an **Údarás Inniúil** chun críocha díospóidí a d'fhéadfadh teacht chun cinn i leith faoisimh cánachais dúbailte faoi chomhaontuithe CCD na hÉireann a réiteach. Tá méadú fós le brath i gcásanna MAP agus RCP tar éis na hoibre déanta ag leibhéal OECD i ndáil le BEPS agus i gcomhráth le béim mhéadaithe an OECD ar chinnteacht chánach agus réiteach díospóirí a fheabhsú. Le linn 2020, ba é an toradh ar an teagmháil a bhí againn le hÚdarás Inniúla tíortha eile chun cánachas dúbailte a dhíothú ná gur cuireadh 38 chás i gcrích. Bhain 11 cinn díobh siúd le leithdháileadh brabúis idir Éire agus an tír eile i gceist (praghsáil aistrithe) agus 27 cinn le díospóidí praghsála aistrithe. Mar chuid den obair sin, reáchtáladh idirbheartaíocht i leith Níosanna Imeachta um Chomhaontú Frithpháirteach (Níosanna Imeachta MAP), arna bhforáil faoinár ngréasán de Chomhaontuithe CCD agus faoi Coinbhinsiún Eadrána an AE (Tábla 23).

¹¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020L0876&from=EN>

Bhí idirbheartaíocht againn le hÚdaráis Inniúla tíortha eile maidir le Réamh-Chomhaontuithe Praghsála (réamh-chomhaontuithe RCP) déthaobhacha chun deimhniú a fháil, roimh an tréimhse chuntasaíochta i gceist, maidir le bunús comhaontaithe le haghaidh praghsáil aistrithe trasteorann idir comhlachtaí. Féachann na hidirbheartaíochtaí RCP seo chun díospóidí maidir le praghsáil aistrithe a chosc. In 2020, fuair muid 22 iarratas ar RCP agus críochnaíodh 5 RCP tar éis idirbheartaíocht le hÚdaráis Inniúla tíortha eile (Tábla 24).

Tá an reachtaíocht mháil á rialú trí shraith Treoracha ón AE trína mbunaítear an scóip, na faoisimh cheadaithe agus na íos-rátaí dleachta do tháirgí alcóil, tobac agus fuinnimh. Le linn 2020, d'oibrigh muid i ndlúthchomhar leis an Roinn Airgeadais, Coimisiún an AE agus Ballstáit eile ar athbhreithniú don Treoir Chánach maidir le Táirgí Alcóil agus chuir tús le pleanáil chun t-athrú ó bhonn ar an Treoir Ghinearálta Máil a aistriú isteach ina dhlí in 2021. Chomh maith leis sin, lean muid d'ionchur a thabhairt d'athbhreithnithe leanúnacha AE ar na Treoracha reatha um Cháin ar Fhuinneamh agus um Cháin ar Tháirgí Tobac agus tabhairt isteach féideartha Euromarker nua AE do bhreoslaí mótaí.

In 2020, lean muid dár bpáirt a imirt i mbeartas cánach idirnáisiúnta agus AE a fhorbairt ar bhonn iltaobhach trí oibriú i ndlúthchomhar leis an Roinn Airgeadais, Coimisiún an AE agus Grúpaí Comhairle agus an OECD ar réimse leathan ceisteanna cánach agus dleachta idirnáisiúnta. Bhí an méid seo a leanas i measc na réimsí ina raibh ár rannpháirtíocht agus ár gcion ina chúnamh chun chruth a chur ar agus tionchar a imirt ar fhorbairt creata oibre éifeachtacha beartais cánach idirnáisiúnta a fhorbairt:

- dúshláin chánach ag eascairt as digitiú an gheilleagair
- Grúpa Cód Iompair (Cánachas Gnó) an AE
- tionscnaimh eile Cánach AE, lena n-áirítear i ndáil le comhoibriú riaracháin.

An Breatimeacht

Leanadh le hobair fhairsing mhionsonraithe ar ullmhacht agus teagmhasacht do gach cás den Bhreatimeacht ar fud gach Roinn agus gníomhaireacht Rialtais i rith 2020. Mar cuid den ullmhúchán leanúnach seo, bhí páirt ghníomhach againn ag leibhéal naisiúnta san obair idir-Rannach atá á comhordú ag Roinn an Taoisigh agus ag an Roinn Gnóthaí Eachtracha agus Trádála agus oibrímid go dlúth leis an Roinn Airgeadais, an Roinn a shocraíonn an beartas fioscach.

Lean muid de pháirt ghníomhach a ghlacadh chomh maith i **nGrúpa Oibre Bonneagair Breatimeachta** na Roinne Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe a chinntigh go raibh an bonneagar criticiúil i bhfeidhm chun bainistiú a dhéanamh ar shreafaí nua trádála tar éis an Bhreatimeachta. Chuir muid comhairle theicniúil agus tacaíocht ar fáil d'fhoirne Breatimeachta ar fud na Rann Rialtais agus gníomhaireachtaí Stáit cuí, lena n-áirítear Roinn an Taoisigh, an Roinn Gnóthaí Eachtracha, an Roinn Airgeadais, an Roinn Fiontar, Trádála agus Fostaíochta agus an Roinn Iompair, Turasóireachta agus Spóirt.

Ag leibhéal Eorpach, rinne muid rannpháirtíocht réamhghníomhach le córais riartha cánach agus custam i mBallstáit agus leis an gCoimisiún Eorpach chun pleanáil agus ullmhúchán éifeachtach a dhéanamh don Bhreatimeacht agus chun cur chuigí agus léargais ar ár n-ullmhúcháin a roinnt.

Ag féachaint ar ár bpríomhról, bhí ár bpleanáil ullmhachta agus teagmhasachta don Bhreatimeacht dírithe go mór ar rialuithe custam a chur i bhfeidhm ar bhealach a spreagann trádáil dhlísteanaigh agus a fheabhsaíonn iomaíochas agus a thacaíonn le gnó, agus ag an am céanna freagairt go cuí do neamhchomhlíontacht.

I rith 2020, rinne muid géarú agus leathnú ar ár **gclár rannpháirtíochta trádála**. Chuir muid treoir phraiticiúil ar fáil do ghnóthaí Éireannacha trí chomhlachtaí ionadaíochta trádála agus ar bhunús duine ar dhuine le gnóthaí aonair, ar thionchair fhéideartha an Bhreatimeachta

agus chabhraigh muid leo céimeanna a shainaithint chun ullmhú le haghaidh trádála tar éis an Bhreathimeachta. Lean muid lenár rannpháirtíocht tríd an gCoiste Sainchomhairleachta Custam agus trí pháirt a ghlacadh in imeachtaí eagraithe ag Ranna Rialtais eile, Gníomhaireachtaí Stáit agus imeachtaí eagraithe ag lucht tionscail.

D'óstáil muid 18 **seimineár gréasáin** ar an 5 agus 6 Deireadh Fómhair 2020, lena n-áirítear imeacht amháin i gcomhar leis an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara agus riachtanais Sláintíochta agus Fíteashláintíochta (SPS) agus ceann eile leis an Roinn Fiontar, Trádála agus Fostaíochta ar na tacaíochtaí ar fáil do ghnóthaí. Tugadh treoir sna seisiúin aonair i ndáil leis na riachtanais nua a bheadh i bhfeidhm ón 1 Eanáir 2021 agus faisnéis theicniúil i ndáil le nósanna imeachta custam agus údaruithe. Bhí seisiún idirghníomhach ceisteanna agus freagraí san áireamh i ngach seimineár gréasáin trína bhféadfadh gnóthaí a bheith i dteagmháil le saineolaithe. D'fhreastail tuairim is 2,000 gnó ar an tsraith seimineár gréasáin seo. Chomh maith leis sin, rinneadh rochtain tuairim is 23,000 uair ar thaifeadtaí de na seisiúin aonair atá ar fáil ar www.revenue.ie.

Mar a bhí i gcás leis na blianta suas leis an 1 Eanáir 2021, lean muid de bheith i dteagmháil le lucht trádála agus gnó agus tacú leo, i dteannta a chéile agus ina n-aonar, ó thaobh dul in oiriúint do na foirmiúlachtaí nua custam agus réiteach a fháil ar ábhair shonrach tugtha chun cinn mar thoradh ar an mBreathimeacht. Aithníonn muid an luach a bhaineann le hobair a dhéanamh i gcomhar le gach geallsealbhóir agus tá teagmhálacha i ndáil leis seo dearfach dár gcustaiméirí agus dúinn féin araon.

Aghaidh a Thabhairt ar Neamhchomhlíontacht

Idirghabhálacha Iniúcháireachta agus Comhlíontachta

595,143 Idirghabháil le toradh €487.4m

Seachaint Cánach

104 Cás Réitithe le toradh €18.4m

Urghabhálacha

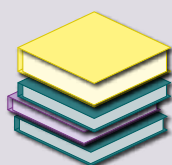
22,509 Urghabháil Custam / Máil ar luach **€92.4m**

Ionchúisimh

21 Ciontú i leith Imghabháil & Calaois Thromchúiseach
248 Ciontú Achomair

Foilseacháin

109 Cás Foilsithe
€51.4m i Socraíochtaí

Forfheidhmiúchán Fiachais

22,580 Cás le toradh €126.8m

Aghaidh a Thabhairt ar Neamhchomhlíontacht

Is é ár bpríomhchúram ná cánacha agus dleachtanna a bhailiú. Déanann muid é seo trí sheirbhís den scoth a chur ar fáil chun tacú le comhlíontacht shaorálach agus freagra riosca-dhírthe, éifeachtach, comhréireach do neamhchomhlíontacht a chur ar fáil, mar léiriú ar iompar cáiníocóirí.

Tá an chuid is mó de cháiníocóirí comhlíontacht go saorálach ó thaobh cánach agus dleachta, agus comhlíonann siad a ndualgais tíolactha agus íoca in am agus tíolacann siad tuairisceáin agus dearbhuithe cruinne.

Molann muid do cháiníocóirí a gcuid cúrsaí cánach a choinneáil faoi athbhreithniú agus dul i dteagmháil linn má bhíonn aon bhotúin nó easnaimh ina gcuid tuairisceán cánach, in ainneoin a gcuid iarrachtaí comhlíontachta. Má thagann cáiníocóir ar earráidí nó easnaimh, tá buntáistí suntasacha i gceist má théann siad i dteagmháil linn sula dtugann muid faoi Idirghabháil Comhlíontachta. Trí 'nochtadh cáilitheach' a dhéanamh, féadann cáiníocóirí leas a bhaint as pionóis laghdaithe, foilsíú ar Liosta na Mainnitheoirí Cánach a sheachaint, agus ionchúiseamh féideartha a sheachaint.

Déanann muid uasmhéadú ar chomhlíontacht in am is i dtráth trínár gcur chuige cuimsitheach, rioscabhunaithe i leith bainistíocht chomhlíontachta. Tá muid tiomanta d'aghaidh a thabhairt ar an uile chineál neamhchomhlíontachta. Láidríonn muid ár dtuisicint ar iompar comhlíontachta cánach agus dleachta cáiníocóirí agus gnóthaí, agus, nuair is gá, cuireann muid dúshlán roimh dhianphleanáil cánach. Treisíonn muid ár sealúchais sonraí agus ár gcumas do shain-anailísíochtaí. In éineacht, cuireann na bearta seo ar ár gcumas riosca a shainathint agus a chainníochtú agus aghaidh a thabhairt ar chásanna ina léirítear táscairí neamhchomhlíontachta.

Tá réimse leathan idirghabhálacha againn a fhéadtar a chur i bhfeidhm ag brath ar na rioscaí a shainathnítear in aon chás ar leith. D'fhéadfadh idirghabhálacha neamhiniúcháireachta comhlíontachta a bheadh ann, idir sheiceálacha dearbhaithe, fhiosruithe gné, agallaimh phríofíle agus iniúchtaí nó imscrúduithe. I gcásanna calaoise cánach agus dleachta tromchúisí, atreoraíonn muid na cásanna cuí chuig an Stiúrthóir Ionchúiseamh Poiblí le haghaidh ionchúiseamh coiriúil.

Ós rud é go bhfuil córas féinmheasúnaithe á oibriú againn, tugann muid aird ar leith orthu siúd nach dtuairiscíonn a gcuid tuairisceán cánach in am. Téann muid sa tóir orthu siúd nach dtíolacann agus muid ag feidhmiú réimse pionós, chomh fada le hionchúiseamh agus é sin san áireamh.

In 2020, ba é €487.4 milliún an toradh a bhí ar 595,143 iniúcháireacht agus idirghabháil neamhchomhlíontachta san iomlán. San áireamh leis sin tá 1,494 iniúchadh agus imscrúdú, ar a raibh toradh €128.1 milliún (Tábla 11). Chomh maith leis sin, cuireadh i gcrích 593,649 idirghabháil comhlíontachta eile, idir bhreis agus 10,982 seiceáil ar cháiníocóirí ÍMAT agus bhreis agus 396,340 seiceáil riosca thar gach idirbheart, lena n-áirítear éilimh aisíocaíochta CBL.

Rinne muid urghabháil ar 4,621kg de dhruagaí, ar a raibh luach sráide measta de bhreis agus €44.8 milliún. Chomh maith leis sin, rinne muid 4,436 urghabháil ar tháirgí tobac aindleathacha, ar luach measta de bhreis agus €37 milliún, urghabháil ar 764,174 lítear d'alcól neamhdhlisteanach ar luach measta €4.2 milliún agus urghabháil ar 501 feithicil i leith cionta éagsúla (Táblaí 16 agus 17).

In 2020, tháinig €895,545 milliún as fineálacha Cúirte a cuireadh i bhfeidhm mar thoradh ar ionchúisimh arna dtionscnamh ag na Coimisinéirí Ioncaim in 248 cás achoimre, chomh maith le 59 pionós sibhialta mar thoradh ar thuairisceáin neamhthíolactha ar luach €0.2 milliún ar an iomlán, agus 21 ciontú coiriúil de bharr calaois chánach agus custam thromchúiseach. Ag deireadh na bliana, bhí 40 cás coiriúil eile os comhair na Cúirte (Táblaí 20 agus 21).

Cláir Chomhlíontachta

Tá sé mar aidhm ag ár gcreat oibre comhlíontachta rioscabhunaithe íoslaghdú a dhéanamh ar an ualach riaracháin ar an gcáiníocóir comhlíontach agus tosaíocht a thabhairt dár n-acmhainní comhlíontachta i leith an cháiníocóra neamhchomhlíontach.

I mí an Mhárta 2020, mar gheall ar COVID-19, chuir muid ar fionraí gníomhaíochtaí iniúchóireachta agus idirghabhálacha eile comhlíontachta ar áitreabh cáiníocóirí. Nuair ab fhéidir, lean muid de bheith i dteagmháil le gnóthaí chun idirghabhálacha a bhrú chun cinn trí M'Fhiosruithe nó ar an bhfón. Ina measc seo bhí an earnáil tógála, SFSP agus ríomhthráchtáil. Leagtar amach i dTábla 15 sonraí maidir lenár ngníomhaíochtaí comhlíontachta de réir earnála.

Go stairiúil, bhí rioscaí suntasacha don chóras cánach i gceist leis an **earnáil tógála**, agus fianaise air seo is ea torthaí ár gclár comhlíontachta sa réimse seo thar roinnt blianta. I bhfianaise an leibhéil riosca i gceist agus na méaduithe leanúnacha i ngníomhaíochtaí tógála, bhí an earnáil seo arís chun cinn inár n-idirghabhálacha in 2020. Bhain toradh de bhreis agus €24 milliún le gníomhaíochtaí comhlíontachta a bhain leis an earnáil tógála, agus is ionann é agus beagnach 5% den toradh iomlán a tháinig as na hidirghabhálacha uile. Bhí na hidirghabhálacha seo dírithe go príomha ar rioscaí CBL, CCI agus ÍMAT (Fostóra).

I mí an Mheithimh 2020, chuir muid tús le clár seiceálacha ar gach fostóir a bhain leas as an SFSP le deimhniú gur chomhlíon siad na critéir incháilitheachta, agus thar aon rud eile, gur íocadh i gceart le fostaithe an t-airgead a bhí i gceist. Faoi dheireadh 2020, bhí 91% de na seiceálacha curtha i gcrích againn a dheimhnigh leibhéal ard comhlíontachta leis an scéim. Bhailigh na Coimisinéirí Ioncaim beagán de bhreis ar €2 milliún ó 200 fostóirí a fuarthas iad a bheith neamh-incháilithe.

Tá muid ag leanúint lenár dtionscnamh gnó a fhorbairt chun feasacht a ardú i measc cáiníocóirí agus ár bhfoirne faoin timpeallacht **ríomhthráchtála**, agus na rioscaí a bhaineann leis agus na himpleachtaí cánach. Réimse áirithe suntasais leanúnach is ea comhlíontacht CBL i measc trádálaithe ar líne neamhchónaithe a sholáthraíonn earraí agus seirbhísí digiteacha do chustaiméirí Éireannacha. I measc na gcuspóirí tábhachtacha den obair seo le linn 2020 bhí brath agus clárú gnóthaí AE ar líne a bhfuil leibhéal arda gníomhaíochtaí acu i margadh na hÉireann, agus fíorú ar CBL dearbhaithe ag gnóthaí cláraithe neamhchónaitheacha. Is é ár n-aidhm ná cinntiú go bhfuil na trádálaithe seo ar an eolas faoi, agus comhlíontach lena gcuid dualgas CBL. I gcúinsí áirithe, féadfaidh na trádálaithe a bheith cláraithe go héigeantach le haghaidh CBL in Éirinn. Le linn 2020, rinne muid próifíliú ar bhreis agus 3,500 trádálaí ar líne agus dá éis sin cláraíodh breis agus 250 trádálaithe ar líne le haghaidh CBL na hÉireann.

Mar thoradh ar na gníomhaíochtaí comhlíontachta seo agus an fás leanúnach ar shiopadóireacht ar líne in Éirinn, tá méadú beagnach 300% tagtha ar an méid CBL íoctha in Éirinn agus gnóthaí neamhchónaitheacha ar líne sa tréimhse ó mhí na Nollag 2017 go mí na Nollag 2020.

Le linn 2020, d'oibrigh muid i ndlúthchomhar chomh maith le comhghleacaithe i mBallstáit eile agus le Coimisiún an AE i mbunú creat oibre láidir idir-AE do rialachán agus comhlíontacht ríomhthráchtála trasteorann. Go háirithe, d'oibrigh muid chun dualgais tuairiscithe do sholáthraithe seirbhísí a bhrú chun cinn, rud a thiocfaidh i bhfeidhm ón 1 Eanáir 2024 agus a fheabhsóidh go suntasach ár gcumas bainistíochta riosca.

Tá muid ag leanúint d'aghaidh réamhghníomhach a thabhairt ar dhúshláin na timpeallachta idirnáisiúnta cánach, lena n-áirítear **iniúchtaí praghsála aistrithe rioscabhunaithe a dhéanamh chomh maith le hidirghabhálacha eile comhlíontachta praghsála aistrithe**. Faoi dheireadh 2020, bhí 31 iniúchadh praghsála aistrithe tosaithe againn, agus 13 cinn díobh tugtha chun críche le toradh €81.6 milliún agus le teorainn €26.6 milliún ar chaillteanais trádála i gceist (éifeacht chánach: €4 milliún). Chomh maith leis seo rinneadh measúnuithe leasaithe Cánach Corparáide agus is ionann tuairim agus €144 milliún agus iomlán na Cánach Corparáide gearríoctha a sainathníodh. Tá formhór na measúnuithe leasaithe faoi hachomharc faoi láthair.

Faoi Alt 1086 den Acht Comhdhlúite Cánacha, 1997, foráiltear go bhfoilseoidh na Coimisinéirí Ioncaim **Liosta Mainnitheoirí Cánach** in Iris Oifigiúil, laistigh de thrí mhí tar éis dheireadh gach ráithe ina dtagtar ar shocraíochtaí comhaontaithe nó ina gcuireann na Cúirteanna Cinntí Pionóis i bhfeidhm. Is díspreagadh tábhachtach é seo inár dtroid in aghaidh na neamhchomhlíontachta cánach. In 2020, comhaontaíodh socraíochtaí cánach, ar luach €51.4 milliún iad, le 109 cáiníocóirí, agus foilsíodh iad de réir na reachtaíochta. Tugtar sonraí na bhfoilseachán sin in 2020 i dTáblaí 14 agus 15, lena n-áirítear miondealú de réir ráithe agus na hearnálacha is coitianta a foilsíodh.

Úsáid Sonraí, Faisnéise agus Anailísíocht

Baineann muid úsáid as ár sealúchais sonraí agus ár gcumas anailísíochta sonraí agus córais measúnaithe riosca chun rioscaí a aithint ar bhealach níos éifeachtaí agus díriú air ar bhealach níos fearr, agus chun tionchar ár gcuid gníomhaíochtaí i leith an iompair comhlíontachta a mheas. Baineann muid a oiread úsáid agus is féidir as sonraí agus as ár cumas do shain-anailísíochtaí chun teagmhas, scála agus suntasacht an riosca a shainaithint agus chun díriú ar ár n-acmhainní chun neamhchomhlíontacht a chosc nó aghaidh a thabhairt air.

Cuireann an tAcht Comhdhlúite Cánacha, 1997 dualgas ar réimse leathan tríú páirtithe, faighteoirí marsantacha, comhlachtaí Rialtais, institiúidí airgeadais agus cineálacha áirithe idirghabhálaithe san áireamh, chun tuairisceáin eolais a chur ar fáil do na Coimisinéirí Ioncaim. Go hiondúil, is éard a thugtar sna tuairisceáin a fhaightear ná sonraí faoi íocaíochtaí a dhéantar nó sócmhainní a choinnítear thar ceann cáiníocóirí Éireannacha. Déanaimid bainistiú gníomhach ar an gcomhlíontacht leis na riachtanais seo le cinntiú go bhfaighimid eolas cuimsitheach ardchaighdeán.

Déantar na sonraí a bhailítear i **dtuairisceáin tríú páirtí** a mheaitseáil lenár dtaifid agus baintear úsáid astu chun an méid seo a leanas a dhéanamh:

- cros-sheiceáil a dhéanamh ar dhearbhuithé cáiníocóirí agus súil a chaitheamh ar aon mhírleir le hathbhreithniú.
- iad siúd nach dtíolacann a aithint agus a d'fhéadfadh a bheith fós i mbun gníomhaíochtaí trádála
- tionscadail shonracha comhlíontachta a dheimhniú.

Tá muid ag baint úsáid as eolas tríú páirtí níos minice chun tuairisceáin cánach ioncaim a réamhlíonadh. In 2020 rinne muid réamhlíonadh ar bhreis agus 76,972 tuairisceán Cánach Ioncaim le faisnéis ar íocaíochtaí déanta ag an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara, réamhlíonadh ar bhreis agus 88,854 le faisnéis ar thionóntachtaí cláraithe leis an mBord um Thionóntachtaí Cónaithe, agus réamhlíonadh ar bhreis agus 19,895 le faisnéis ar Íocaíochtaí Cúnaimh Tithíochta déanta ag údaráis áitiúla.

Baineann muid úsáid fhorleathan as faisnéis tríú páirtí, chomh maith le foinsí eile, inár dtionscadail anailísíochta sonraí. Mar shampla, in 2020, bhain muid úsáid as anailísíocht sonraí chun rioscaí don SFSP agus don SFPF a shainaithint, chun uathobriú a dhéanamh ar an bpróiseas le grúpaí corparáideacha a shainaithint, chun tosaíocht níos fearr a thabhairt do Thuairiscí ar Idirbhearta Amhrasta (tuairiscí TIA), chun neamhthíolaiceoirí Cánach Ioncaim ardriosca a shainaithint agus chun measúnú agus feabhsú a dhéanamh ar éifeachtacht ár gcórais riosca. Bhain muid úsáid as anailísíocht chomh maith chun meastóireacht a dhéanamh ar thionchar ár ngníomhartha ar iompar cáiníocóirí, mar shampla, trí éifeacht na meabhrúchán luath do thíolacadh CBL in am is i dtráth a thomhas.

Le hionstraimí éagsúla dlí, foráiltear do **Mhalartú Faisnéise (EOI)** idir córais riartha cánach. Úsáideann muid an fhaisnéis seo chun imghabháil cánach agus seachaint cánach a bhrath agus a chosc agus chun feidhmiú ceart na reachtaíochta cánach náisiúnta in Éirinn a chinntiú.

Tá reachtaíocht i bhfeidhm chun faisnéis faoi chuntais airgeadais a mhalartú go huathoibríoch,

lena n-áirítear sonraí cuntais bainc agus sonraí infheistíochtaí, le breis agus 100 dlínse. In 2020, ghlac 90 dlínse san iomlán páirt sa mhalartú sonraí seo. Tugann sé seo faisnéis dúinn maidir le cuntais arna gcoinneáil thar lear ag custaiméirí Éireannacha, agus déantar an fhaisnéis sin a chrostagairt le tuairisceáin chánach chun a chinntiú go bhfuiltear tar éis sócmhainní agus ioncaim uile thar lear a dhearbhu, de réir mar is cuí.

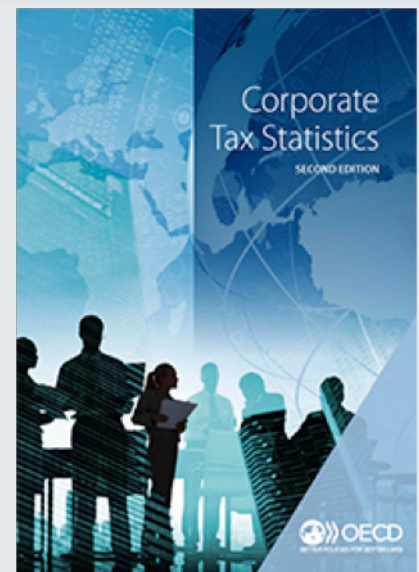
Tá sé de cheangal ar fhiontair mhóra ilnáisiúnta (fiontair FMI) Tuarascáil de réir Tíre (TdT) a thíolacadh ina dtugtar miondealú ar ioncam, brabúis, cánacha agus táscairí eile ar ghníomhaíochtaí eacnamaíochta, i gcás gach dlínse chánach ina ndéanann an grúpa FMI gnó. Tharla na chéad mhalartuithe sonraí TdT idir córais riartha chánach i mí an Mheithimh 2018 agus baineann muid úsáid as an bhfaisnéis seo mar bhonn eolais faoi mheasúnachtaí riosca ardleibhéil maidir le praghsáil aistrithe agus chun meastóireacht a dhéanamh ar rioscaí eile a bhaineann le BEPS. Is ar bhonn ráithiúil a mhalartaítear sonraí TdT. In 2020, mhalartaigh Éire sonraí TdT le 64 dlínse.

De réir ár dtiomantais a chomhlíonadh do thrédhearcacht chánach idirnáisiúnta agus i gcomhréir le tionscnaimh AE agus OECD chun EOI idir údaráis chánach a neartú i réimse na rialuithe chánach, chuir muid sonraí 48 tuairim ar fáil in 2020.

Áirítear le **Cúnamh Frithpháirteach** malartú faisnéise a iarradh go sonrath idir Ballstáit an AE agus tíortha eile. Soláthraíonn agus baineann muid leas as cúnamh frithpháirteach trí fhaisnéis airgeadais agus eile a roinnt agus trí fhiosruithe comhoibríochta laistigh de chreat oibre reachtacha. In 2020, fuair muid 1,446 iarratas ar chúnamh frithpháirteach ó thíortha eile agus rinne muid 646 iarratas den chineál seo (féach Tábla 22).

Foilsíú Staitisticí ar Thuairisceáin de réir Tíre (CbC)

Déanann na Coimisinéirí Ioncaim agus an Roinn Airgeadais ionadaíocht thar ceann na hÉireann ag an Meitheal Oibre ar Pholasáí Cánach agus Staitisticí an Eagraíochta um Chomhar agus Fhorbairt Eacnamaíochta. Tríd an Meitheal Oibre seo, d'oibrigh Éire leis an Eagraíocht um Chomhar agus Fhorbairt Eacnamaíochta i bhfoilsíú staitisticí ar Thuairisceáin de réir Tíre. Bhí sé seo bunaithe ar an bhfaisnéis a d'ullmhaigh Éire agus dlínsí eile ar bhealach anaithnidithe chomhiomlánaithe i bhfoirm chomhchuibhithe le haghaidh an Eagraíochta um Chomhar agus Fhorbairt Eacnamaíochta. Foilsíodh an fhaisnéis seo den chéad uair i dtuarascáil bhliantúil an ECFE maidir le Staitisticí Cánach Corparáide in 2020.

Chomh maith leis sin, fuair muid 59 cumarsáid Assistance Mutuelle (AM) ó Oifig Eorpach Frith-Chalaoise (OLAF). Baineann mórán de na hiarratais le riosca sonrath Custam i ndáil le haicmiúchán, luacháil nó bunús.

Le linn 2020, rinne muid 28,865 **Tuairisc ar Idirbhearta Amhrasta (tuairiscí TIA)** ó institiúidí airgeadais agus comhlachtaí eile ainmnithe a bhfuil ceanglas orthu faoin dlí tuairiscí mar sin a dhéanamh. Scrúdaítear agus úsáidtear tuairiscí TIA a fhaightear chun neamhchomhlíontacht a aithint agus aghaidh a thabhairt uirthi. In 2020, ba é €1.6 milliún an toradh ar idirghabhálacha comhlíontachta a raibh baint dhíreach acu le tuairiscí TIA. D'fhéadfadh an fíorthoradh ó tuairiscí TIA a bheith níos airde mar gheall go bhféadfadh an fhaisnéis a fuarthas a bheith mar gné lárnach de phróifíl riosca an cháiniócóra aonair agus d'fhéadfadh cur le haon toradh breise a fhaightear.

Díriú agus Cur Isteach ar Gníomhaíochtaí sa Scáthgheilleagar

Mar fhianaise ar ár dtiomantas dúshlán a chur roimh gach cineál **gníomhaíochta scáthgheilleagair** agus chun srian a chur le deiseanna chun imghabháil cánach agus dleachta lán-toiliúil a dhéanamh, reáchtáladh réimse leathan idirghabhálacha a dhíríonn ar an gcalaois, trádáil aindleathach, smuigleáil agus coiriúlacht eagraithe.

Tá ionchur suntasach á thabhairt ag ár **nAonad Comh-Imscrúduithe (ACI)** dár straitéis fhoriomlán idirghabhálacha a dhíríonn ar ghníomhaíochtaí scáthgheilleagair. Mar gheall ar srianta ar shocruithe oibre de bhun threoirínte sláinte poiblí COVID-19 an Rialtais, cuireadh oibríochtaí ar fionraí le haghaidh mórán earnálacha gnó le linn 2020. Mar thoradh air seo, bhí tionchar ar fhócas ár ACI le linn na bliana. Roimh thús na paindéime i mí an Mhárta 2020, reáchtáil oifigigh an ACI oibríochtaí aonair ar son na gCoimisinéirí Ioncaim agus d'oibrigh go han-éifeachtach le hoifigigh de chuid an Aonaid Imscrúduithe Speisialta (AIS) sa Roinn Coimirce Sóisialaí (RCS), agus nuair a teastaíodh sna cúinsí, leis an gCoimisiún um Chaidreamh san Áit Oibre (CCÁO) chun aghaidh a thabhairt ar réimsí imní coiteanna, thar réimse earnálacha sa gheilleagar. Earnáil amháin is ea an earnáil tógála.

In 2020, thug ár n-oifigigh ACI, mar aon le baill foirne eile sna Coimisinéirí Ioncaim, 203 cuairt neamhspleácha ar láithreáin tógála, chuir agallamh ar 956 conraitheoirí, fo-chonraitheoirí agus fostaithe ar na láithreáin chun iad a chur ar an eolas maidir lena ndualgais chomhlíontachta agus reachtúla eile. Chomh maith leis sin thug siad 157 cuairt eile ar láithreáin tógála i gcomhar leis an RCS agus/nó CCÁO, agus chuir muid 717 duine eile faoi agallamh. Mar thoradh ar na gníomhaíochtaí seo, cláraíodh 65 duine mar fhostaithe nua faoin gcóras ÍMAT agus athrangáíodh 3 fo-chonraitheoirí eile mar fhostaithe.

Chomh maith le cuairteanna ar láithreáin tógála, reáchtáil na hoifigigh ACI, i dteannta bhaill foirne eile na gCoimisinéirí Ioncaim, 1,076 cuairt eile thar réimse earnálacha gnó, lena n-áirítear bialanna, tithe tábhairne, bialanna beir leat, salóin ingne, búitící, déileálaithe dramh-mhiotail, ailtirí, oibreoirí tacsaithe agus oibreoirí seirbhísí TF.

Rinne na hoifigigh ACI méadú suntasach ar a dteagmhálacha lena gcomhghleacaithe san RCS chun faisnéis a mhalartú maidir le hÍocaíochtaí Dífhostaíochta Paindéime (IDP) agus scéimeanna fóirdheontais pá chun íocaíochtaí i ndúblach a chosc. Rinneadh na iarratais agus malartuithe faisnéise seo faoin gcreat oibre fadbhunaithe Meamram Tuisceana agus Comhaontú Roinnte Sonraí atá ann idir an dá ghníomhaireacht.

Gné thábhachtach i mbainistiú riosca ná an comhoibriú déthaobhach le Ballstáit ar ghníomhaíochtaí calaoiseacha trasteorann CBL. Tá muid ag leanúint de bhearta a fhorbairt chun an riosca **calaoise CBL** a chomhrac agus de dhul i mbun caidrimh le gníomhaireachtaí agus fóraim idirnáisiúnta, lena n-áirítear EUROFISC agus Eagraíocht Idirnáisiúnta na gCóras Riartha Cánach (IOTA) chun eolas a roinnt i ndáil le treochtaí ag teacht chun cinn agus an dea-chleachtas.

In 2020, d'fheabhsaigh muid ár gcumas anailíse i gcás riosca CBL a aithint agus cásanna a roghnú. Chomh maith leis seo, gineadh measúnuithe €4.9 milliún mar gheall ar ár bhfócas ar chur isteach ar ghníomhaíochtaí calaoiseacha CBL, agus cuireadh 25 clárúchán CBL ar ceal go héigeantach sa chás go raibh táscairí ann de ghníomhaíochtaí calaoiseacha. Scríobh muid chuig 127 soláthraithe eachtracha chun iad a chur ar an eolas faoi na cealúcháin.

I gcás drugaí rialaithe a bheartaítear iad a smuigleáil, nó a iompórtáil isteach sa Stát nó a easpórtáil amach as an Stát go neamhdhleathach, tá príomhfhreagracht orainn na **drugaí rialaithe sin a chosc, a bhrath, a idircheapadh agus a urghabháil**. Tacaíonn ár straitéis drugaí le straitéis náisiúnta drugaí na hÉireann, is é sin *Díobháil a Laghdú, ag Tacú leis an Athshlánú: Freagra sláinte-bunaithe ar úsáid drugaí agus alcóil in Éirinn 2017–2025*.¹²

¹² http://www.drugs.ie/downloadDocs/2017/ReducingHarmSupportingRecovery2017_2025.pdf

Baineann muid úsáid as cur chuige rioscabhunaithe chun príomh-gheallsealbhóirí a shainaitint taobh istigh de na snáitheanna éagsúla den slabhra soláthair do dhrugaí neamhdhleathacha, agus réimse beart agus idirghabhálacha a thionscnamh, lena n-áirítear oibríochtaí idirghníomhaireachta chun deireadh a chur leis na croí-shlabhraí soláthair. San áireamh sa chur chuige rioscabhunaithe seo, tá forbairt agus úsáid faisnéise i gcomhar le páirtithe idirnáisiúnta forfheidhmithe dlí.

Oibríonn muid go dlúth leis an nGarda Síochána, go háirithe le Biúró an Gharda Síochána um Dhrugaí agus Coireacht Eagraithe, i gcomhfhiosruithe agus comhoibríochtaí. Le linn 2020, ghlac muid páirt in 60 comh-sheachadadh rialaithe leis an nGarda Síochána agus mar thoradh air sin gabhadh 40 duine agus cuireadh na cásanna faoi bhráid oifig an Stiúrthóra Ionchúiseamh Poiblí (SIP). Oibríonn muid go dlúth chomh maith leis an Údarás Rialála Táirgí Sláinte, leis an tSeirbhís Chabhlaigh, agus le comhlachtaí idirnáisiúnta amhail an tIonad um Oibríochtaí agus Anailís Mhuirí-Támhsuanaigh (MAOC-N) i Liospóin, Europol, Interpol, an Eagraíocht Dhomhanda Custam agus gníomhaireachtaí forfheidhmithe dlí i dtíortha eile.

Le linn 2020, rinneamar breis agus 15,700 urghabháil arb ionann é agus 4,621 cileagram de dhrugaí, ar luach measta de bheagnach €33.50 milliún (Tábla 16).

Urghabháil 22kg de hearóin ar luach €3 milliún

I mí Lúnasa 2020, d'aimsigh Border Force na Ríochta Aontaithe 22kg de hearóin ar luach measta €3 milliún a bhí beartaithe le haghaidh seoladh i mBaile Átha Cliath ag Aerfort Gatwick.

Faoi fhorálacha an Choinbhinsiúin ar Chúnamh Frithpháirteach idir Údaráis Chustaim (Naples II), rinneadh socraíochtaí leis an National Crime Agency sa Ríocht Aontaithe an pacáiste a iompar go slán go dtí Stansted le haghaidh eitilt amuigh chuig Aerfort Bhaile Átha Cliath. D'éirigh linn an pacáiste a fháil agus a dhaingniú ar a theacht isteach go dtí Aerfort Bhaile Átha Cliath.

Tar éis chomhordú leis An Garda Síochána, rinneamar na drugaí neamhdhleathacha a sheachadadh go chuig áitreabh gnó i mBaile Cúlann, Baile Átha Cliath 15. Aistríodh an pacáiste ina dhiaidh sin go dtí coinsíní in áis stórála in aice láimhe. Ag an bpointe sin, gabhadh an duine agus rinneadh an fheithicil agus an t-áitreabh a chuardach. Mar thoradh ar chuardaigh ina dhiaidh sin, gabhadh an dara dhuine aonair.

Rinne An Garda Síochána an bheirt a chúiseamh le coireanna drugaí. Phléadáil duine den bheirt ciontach agus tá siad ag fanacht ar phianbhreith, agus tá an duine aonair eile ag fanacht lena dtriail.

Cannabas luibhe agus cócaon ar luach €6.2 milliún gafa i gCalafort Bhaile Átha Cliath

I mí an Mheithimh 2020, mar thoradh ar ghnáthphróifiliú, ghabh oifigigh de chuid na gCoimisinéirí loncaim 93kg de channabas luibhe ar luach measta €1.9 milliún agus 62kg de chócaon ar luach measta €4.3 milliún.

Aimsíodh na drugaí tar éis leantóir cuirteach a tháinig isteach go dtí Calafort Bhaile Átha Cliath ó Rotterdam a chuardach. Mar thoradh ar an gcuardach, le cabhair ó scanóir x-ghathach mhóibíleach agus brathadóir madra na gCoimisinéirí loncaim, Robbie, aimsíodh na drugaí ceilte i sorcóirí uisce te.

Gabhadh tarlóir bunaithe i dTuaisceart Éireann ag Calafort Bhaile Átha Cliath. Ghabh oifigigh de chuid na gCoimisinéirí loncaim trucail agus leantóir cláraithe sa Ríocht Aontaithe chomh maith. D'éirigh leis an oibríocht seo mar thoradh ar chomhoibriú na gCoimisinéirí loncaim leis an Garda Síochána agus Coimisinéirí loncaim agus Custaim na Banríona.

Is é an straitéis atá againn chun dul i ngleic leis an **trádáil neamhdhleathach tobac** ná díriú ar gach céim den slabhra soláthair. Is éard atá i gceist leis seo ná smuigleáil, dáileadh agus díol táirgí tobac aindleathacha a aithint agus díriú orthu. An sprioc atá againn ná na táirgí aindleathacha a urghabháil agus, nuair is féidir, iad siúd atá freagrach as a ionchúiseamh. San áireamh leis an straitéis ilgnéitheach seo tá an méid seo:

- anailís a dhéanamh ar chineál agus méid na faidhbe
- faisnéis a fhorbairt agus a roinnt ar bhonn náisiúnta agus idirnáisiúnta
- teicneolaíocht anailísíochta, próifílithe agus bhraith a úsáid chun lastais, feithiclí, bagáiste agus pacáistí poist a shainaithint agus a scagadh d'fhonn an soláthar táirgí tobac aindleathacha a idircheapadh
- cinntiú go mbaintear an úsáid is fearr as acmhainní ag pointí iompórtála agus laistigh den tír.

Tá gné trasnáisiúnta agus trasteorann ag baint le mórán de na gníomhaíochtaí coiriúla seo agus, in éineacht le comhoibriú leanúnach leis an nGarda Síochána sa réimse seo, oibríonn muid go dlúth lenár gcomhghleacaithe i ndlínsí agus comhlachtaí eile, lena n-áirítear an Oifig Eorpach Frith-Chalaoise (OLAF), Europol agus an Eagraíocht Dhomhanda Custam (WCO).

In 2020, lean muid de shainaithint a dhéanamh agus díriú isteach orthu siúd páirteach in iompórtáil, dáileadh agus miondíol táirgí tobac aindleathacha chomh maith leo siúd atá ag éascú na trádála aindleathaí seo. Ba é an toradh ar ár gníomhaíochtaí dírithe ná gur

urghabhadh breis agus 48 milliún toitín aindleathach ar luach nach mór €10.5 milliún. Is ionann é seo agus méadú de bhreis agus 250% i líon na dtoitíní aindleathacha a urghabhadh in 2019 agus is toradh é den chomhoibriú agus roinnt faisnéise leanúnach le gníomhaireachtaí eile forfheidhmithe dlí náisiúnta agus idirnáisiúnta agus dár sainmhodhanna próifílithe.

Comh-imscrúdú ag díriú ar an smuigleáil táirgí tobac

In 2020, chuireamar tús le comh-imscrúdú le Coimisinéirí Ioncaim agus Custaim na Banríona agus Seirbhís Faisnéise Fhioscaí agus Imscrúdaithe na hÍsiltíre, ag díriú ar ghrúpa coiriúlachta eagraithe a raibh baint acu le táirgí tobac a smuigleáil ón Ísiltír go hÉirinn. Mar thoradh ar an imscrúdú seo, tharla oibríocht de Thascfhórsa na nGníomhaireachtaí Comhpháirteacha Trasteorann i mí Bealtaine 2020 agus rinneadh áitribh a bhain leis an ngrúpa coiriúlachta eagraithe in Éirinn agus i dTuaisceart Éireann a chuardach. Rinne ár n-oifigigh, i bpáirtíocht leis an Garda Síochána seacht lonnaíocht in Éirinn a chuardach inar ngabhadh innealra tráchtála a bhí á úsáid le tobac rolladh do chuid féin góchumtha a tháirgeadh agus a chur i bpacáiste, 1.7 tona de thobac rolladh do chuid féin, 2.5 tona de thobac amh agus €97,700 airgead tirim. Gabhadh ábhair neamh-thobac a bhaineann leis an trádáil tobac chomh maith, amhail stampaí agus pacáistiú tobac góchumtha. I dTuaisceart Éireann, rinne na Coimisinéirí Ioncaim agus Custaim na

Banríona agus Seirbhís Póilíneachta Thuaisceart Éireann lonnaíocht a chuardach inar ngabhadh triúr dhuine aonair, agus gabhadh 5.5 milliún toitín agus GBP£14,000. Mar thoradh ar an oibríocht de Thascfhórsa na nGníomhaireachtaí Comhpháirteacha Trasteorann, rinne an Biúró um Shócmhainní Coiriúla roinnt cuntais bhainc de chuid bail an ghrúpa coiriúlachta eagraithe a chalcadh.

In 2020, bhí méadú i líon na n-urghabhálacha móra ar **alcól aindleathach** ag ár bpríomhchalafoirt agus aerfoirt. Bhí sé seo amhlaidh mar gheall ar an méadú sa chomhoibriú agus malartú faisnéise idir Éire agus Ballstáit eile an AE, i ndáil le gluaiseacht táirgí idir bannathrádstórais san AE. Urghabhadh iomlán de 764,174 lítear alcóil ar luach measta €4.2 milliún le linn na bliana.

Chomh maith, ghlac Éire páirt in oibríochtaí ilnáisiúnta le Ballstáit eile, ag díriú isteach ar ghluaiseachtaí calaoiseacha táirgí alcóil.

Príomhthosaíocht chorparáideach dúinn is ea an chalaois bhreosla. In 2020, bhrath muid 2 sciúrlann bhreosla agus tá muid ag leanúint de bheith ar an airdeall i ndáil le treochtaí ag teacht chun cinn agus bagairtí sa réimse seo. Leanadh den Tionscadal Náisiúnta Ola Mianra in 2020. In ainneoin nár cuireadh roinnt gníomhaíochtaí tionscadail chun cinn chomh fada agus a bhí beartaithe de dheasca shrianta COVID-19, lean muid de ghníomhaíochtaí comhlíontachta deasc-bhunaithe agus thug muid cothrom le dáta an anailís ar an slabhra soláthair ola atá mar bhonn eolais don tionscadal chun an tréimhse ón 1 Eanáir 2019 go dtí an 31 Lúnasa 2020 a chlúdach. Mar thoradh ar an anailís seo a tugadh cothrom le dáta, shainaithin muid rioscaí áirithe arbh fhiú scrúdú breise a dhéanamh orthu agus a dtabharfar aghaidh orthu in 2021.

Cé nár cuireadh tástáil ach ar sciar de thrádálaithe breosla ceadúnaithe faoinár *gClár Samplála Randamaí Náisiúnta* sular tugadh isteach na srianta sláinte poiblí i mí an Mhárta 2020, tá súil againn filleadh ar ár gclár tástála in 2021 le go gcuirfí san áireamh sampláil randamach ar thiománaithe tacsaithe.

Faoi fhorálacha urghabhála airgid thirim san Acht um Fháiltas ó Choireacht (arna leasú),

2005, coinníonn muid suimeanna airgid de €10,000 nó níos mór a bhfuiltear ina amhras gur fáltais ó ghníomhaíochtaí coiriúla iad, nó atá beartaithe lena n-aghaidh. Nuair a choinnítear airgead tirim, le ceadú ó na Cúirteanna, reáchtáiltear imscrúdú cuimsitheach d'fhonn an t-airgead a fhorghéilleadh don Stát, nuair is cuí. In 2020, fuair na Coimisinéirí Ioncaim faomhadh na Cúirte chun 40 cás ar bhain luach €1.4 milliún in airgead tirim leo a imscrúdú (Tábla 18).

I gcásanna inar bunaíodh naisc leis an gcoiriúlacht, rinne muid iarratas chun na Cúirte chun ordú forghéillte a fháil. Le linn 2020, cheadaigh na Cúirteanna orduithe forghéillte maidir le 35 cás urghabhála coiriúla airgid thirim, ar luach €561,933 milliún iad (Tábla 19).

Tá foráil sna Rialacháin an AE dár ngníomhaíochtaí in aghaidh **earraí góchumtha, bréagacha nó bradacha**. Déanaimid braith rialta ar earraí góchumtha ag calafoirt, aerfoirt agus moil phoist na tíre mar thoradh ar phróifiliú riosca. Déantar mórán de na hearraí góchumtha a bhraitear agus a choinnítear a idircheapadh i moil phoist nó cúiréara, agus go seoltar siad chuig daoine a cheannaigh iad ar an idirlín. Ó am go ham, braitear coinsíneachtaí níos mó i dtaisceadáin loingseoireachta mar thoradh ar fhaisnéis agus próifiliú riosca.

Le linn 2020, bhraith muid 16,597 earra góchumtha amhrasta ar luach nach mór €4 milliún. I measc raon na n-earraí góchumtha a urghabhadh, tá earraí leictreonacha, cosmaidí, fóin phóca/oiriúintí, éadaí agus seodra, agus is ón tSín, Hong Cong agus an Tuirc a thagann an chuid is mó díobh.

Cothromaíocht, Trédhearcacht agus Éifeachtacht a Chinntiú

Tá sé tábhachtach dúinn go gcinntíonn muid go bhfuil an córas custam cothrom, trédhearcach agus éifeachtach. Chun torthaí cánach a chosaint agus chun cothroime an chórais cánach a chaomhnú, sainaithníonn agus cuireann muid dúshlán go réamhghníomhach roimh **scéimeanna seachanta cánach** agus roimh an reachtaíocht, faoisimh agus liúntais eile a úsáid ar bhealach seachas an bealach atá beartaithe. In 2020 socraíodh 104 cás seachanta canach le toradh de bhreis agus €18 milliún i gcáin, ús agus pionóis. Chomh maith leis sin, ag deireadh 2020, bhí dúshlán gníomhach á chur againn roimh 498 cás ina raibh seachaint cánach fhéideartha iontu a bhain le 27 idirbheart.

Tobhach Sainchónaithe - Achomhairc

Tugadh an Tobhach Sainchónaithe isteach i leith na bliana 2010 agus ar aghaidh. Cuireann sé tobhach i bhfeidhm ar dhaoine aonair a bhfuil sainchónaitheach in Éirinn le hioncam domhanda níos mó ná €1 milliún agus a bhfuil, go ginearálta, maoinéireannach ar luach nach lú ná €5 milliún acu agus dlíteanas cánach Éireannach i bliain amháin níos lú ná €200,000.

Le linn 2020, thug an Coimisiún um Achomhairc Chánach dhá chinntiúchán i bhfabhar na gCoimisinéirí Ioncaim maidir le príomhghnéithe an Tobhaigh a dhírigh ar dhá phríomh-shaincheistean:

1. cé acu ar chóir faoiseamh cailteanais a asbhaint agus 'ioncam domhanda' á ríomh
2. an gcáilíonn an Muirear Sóisialach Uilíoch (MSU) mar cháin ioncaim.

Bhí an Coimisiún um Achomhairc Chánach den tuairim nach raibh cailteanais incheadaithe agus ioncam domhanda á ríomh¹³ agus gur chóir MSU a mheas faoi dhlíteanas cánach ioncaim.

Mar thoradh ar aistriú Treoir DAC 6, ar an 1 Iúil 2020, tháinig córas nochtá éigeantaigh i bhfeidhm i leith socruithe trasteorann a d'fhéadfaí a úsáid go féideartha le haghaidh dianphleanáil cánach. D'fheidhmigh Éire rogha a tugadh do Bhallstáit i dTreoir 2020/876 ón gComhairle (AE)¹⁴, chun go gcuirfí san áireamh deacrachtaí agus moilleanna a bhain

¹³ Tá achomharc déanta faoin cinneadh seo leis an Ard-Chúirt

¹⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32020L0876&from=EN>

le COVID-19. Leis an rogha seo, ceadaíodh d'Éirinn na dátaí tíolactha agus malartaithe le haghaidh na gcéad tuairisceán faisnéise i ndáil le socruithe trasteorann intuairiscithe a chur siar sé mhí.

Cuireadh tús le tuairisciú DAC 6 ar an 1 Eanáir 2021 agus reáchtálfadh Éire an chéad mhalartú faisnéise ar an 30 Aibreán 2021. San áireamh sa chóras nua tá riachtanas tuairiscithe "aisamhairc", rud a bheidh i bhfeidhm ar shocruithe intuairiscithe trasteorann, agus cuireadh an chéad céim i bhfeidhm idir an 25 Meitheamh 2018 agus an 30 Meitheamh 2020.

Cuid lárnach dár gcreat oibre foriomlán comhlíontachta ná an **imghabháil eischósta** a shainaithint, díriú uirthi agus aghaidh a thabhairt uirthi. Gné bhunúsach dár gcuid oibre ina leith seo ná an úsáid is fearr a bhaint as na sonraí ar fad atá ar fáil dúinn chun an neamhchomhlíontacht a bhraith agus díriú uirthi. Folaíonn sé seo sonraí a fhaightear faoi shocruithe idirnáisiúnta chun faisnéis a roinnt go huathoibríoch a úsáidtear chun daoine a shainaithint agus dul sa tóir orthu, ar daoine iad a rinne iarracht cuntais, struchtúir nó sócmhainní eischósta a úsáid chun a gcuid dualgas cánach a imghabháil nó a sheachaint.

In 2020, thug muid 36 idirghabháil chun críche ar chásanna a roghnaíodh trí úsáid a bhaint as faisnéis a fuarthas faoin *Acht um Chomhlíontacht Cánach Cuntas Eachtrach (FATCA)*. Is éard is FATCA ann ná comhaontú roinnte faisnéise idir Éire agus Stáit Aontaithe Mheiriceá. Ba é an toradh a bhí ar na cásanna seo ná tuairim is €735,000 i gcáin, ús agus pionóis agus foilsíodh 3 cinn de na 36 cás ar Liosta na Mainnitheoirí Cánach. Chuir muid i gcrích 35 idirghabháil chomh maith mar chuid dár n-athbhreithniú ar fhaisnéis a fhaightear faoin gclár idirnáisiúnta malartaithe faisnéise faoin *Treoir maidir le Comhoibriú Riaracháin 2 (DAC 2)*. Bhí toradh de thuairim is €348,000 i gcáin, ús agus pionóis i gceist leis na cásanna seo.

Tugann muid faoi imscrúduithe nuair a thagann muid ar chásanna d'imghabháil cánach agus dleachta thromchúiseach, agus féachann muid leis na smachtbhannaí iomlána dlíthiúil atá ar fáil a fheidhmiú ar léiriú iad ar a thromchúisí is atá an imghabháil i gceist.

In 2020, d'atreoraigh muid 8 gcás d'imghabháil thromchúiseach amhrasta do Stiúrthóir na nIonchúiseamh Poiblí chun féachaint le **himeachtaí coiriúla**. Sa tréimhse chéanna, thug Stiúrthóir na nIonchúiseamh Poiblí treoir go dtionscnófaí imeachtaí coiriúla in 10 gcás.

Chomh maith leis sin, daingníodh 21 **chiontú i leith imghabháil thromchúiseach cánach agus dleachta** os comhair na gCúirteanna in 2020.

- Gearradh 9 gciontú i leith cionta tromchúiseacha cánach. Gearradh pianbhreitheanna coimeádta idir 18 mí agus 3 bliana in 8 cinn de chásanna. Rinneadh an pianbhreith a chur ar fionraí go hiomlán i gcás 4 cinn de na cásanna seo agus cuireadh 2 cheann díobh ar fionraí go páirteach. Gearradh iomlán de €500 mar fhíneáil in 1 chás amháin.
- Gearradh 12 chiontú i leith cionta tromchúiseacha dleachta. Gearradh pianbhreitheanna coimeádta idir 10 mí agus 3 bliana in 11 cinn de chásanna. Cuireadh na pianbhreitheanna ar fionraí ina n-iomláine in i 11 cinn de na cásanna sin agus gearradh 240 uair an chloig de sheirbhís phobail chomh maith in 1 cheann de na cásanna sin.

Ag deireadh 2020, bhí 60 cás i leith imghabháil nó calaois thromchúiseach faoi imscrúdú agus 40 cás eile os comhair na gcúirteanna (Tábla 20).

Athbhreithniú Breithiúnach 2020 - ceart na gCoimisinéirí loncaim measúnuithe a dhéanamh de réir Caibidil 5 de Chuid 41A den Acht Comhdhlúite Cánacha, 1997.

I mí na Samhna 2020, thug an tArd-Chúirt breithiúnas i bhfabhar na gCoimisinéirí loncaim i gcás a bhain le hathbhreithniú breithiúnach ar Mheasúnú de chuid na gCoimisinéirí loncaim a eisíodh ar an 29 Samhain 2018 maidir le Cáin Chorpáraide don tréimhse chuntasaíochta 1 Eanáir 2013 go dtí an 31 Nollaig 2013. Theastaigh ón Iarratasóir ordú leis an Measúnú de chuid na gCoimisinéirí loncaim a chur ar neamhní ar an mbonn gur sháraigh sé ionchas dlísteanaigh an Iarratasóra, nach raibh cothrom na féinne i gceist agus gur léirigh sé mí-úsáid cumhachta agus nach raibh ann ach ionsaí éagórach agus cur isteach ar chearta Bunreachtúla an Iarratasóra. Chaith an Measúnú de chuid na gCoimisinéirí loncaim a raibh faoi dhíospóid le hidirbheart a bhain le maoin intleachtúil a dhiúscairt mar idirbheart caipiteal. Caitheadh leis an idirbheart mar chuid de thrádáil an Iarratasóra ina dtuairisceán cánach corparáide.

De réir chinneadh an Bhreithimh Denis McDonald, d'aimsigh an tArd-Chúirt nach raibh an Iarratasóir i dteideal aon cheann de faoisimh a bhí á lorg. I mbreitheamh an Bhreithimh McDonald, sonraíodh nár éirigh leis an Iarratasóir a léiriú go ndearnadh aithris ina leith, a thabharfadh meastachán dhlísteanaigh chun solais. Le linn éileamh an Iarratasóra a mheas, nach raibh i Measúnú na gCoimisinéirí loncaim ach mí-úsáid cumhachta ó na Coimisinéirí loncaim, tugadh faoi deara sa Breitheamh *“nár éirigh leis an Iarratasóir a léiriú gur tharla aon rud idir na páirtithe a léireoidh nach raibh cothrom na féinne i gceist sa chás seo le go bhféadfadh na Coimisinéirí loncaim a gcuid cumhachtaí reachtúla a úsáid faoi Acht 1997 agus measúnú leasaithe a eisiúint.”*

Leis an mbreitheamh, daingníonn sé ceart na gCoimisinéirí loncaim measúnuithe a dhéanamh de réir Caibidil 5 de Chuid 41A den Acht Comhdhlúite Cánacha, 1997. Is breitheamh fíorthábhachtach é seo i gcomhthéacs na hoibríochta agus cur i bhfeidhm an chórais féinmheasúnaithe ag na Coimisinéirí loncaim. Déanann an breitheamh próisis agus nósanna imeachta na gCoimisinéirí loncaim i ndáil le Maoirsiú ar thuairisceáin cáiniócóra a bhailíochtú.

Roghnaigh an Iarratasóir gan achomharc a dhéanamh le cinneadh na hArd-Cúirte. Cuirfear an achomharc i leith na measúnaithe chuig an gCoimisiún um Achomhairc Chánach, a dhéanfaidh na hábhair chánach teicniúla atá faoi dhíospóid a mheas.

Bailiú Fiachais

Tá ár gcur chuige i leith bailiú éifeachtach fiachais bunaithe ar struchtúr deighilte cásbhainistíochta. Cuireann sé seo ar ár gcumas ár bhfreagra a oiriúnú bunaithe ar iompar cáiniócóirí agus cuireann sé solúbthacht níos fearr ar fáil ó thaobh ár n-acmhainní bainistíochta fiachais a mheaitseáil riosca bailithe cánach a fhritháireamh. Bhí treo nua ag baint leis an tsolúbthacht seo in 2020.

Go luath sa bhliain, bhí ár gcumas bailithe fiachais fós ag cur éifeachtúlachtaí ar fáil faoi na Seirbhísí Bainistíochta Fiachais (DMS) a seoladh in 2019. I mí an Mhárta 2020, áfach, cuireadh gnáthghníomhaíochtaí bailithe fiachais ar fionraí agus d'iompaigh an fócas i dtreo tacú le gnóthaí trí phaindéim COVID-19 de réir thionscnaimh éagsúla an Rialtais.

Feabhsaíodh ár bhfeidhmchlár DMS chun bheith mar bhonn taca faoin Scéim Stórasaithe Fiachais, i dtosach do CBL agus ÍMAT (Fostóra), agus ina dhiaidh sin do Cháin loncaim. Freastalóidh sé chomh maith ar ró-íocaíochtaí faoin Scéim Fóirdheontais Shealadaigh Pá (SFSP).

Rinneadh tuilleadh feabhsuithe dár n-áis tráthíocaíochtaí ar líne in 2020 chun solúbthacht níos fearr a chur ar fáil do cháiniócóirí chun íocaíochtaí riaráistí cánach a bhainistiú. Áiríodh leis seo an cumas leas a bhaint as ráta laghdaithe 3% i ndáil le riaráistí 'réamh-COVID-19' sa chás gur tugadh socraíocht tráthíocaíochtaí i gcrích roimh dháta áirithe. Bhain breis agus 3,700 custaiméirí leas as an lamháltas seo a chlúdaigh €130 milliún.

Comhoibriú

Comhoibrímid go héifeachtúil le Ranna agus Gníomhaireachtaí eile, go náisiúnta agus go hidirnáisiúnta, chun an imghabháil cánach den uile chineál a chomhrac, lena n-áirítear calaois, smuigléireacht agus cineálacha eile coiriúlachta agus chun tacú le agus éascú a dhéanamh ar an trádáil dhlísteanaigh agus cuspóirí rialála.

Comhoibriú Náisiúnta

- ✓ Oibríonn muid go han-dlúth leis an nGarda Síochána, leis an mBiúró um Shócmhainní Coiriúla, leis an tSeirbhís Chabhlaigh agus leis na Fórsaí Cosanta, agus cuireann tacaíocht fhrithpháirteach oibríochtúil, faisnéise agus ábhair ar fáil.
- ✓ Tá ionchur gníomhach againn don fhreagra náisiúnta chun coiriúlacht eagraithe a chomhrac, lena n-áirítear 17 ball foirne a bheith tugtha ar iasacht don Bhiúró um Shócmhainní Coiriúla.
- ✓ Glacann muid páirt san Fhóram Maoirseachta ar Dhrugaí, atá faoi threoir na Roinne Sláinte, agus a dhéanann maoirsiú ar fheidhmiú Straitéis Náisiúnta an Rialtais maidir le Drugaí 2017–2025.
- ✓ Tá ionadaithe againn ar an gCoiste Stiúrtha Náisiúnta um Fhorfheidhmiú Dramhaíola, faoi choimirce na Roinne Cumarsáide, Gníomhaithe ar son na hAeráide agus Comhshaoil, a éascaíonn comhoibriú idir údaráis phoiblí i réimse an fhorfheidhmithe dramhaíola.
- ✓ Oibríonn ár nAonaid Chomh-Imscrúduithe (aonaid ACI) go dlúth le Ranna Rialtais agus gníomhaireachtaí eile áirithe, lena n-áirítear an Aonad Imscrúduithe Speisialta sa Roinn Fiontar, Trádála agus Fostaíochta agus leis an gCoimisiún um Chaidreamh san Áit Oibre chun dul i ngleic le gníomhaíochtaí sa scáthghilleagar, agus chun cur isteach ar na gníomhaíochtaí. Tá torthaí suntasacha i gceist leis an gcomhoibriú éifeachtach agus dírithe seo i dtéarmaí monatóireacht a dhéanamh ar an gcomhlíontacht le cáin, ÁSPC agus cearta oibrithe.
- ✓ Rinne muid comhordú ar fhorfheidhmiú agus idircheapadh táirgí toirmiscthe agus srianta thar ceann ár gcomhghleacaithe sa Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara, in Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann, sa Roinn Fiontar, Trádála agus Fostaíochta, san Údarás Rialála Táirgí Sláinte agus sa Choimisiún um Iomaíocht agus Cosaint Tomhaltóirí.
- ✓ Comhoibríonn muid le Cumann Bhaile Átha Cliath um Fhóirithint ar Ainmhithe agus gníomhaireachtaí eile i ndáil le trádáil neamhdhleathach ainmhithe.
- ✓ Oibríonn muid i gcomhpháirt leis an Roinn Talmhaíochta, Bia agus Mara, le Údarás Sábháilteachta Bia na hÉireann agus le Feidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte ar an Scéim Táscaire Gheografaigh don Fhuisce agus don Phoitín Éireannach.
- ✓ Déanann muid comhoibriú éifeachtach leis an Údarás Slándála Príobháidí (ÚSP) chun faisnéis a mhalartú, de réir an Achta um Sheirbhísí Slándála Príobháidí, 2004, arna leasú, agus an Achta Comhdhlúite Cánacha, 1997 chun tacú le rialú an tionscail slándála príobháidí.
- ✓ Oibríonn muid i ndlúthchomhar leis an Roinn Dlí agus Cirt ar cheisteanna riaracháin a bhaineann le ceapacháin Sirriam.
- ✓ D'oibrigh muid i ndlúthchomhar leis an Roinn Fiontar, Trádála agus Fostaíochta agus gníomhaireachtaí faoina cúram, Fáilte Ireland chomh maith le réimse leathan eagraíochtaí ionadaíochta gnó chun an Scéim Tacaíochta Sriantaí Covid (STSC) a chur chun cinn mar a thugadh isteach mar chuid de Bhuiséad 2021 i mí Dheireadh Fómhair 2020.
- ✓ Tá ionadaíocht againn ar Fho-Choiste Dócmhainneachta Corparáidí an Ghrúpa um Athbhreithniú ar an Dlí Cuideachtaí faoi choimirce na Roinne Fiontar, Trádála agus Fostaíochta.
- ✓ Glacann muid páirt ar an gCoiste Maoirseachta Prótacail agus an Fóram Comhairleach, faoi cheannas Sheirbhís Dócmhainneachta na hÉireann a dhéanann maoirseacht ar fheidhmiú an Achta um Dhócmhainneacht Phearsanta, 2012.
- ✓ Oibríonn muid i ndlúthchomhar le hOifig an Stiúrthóra um Fhorfheidhmiú Corparáideach ar

cheisteanna forfheidhmithe corparáideacha. Tá Oifigeach Idirchaidrimh na gCoimisinéirí Ioncaim atá bunaithe faoi Mheamram Gealltanais sínithe.

- ✓ Oibríonn muid i ndlúthchomhar le hOifig an tSanaí Oifigiúil i bhFéimheacht. Tá Meamram Gealltanais i bhfeidhm le haghaidh iarratais féimheachta.

Comhoibriú Idirnáisiúnta

- ✓ Oibríonn muid go han-dlúth le mórán comhlachtaí agus gníomhaireachtaí idirnáisiúnta agus glacann muid páirt i nGrúpa Oibre an AE um Chomhoibriú Custam. Tá oifigigh tugtha ar iasacht againn do EUROPOL sa Háig, Ambasáid na hÉireann sa Ríocht Aontaithe, agus san Ionad Oibríochtaí Anailíse Muirí-Támhsuanaigh (MAOC-N) atá bunaithe i Liospóin.
- ✓ De réir ár gcuspóir straitéiseach chun oibriú le páirtithe chun dúshláin idirnáisiúnta a shárú, agus chun cumas agus saineolas inmheánach a thógáil ar an ardán idirnáisiúnta, in 2020, thug muid baill foirne ar iasacht d'eagraíochtaí idirnáisiúnta áirithe, lena n-áirítear i ról amhail an tSaineolaí Náisiúnta ar Iasacht (SNE) d'Ard-Stiúrthóireacht TAXUD an Choimisiúin Eorpaigh, Attaché Custam in Ionadaíocht Bhuan na hÉireann don AE agus Ionadaí Buan na hÉireann don AE. Tá baill foirne tugtha ar iasacht againn chomh maith do UN SECCO ar feadh thréimhse théarma na hÉireann ar an gComhairle Slándála.
- ✓ Ghlacamar páirt i roinnt clár faoin gClár Oibre Ildisciplíneach Eorpach i gCoinne Bagairtí Coiriúla, arna bhainistiú ag Europol agus arna chomhordú ag an leibhéal náisiúnta ag an nGarda Síochána.
- ✓ Glacann muid páirt ghníomhach i ngníomhaíochtaí na hEagraíochta Domhanda Custam, atá dírithe ar dhul i ngleic leis na bagairtí a thagann ó chalaiois agus smuigléireacht.
- ✓ Oibríonn muid ar bhonn comhtháite leis an Údarás Rialála Táirgí Sláinte agus leis an nGarda Síochána i réimse an fhorfheidhmiúcháin cógais aindleathacha agus, ar cuireadh ón WCO, thug muid cur i láthair mionsonraithe ar ár gcomhoibriú idirghníomhaireachta sa réimse seo ag comhdháil Pangea (Cógais Aindleathacha) sa Bhruiséil a raibh toscairí ó 48 tír i láthair ann agus raon gníomhaireachtaí forfheidhmiúcháin dlí.
- ✓ Oibríonn muid go dlúth leis an Oifig Eorpach Frith-Chalaoise, agus roinneann faisnéis agus eolas agus déanann imscrúdú ar mhíraltachtaí lena mbaineann imghabháil dleachta ar iompórtálacha isteach san AE, lena n-áirítear taraif choiteann custam, dleacht frithdhumpála agus dleacht frithchúitimh.
- ✓ Oibríonn muid go dlúth le Her Majesty's Revenue and Customs (HMRC) agus le gníomhaireachtaí eile um fhorfheidhmiú dlí i dTuaisceart Éireann. Is ar réimse na calaoise fioscaí is mó a thugann an Tascfhórsa Idirghníomhaireachta trasdhlinse aird, a bunaíodh faoin gComhaontú um Thús Nua. Faoin gcreat seo, oibríonn muid le Seirbhís Póilíneachta Thuaisceart Éireann, an Garda Síochána, HMRC, an Biúro um Shócmhainní Coiriúla, agus an Ghníomhaireacht Náisiúnta Coiriúlachta.
- ✓ Táimid ar cheann de na príomhpháirtithe ag an gComhdháil Bhliantúil um Choiriúlacht Trasteorann, ar imeacht chomhoibríoch í idir ionadaithe na ngníomhaireachtaí forfheidhmithe dlí agus eagraíochtaí gaolmhara i réimse an chomhraic in aghaidh na coiriúlachta eagraithe ar an dáta thaobh den teorainn.
- ✓ Oibríonn muid go dlúth leis an Roinn Dlí agus Cirt agus Comhionannais (RDCC) i ndáil le feidhmiú na Treorach ón AE um Thaifid Ainmneacha Paisinéirí, rud a chabhraíonn le cionta sceimhlitheoireachta agus coiriúlacht thromchúiseach a chosc, a bhrath, a imscrúdú agus a ionchúiseamh. Mar Údarás Inniúil faoin Treoir seo, tá baill foirne tugtha ar iasacht againn don Aonad Faisnéise Paisinéirí Éireannacha san RDCC.

- ✓ Glacann muid páirt i ngrúpa saineolaithe Choimisiún an AE maidir leis an gcomhrac i gcoinne trádáil neamhdhleathach tobac.
- ✓ Tá muid ag leanúint orainn de bheith i mbun caidrimh le Coimisiún an AE agus le Ballstáit eile AE ar fheidhmiú leanúnach na gcóras Inrianaitheachta agus Gnéithe Slándála do tháirgí tobac, mar a iarrtar faoi dhlí an AE.
- ✓ Glacann muid páirt i sainghrúpa Choimisiúin an Aontais Eorpaigh maidir le haisghabháil a dhéanamh ar fhiachas cánach trí chúnaimh frithpháirteach arna bhunú le Treoir 24/ 2010 ón gComhairle.

Ag Dul i mBun na hOibre

Líon na Foirne

520 Ball foirne ceaptha in 2020

6,980 Ball foirne buan ag deireadh 2020

Folláine

Revenue

aire a thabhairt dá meabharshláinte agus dá sláinte coirp.

Sheol muid 'RevWell', ár gclár folláine a thacaíonn lenár mbaill foirne

Éagsúlacht

Aithníonn muid agus tá meas againn ar an éagsúlacht agus tá muid tiomanta cuimsiú san ionad oibre a fheabhsú.

Revenue

Oiliúint & Forbairt

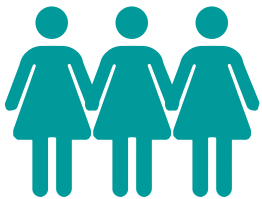

20,515 Lá Oiliúna

177 Céimithe

569 Cáilíocht ITI

Mná ag Leibhéal Bhainistíochta

55% Príomhoifigeach

53% Príomhoifigeach Cúnta

54% Oifigeach Riaracháin / Ardoifigeach Feidhmiúcháin

Deimhniúchán Inmheánach Theicneolaíocht Faisnéise

ISO 27001 Deimhniúchán Bhainistíocht na Slándála TF

ISO 22301 Deimhniúchán TF

Deimhniúchán Caighdeán Idirnáisiúnta Tástála Bogearraí

ISO/IEC/IEEE 29119 Innealtóireacht na Bogearraí agus na gcóras

Ag dul i mbun na hoibre: Ár nDaoine agus Struchtúir

Tá ár ndaoine lárnach inár n-éifeachtacht tacú leis an gcomhlíontacht agus dul i ngleic leis an neamhchomhlíontacht. Braitheann ár gcur chuige ar ár n-infheistíocht leanúnach inár bhfoireann agus inár dteicneolaíocht, ar úsáid a bhaint as earcaíocht dhírithe, ar chultúr láidir rialachais agus cuntasachta mar aon le gastacht inár struchtúir.

Is eagraíocht mhór muid a bhfuil **beagnach 7,000 ball foirne inti ag obair i mbreis agus 30 láthair ar fud na tíre**. Braitheann muid ar scileanna, cumas agus gairmiúlacht ár ndaoine, ar sholúbthacht ár struchtúir agus ar ár cumas leas a bhaint as an nuálaíocht sa teicneolaíocht agus i gcleachtais ghnó chun ár ról a chur i gcrích agus ár spriocanna a bhaint amach.

Tacaíonn muid lenár mball foirne trí rannpháirtíocht fhóna agus déanann muid ár ndícheall timpeallacht oibre dhearfach shásúil a chur ar fáil. Baineann muid barrfheabhas amach do dheiseanna dár mbaill foirne róil fhóntacha a bheith acu san eagraíocht a bhfuil ardmheas orthu agus aithníonn muid an gá le cur go leanúnach leis an gcumas agus scileanna ceannaireachta, bainistíochta agus teicniúla a theastaíonn inniu agus do na dúshláin athraitheacha eagraíochtúla amach anseo.

Tá muid ag leanúint **dár struchtúir** a fhorbairt, a thabhairt chun cinn agus a bheachtú le cinntiú go bhfuil barrfheabhsú á dhéanamh ar ailíniú ár n-acmhainní le riosca, agus go gcuireann muid seirbhís ar ardchaighdeán ar fáil chun tacú le comhlíontacht cáiníocóirí. Mar gheall ar ár struchtúir oibríochtúil gasta, tá muid in ann muid féin a oiriúnú go tapa do thimpeallachtaí a athraíonn de shíor. In 2020, mar gheall ar an gcur chuige seo, bhí muid in ann muid féin a oiriúnú go tapa do thimpeallacht mhór chianoibre agus glacadh le bealaí nuálacha don bhealach a oibríonn muid, ina measc an úsáid a bhaineann muid as teicneolaíocht, digitiú seirbhísí agus uathoibriú próiseas.

Ár nDaoine

Tá ár mbaill foirne ina ndlúthchuid don uile rud a bhaineann muid amach. Ag deireadh 2020, bhí 6,980 ball foirne buan ag obair sna Coimisinéirí Ioncaim, arb ionann é agus 6,678 coibhéis lánaimseartha. Díríonn muid ar shofhreagrúlacht i leith dúshláin ag teacht aníos, athruithe sa timpeallacht gnó agus gheilleagrach, agus iompar cáiníocóirí. Is fianaise ar an gcur chuige seo cé chomh éifeachtach is a bhí ár mbaill foirne agus iad ag tabhairt aghaidh ar na dúshláin a bhaineann le bheith ag obair le linn cúinsí COVID-19.

Infheistíonn muid ar bhonn leanúnach inár bhfoireann chun na dúshláin seo a fhreagairt agus a shárú trí dhaoine éirimiúla a earcú agus trí thógáil ar an gcumas, tallann agus ceannaireacht inmheánach agus iad a choinneáil. Baineann muid úsáid as **earcaíocht dhírithe** le cinntiú go bhfuil na daoine agus na scileanna cearta againn. Le linn 2020, cheap muid 502 ball foirne ag gach grád ó chomórtais earcaíochta oscailte, idir-rannacha agus ó chomórtais an Choiste Bainistíochta Ardleibhéil (TLAC).

Ina measc seo bhí: 1 Rúnaí Cúnta, 6 Príomhoifigeach, 16 Príomhoifigeach Cúnta, 4 Dlíodóirí, 48 Oifigeach Riaracháin, 16 Ardoifigeach Feidhmiúcháin, 89 Oifigeach Feidhmiúcháin, 321 Oifigeach Cléireachais agus 1 Oifigeach Seirbhísí.

In ainneoin na ndúshlán suntasach a cuireadh roimh oiliúint de dheasca na paidéime agus na dtréimhsí dianghlasála a bhain leis, lean muid orainn ag tacú lenár bhfoireann agus ag cur ar a gcumas feidhmiú ag na leibhéil is airde trí réimse **clár forbartha scileanna agus cumais**. I bhfianaise na timpeallachta a bhíonn de shíor ag athrú, rioscaí oibríochtúla atá ag teacht chun cinn agus baill foirne a bhfuil an-taithí acu á gcailleadh againn mar gheall ar scor. Aithnímid gur gá dúinn scileanna, cumas agus saineolas a fhorbairt go leanúnach le cinntiú go bhfanann ár ndaoine, agus ár struchtúir inoiriúnaithe agus solúbtha.

Cabhraíonn ár n-infheistíocht leanúnach san oiliúint linn na dúshláin atá romhainn a shárú, lena n-áirítear an líon suntasach ball foirne a bhfuil taithí acu atá á chailleadh agus iad ag dul ar scor. Cuireann muid réimse cuimsitheach clár oiliúna teicniúla cánach agus custam riachtanas-

bhunaithe ar fáil agus tá réimse clár creidiúnaithe go seachtrach againn chomh maith le modúil oiliúna inmheánacha aonair. San áireamh san oiliúint tá cláir oiliúna teicniúla chun tacú leis an gcomhlíontacht agus chun aghaidh a thabhairt ar an neamhchomhlíontacht, chomh maith le scileanna ceannaireachta, bainistíochta agus scileanna boga oiliúna d'fhonn scileanna, cumas agus gairmiúlacht ár bhfoirne a fhorbairt.

In 2020, chuir muid breis le 20,500 lá oiliúna ar fáil. D'oiriúnaigh muid go gasta do phaindéim COVID-19 a bhí ag teacht chun cinn, á chasadh ón oiliúint rangbhunaithe go samhail fhoghlama cumaisc, ina raibh foghlaim féinstiúrtha, r-fhoghlaim, ábhar foghlama taifeadta agus ranganna fíorúla curtha san áireamh. Chuir muid scrúduithe ar an láthair siar do chláir chreidiúnaithe, agus d'oibrigh muid lenár n-eagraíochtaí chomhpháirtíochta oideachais, *Foras Cánachais na hÉireann (ITI)* agus *Ollscoil Luimnigh (OL)*, chun ardáin scrúduithe ar líne láidre agus slán a shocrú. In 2020, fuair 569 ball foirne san iomlán gradaim ghairmiúla ó Fhoras Cánachais na hÉireann, agus chéimnigh 177 ball foirne eile le cáilíochtaí tríú leibhéal ó Ollscoil Luimnigh.

Tá ár modúl oiliúna Custam á chreidiúnú ag OL chomh maith, agus bronnadh teastas léinn ar 18 mac léinn i mí Eanáir 2021 a chríochnaigh an clár in 2020. Go dtí seo, chríochnaigh 75 mac léinn an clár go rathúil. Ina theannta sin, bheartaigh muid agus d'fhorbair muid modúil oiliúna ríomhfhoghlama, agus chuir muid i bhfeidhm é don *Chóras Iompórtála Uathoibríoch* nua (CIU) ar chríochnaigh breis le 600 ball foirne go rathúil é. Chomh maith leis sin, chríochnaigh 193 ball foirne ár *gClár Éascaithe Trádála*. Chuir soláthar na gclár oiliúna seo feabhas suntasach lenár gcumas chun oiriúnú i leith na ndúshlán a bhaineann leis an mBreatimeacht.

Tá muid tiomanta **d'fhorbairt ghairmiúil agus phearsanta leanúnach (CPPD)** a chur ar fáil chun cur ar chumas ár mbaill foirne feidhmiú go héifeachtach agus na dúshlán a bhaineann le feidhmiú i dtimpeallacht a ghluaiseanna ar aghaidh go tapa a shárú. Trínár gclár CPPD, cuireann muid réimse idirghabhálacha ar fáil chun cumas ár bhfoirne a thógáil agus a chothabháil agus cabhrú leo dúshlán athraitheacha a ról a chomhlíonadh. In 2020, bhí sraith chuimsitheach cúrsaí ann a chur ar chumas na foirne freagracht a ghlacadh as a gcuid forbartha féin, a mioneolas agus scileanna a fheabhsú agus a saineolas a fhorbairt. Tá roghanna éagsúla maoinithe ina thaca breise dár bhfoireann a mbíonn cáilíochtaí aitheanta ghairmiúla agus acadúla 3ú leibhéal ina dtoradh orthu.

Is cuid lárnach é an **Córas Bainistíochta 'OneLearning' (LMS)** den Athnuachan Státseirbhíse agus tá sé mar thaca faoi Straitéis Daoine na Státseirbhíse agus faoinár Straitéis Acmhainní Daonna féin. Trí ardán dhigiteach na gCoimisinéirí Ioncaim *One Learning LMS*, tá teacht ag ár bhfoireann ar shraith chuimsitheach cúrsaí oiliúna. Tá rochtain díreach le fáil tríd an ardán seo ar réimse méadaitheach de mhodúil r-fhoghlama na gCoimisinéirí Ioncaim. Ó thairseach deisce, féadann an fhoireann clárú ar réimse de roghanna foghlama agus forbartha, scileanna boga agus oiliúint TCF san áireamh. Faoin gcóras seo chomh maith, éascaítear an riarachán, an rianú agus an tuairisciú ar ghníomhaíochtaí oiliúna na heagraíochta.

De réir fhís *Ár Seirbhís Phoiblí 2020* chun an bhainistíocht acmhainní daonna straitéiseach a neadú inár seirbhís phoiblí, spreagadh ár bhfoireann chun a gcumas agus a scileanna sa chleachtas acmhainní daonna a fheabhsú. In 2020, bhronn an Foras Riaracháin (IPA) agus an Institiúid Chairte um Fhorbairt Phearsanta (CIPD) Teastais ar 12 bhall foirne agus Diplóma sa Chleachtas Acmhainní Daonna ar bheirt (10).

Tá **comhpháirtíochtaí oideachais** láidre tógtha againn le hOllscoil Luimnigh (OL) agus le *Foras Cánachais na hÉireann (FCÉ)* a chabhraíonn linn infheistiú go leanúnach i riachtanais foghlama agus forbartha ár bhfoirne agus deiseanna forbartha ghairmiúla a chur ar fáil trína bhfeabhsaítear mioneolas teicniúil, scileanna agus gairmiúlacht ár bhfórsa saothair.

I mí Eanáir 2020, shínigh Cathaoirleach na gCoimisinéirí Ioncaim, Niall Cody, agus Uachtarán Ollscoil Luimnigh, an Dochtúir Des Fitzgerald, Comhaontú Seirbhíse chun creidiúnú a dhéanamh ar chlár diplóma nua ar feadh cúig bliana, agus rogha síneadh dhá bhliain eile a chur leis. Agus ár gcaidreamh le hOllscoil Luimnigh á láidriú, cabhrófar lenár ndaoine freagairt don timpeallacht ghnó atá ag athrú go tapa trí infheistiú leanúnach a dhéanamh ina gcuid foghlama agus forbartha.

In 2020, bhronn Ollscoil Luimnigh 177 cáilíocht tríú leibhéal ar mhic léinn na gCoimisinéirí loncaim. I measc na gcáilíochtaí, bhí Dioplóma sa Chánachas Feidhmeach, BA (Onóracha) sa Chánachas Feidhmeach, Teastais Custam agus Máistreacht sa Riarachán Gnó (MBA). Lena chois sin, bronnadh Foras Cánachais na hÉireann cáilíochtaí gairmiúla cánach ar 569 ball foirne de chuid na gCoimisinéirí loncaim. I measc na gcáilíochtaí bhí Dioplóma sa Cháin chomh maith le Teastais na gCoimisinéirí loncaim i mBunphrionsabail Cánach loncaim agus Párolla, CBL agus Cánacha Indíreacha Eile, Cánacha Caipitiúla agus Cáin Chorparáide.

Ar nós cuid mhór eagraíochtaí ar fud na tíre agus go domhanda, d'oiriúnaigh muid go gasta do **thimpeallacht chianoibre** den chuid is mó le linn 2020. Tá páirt ghníomhach á ghlacadh againn sa ghrúpa oibre idir-rannach atá i mbun forbartha ar phrionsabail ghinearálta chun bonn eolais a chur faoi chreat oibre cumaisc níos fadtéarmaí don Státseirbhís. Maidir leis seo, i mí na Bealtaine 2020, rinne muid suirbhé ar ár bhfoireann chun iniúchadh a dhéanamh ar an gcaoi a raibh siad á chur iad féin in oiriúint ó thaobh na n-athruithe oibre agus saoil a tugadh isteach de bharr na paindéime. Bhí áthas orainn gur ghlac 96% den fhoireann uile páirt sa suirbhé, le 77% de na freagróirí á léiriú go raibh siad i bhfabhar cur chuige cumaisc i leith na hoibre amach anseo. I gcomhairle lenár ndaoine, agus ag foghlaim ó thaithí na cianoibre in 2020, tá machnamh gníomhach á dhéanamh againn ar ár socrúithe oibre cumaisc fadteármacha amach anseo. Beidh sé mar aidhm ag ár gcuir chuige barr feabhais a chur ar sholúbthacht ó thaobh na n-uaireanta agus an ionaid oibre de, agus á chinntiú go leantar le seachadadh seirbhísí ar ardchaighdeán ag an am céanna.

Próifílí Foirne

Sarah McHugh – Oifigeach Riaracháin

Rannóg na bhFiontar Meánmhéide - Talmhaíocht, Sláinte & Turasóireacht

In 2014, chríochnaigh mé Ard-Dioplóma Eolaíochta sa Ríomhaireacht agus Forbairt Bogearraí agus thosaigh mé ag obair leis na Coimisinéirí loncaim mar Oifigeach Riaracháin ina dhiaidh sin. Sannadh mé chuig an Oifig Clárghainistíochta, laistigh de Rannóg na Teicneolaíochta Faisnéise & Cumarsáide agus Lóistíochta i mBaile Átha Cliath.

Mar Bhainisteoir Punainne, bhí mé freagrach as roinnt tionscadal TF, lena n-áirítear Nua-Aoisíú ÍMAT, Malartú Uathoibríoch Faisnéise, Scéim Cabhair le Ceannach chomh maith le réimse éagsúil de uasghráduithe theicniúla ar fud an ghnó.

In 2019, tháinig mé chun obair le Rannóg na bhFiontar Meánmhéide, ag obair laistigh den Aonad Iniúcháireachta & Comhlíontachta. Chabhraigh sé seo chun tuilleadh feabhais a chur ar mo ghairm bheatha taobh istigh de réimse nua gnó agus áit a bhfuair mé oiliúint agus uasoiliúint riachtanacha i réimsí gníomhaíochtaí comhlíontachta.

Go luath sa bhliain 2020, agus na dúshláin a bhí romhainn mar gheall ar phaindéim COVID-19, tháinig folúntas gnó rithabhachtach chun cinn laistigh den Deasc Chabhrach ROS. Cuireadh ar iasacht mé chuig an réimse ghnó seo, áit a raibh mé freagrach, le linn na tréimhse áirithe seo nár tháinig a samhail riamh roimhe, le haistriú foirne ó obair ar an láthair go cianobair, agus le bainistiú a dhéanamh ar sheirbhís a thug cabhair do chustaiméirí teacht ar thacaíochtaí COVID-19 agus seirbhísí ar líne eile.

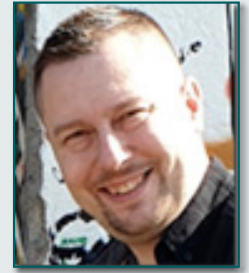
Fuair mé taithí luachmhar anseo maidir le seirbhís do chustaiméirí i réim nua, áit ar cuireadh dúshláin fhorleathana romham ar bhonn laethúil.

Bhí mé páirteach le déanaí le seachadadh Scéim Fóirdheontais Pá Fostaíochta (SFPP), ceann de na scéimeanna tacaíochta COVID-19 a thug an Rialtas isteach chun cabhrú le fostóirí incháilithe a raibh tionchar diúltach ag an bpaindéim orthu. Thug an taithí a bhí agam cheana féin as a bheith ag obair i Rannóg na Teicneolaíochta Faisnéise agus Cumarsáide agus Lóistíochta, i Rannóg na bhFiontar Meánmhéide (RFM) agus i Rannóg na gCánacha Gnó, na scileanna agus na buanna riachtanacha dom chun an togra seo a bhaint amach go rathúil taobh istigh de chreat ama fóirghairid.

Tá mo chuid oibre leis na Coimisinéirí loncaim go dtí seo an-sultmhar, dúshlánach agus tairbheach. Thug na Coimisinéirí loncaim deis iontach dom chun cur le mo ghairm bheatha, le linn dom leanúint le huasoiliúint a fháil mar chuid d'eagraíocht fhorásach. Fuair mé an-tacaíocht i gcónaí ó mo chomhghleacaithe ag gach leibhéal sna Coimisinéirí loncaim, agus tá súil agam go dtiocfaidh deiseanna nua is tairbheacha chun cinn le gach ré de mo ghairm bheatha.

Steven McCreanor – Oifigeach Feidhmiúcháin

Rannóg Gnó - Brainse Comhlíontachta 6 Lú Cabhán Muineachán (LCM)

Chuir mé tús le mo ghairm bheatha sna Coimisinéirí Ioncaim mar Oifigeach Cléireachais i mí Feabhra 2016. Roimhe sin, chaith mé roinnt blianta mar thuismitheoir a fhanann sa bhaile agus d'oibrigh mé mar Oifigeach Cléireachais d'Fheidhmeannacht na Seirbhíse Sláinte freisin. Sular chuir mé tús le m'fhostaíocht leis na Coimisinéirí Ioncaim, bhí fíor-bheagán eolais agam ar chánacha agus bhí faitíos orm mar gheall ar cad leis a rabhtas ag súil uaim.

Nuair a bhí tús á chur agam le mo chlár oiliúna, inar áiríodh sártheagasc ó Bhainse Oiliúna na gCoimisinéirí Ioncaim agus ó Fhoras Cánachais na hÉireann (FCÉ), fuair mé amach go raibh mianach ionam ó thaobh obair na comhlíontachta de, agus nuair a tháinig an deis aníos, chuir mé isteach ar phost mar Oifigeach Feidhmiúcháin san Aonad Cánach, Iniúcháireachta agus Comhlíontachta sna Coimisinéirí Ioncaim. Bhí sé de cheangal orm mar chuid den phost Diplóma sa Chánachas Feidhmeach arna chreidiúnú ag Ollscoil Luimnigh (OL) a thabhairt chun críche. D'ullmhaigh an cúrsa seo a bhí dírithe ar chomhlíontacht mé don ról nua a bhí agam.

De ghnáth baineann an ról atá agam laistigh den Aonad Cánach, Iniúcháireachta agus Comhlíontachta le bheith i dteagmháil le cáiníocóirí agus gníomhairí chun comhlíontacht le reachtaíocht cánach na hÉireann a chinntiú. Bhain mé taitneamh as a bheith ag obair san oifig agus as a bheith ag casadh le custaiméirí agus cúnamh á sholáthar agam le linn Nua-Aoisíú ÍMAT a chur chun feidhme in 2019 agus comhlíontacht leis á thabhairt chun cinn.

Dála cuid mhór de mo chomhghleacaithe, áfach, d'athraigh mo ról sna Coimisinéirí Ioncaim go suntasach nuair ba léir tionchar iomlán phaindéim COVID-19. Agus á dhruim ón obair oifig-bhunaithe agus cuairt á dhéanamh ar chustaiméirí tar éis theacht na paindéime go dtí a bheith ag obair ón mbaile, iarradh orm cúnamh a thabhairt leis an Scéim Fóirdheontais Shealadaigh Pá (SFSP) i gcomhlúadar cuid de mo chomhghleacaithe an-chumasacha. Bhain mé lánúsáid as mo chuid oiliúna agus mo thaithí le Nua-Aoisíú ÍMAT agus comhlíontacht chun cur le tiomsú de shraith treoirínte ar mhaithe le mo chomhghleacaithe ar fud na gCoimisinéirí Ioncaim chun a chur ar a gcumas aisíocáíochtaí láimhe a dhéanamh le fostóirí chun cabhrú lena gcuid gnóthaí in uair na práinne. Le linn na tréimhse seo, tá buanchumann déanta agam le cuid de mo chomhghleacaithe iontacha; thug muid aghaidh ar an dúshlán ag obair as lámha a chéile trí rannchuidiú ríthábhachtach a dhéanamh don phobal.

Le linn an ama seo, am nach bhfacthas a leithéid cheana, thapaigh mé an deis chun clárú ar BA Céim Onóracha sa Chánachas Feidhmeach urraithe ag na Coimisinéirí Ioncaim atá á sheachadadh ó chian ag foireann Ollscoil Luimnigh. Ar nós go leor daoine le linn na tréimhse seo, tá mé ag obair go crua cothromaíocht oibre, staidéir is saoil a bhaint amach.

Eleanor Smiley – Príomhoifigeach Cúnta

Rannóg an Bheartais agus na Reachtaíochta Cánacha Gnó

Thosaigh mé ag obair leis na Coimisinéirí Ioncaim in 2008 mar Oifigeach Feidhmiúcháin, fuair mé ardú céime go hOifigeach Riaracháin in 2010 agus ardú céime ina dhiaidh sin go Príomhoifigeach Cúnta in 2016. Bhí mo chéad ról i gCeantar Cánach Chill Mhantáin, áit ar oibrigh mé go dtí 2014 – ar dtús sa tseirbhís do chustaiméirí agus san aonad iniúchóireachta ina dhiaidh sin. Bhí sé thar barr a bheith ag obair leis an bhfhoireann i gCeantar Cánach Chill Mhantáin agus d’airigh mé uaim go mór iad nuair a d’fhág mé. Ó shin i leith, bhog mé idir rannóga sách rialta – Rannóg an Ghnó Corparáide agus Idirnáisiúnta/Rannóg na gCánacha Idirnáisiúnta (2014–2016), Rannóg na gCásanna Móra – Lucht Ardrachmais (2016–2018) agus Rannóg an Bheartais agus na Reachtaíochta Cánacha Pearsanta (2019 go dtí seo). Chomh maith le líonra leathan de theagmhálacha agus de chairde a dhéanamh ar an mbealach, fuair mé saineolas agus taithí mór ar chánacha, i réimsí oibríochtúla agus ó thaobh beartais agus reachtaíochta de. Tríd is tríd, féadtar a rá go cinnte gur thaithí éagsúil dhúshlánach é mo ghairm bheatha leis na Coimisinéirí go dtí seo.

Thosaigh mé ag obair leis na Coimisinéirí Ioncaim agus céim sa tíreolaíocht agus sa tsocheolaíocht agus diplóma iarchéime sa staidéar dlí a bheith bainte amach agam. Tá diplóma sa chánachas feidhmeach (trí chlár oiliúna iniúchóireachta na gCoimisinéirí Ioncaim) agus máistreacht sa dlí curtha i gcrích agam ó shin.

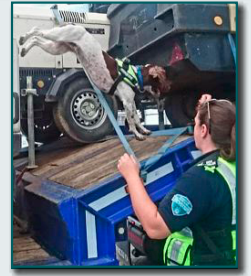
Ó thosaigh mé ag obair leis na Coimisinéirí Ioncaim, bhí mé fíor-ghnóthach i gcónaí – bíonn tionscadail/cásanna le déanamh agus spriocanna agus spriocdhátaí le comhlíonadh i gcónaí. Ba í 2020, áfach, an bhliain ba ghnóthaí a bhí agam go dtí seo, gan amhras. I dtús na bliana, bhí mé ag obair ar threoirilínte míniúcháin maidir le hoibriú chórais nochtá éigeantaigh an AE (DAC6) in Éirinn, córas nochtá i leith chineálacha áirithe d’idirbhearta trasteorann. Lena chois sin, ba ghearr gur sannadh mé chun obair a dhéanamh ar roinnt beart i ndáil leis an tionchar diúltach a bhí ag COVID-19 ar an ngeilleagar. San áireamh sna bearta seo bhí brostú ar fhaoiseamh i leith caillteanais do dhaoine a thabhaigh caillteanais mar gheall ar na srianta a bhaineann le COVID-19 agus an Scéim Tacaíochta Sriantaí COVID a tháinig isteach níos deireanaí sa bhliain. Ceapadh agus cuireadh i bhfeidhm na scéimeanna seo laistigh de ghearrthréimhse ama, ionas go mbeadh muid in ann iad a chur ar bun agus a riar ar mhaithe lenár gcustaiméirí a luaithe agus ab fhéidir. Chaith mé an chuid dheireanach den bhliain ag obair ar reachtaíocht a chuir tús le scéim nua liúntais do chaiteachais caipitiúil a thabhaítear ag feirmeoirí ar threalamh sábháilteachta feirme.

Sarah Lee – Oifigeach Cléireachais

Rannóg na gCustam – Oifigeach Forfheidhmiúcháin / Láimhseálaí Madra

Chuaigh mé isteach sna Coimisinéirí Ioncaim in 2007 mar Oifigeach Cléireachais. Fuair mé m'oilúint tosaigh ar Shráid an Mhóta i mBaile Átha Cliath, agus mé ag foghlaim gach ní faoi ÍMAT ann.

D'aistrigh mé ansin chuig Sráid Uí Chonaill, áit ar bhog mé go dtí Lároifig Faisnéise na gCoimisinéirí Ioncaim (LFCI). I rith an ama a chaith mé ann, dhéileáil mé le custaiméirí go pearsanta agus láimhseáil mé gach cineál fiosrúcháin a bhaineann le cáin. In 2012, chríochnaigh mé Dioplóma 4 bliana i dTeanga Chomharthaíochta na hÉireann le hIonad Forbartha agus Foghlama na Státseirbhíse, a chuir ar mo chumas cumarsáid a dhéanamh lenár gcustaiméirí bodhra agus lagéisteachta.

Le linn dom a bheith sa ról seo, fógraíodh comórtas le haghaidh Láimhseálaí Madra sna Coimisinéirí Ioncaim agus bhí a fhios agam go bhfeilfeadh sé seo dom thar cionn agus gur céim ar aghaidh a bheas ann ó thaobh chonair mo ghairme sna Coimisinéirí Ioncaim. Cé nach raibh ceadúnas tiomána agam nó nach raibh mé i m'úinéir teaghaise ag an am (dhá rud a bhí mar riachtanais don ról), bhí sé de rún daingean agam a bheith i mo láimhseálaí madra a luaithe agus ab fhéidir.

In 2017, d'éirigh liom i gcomórtas le haghaidh láimhseálaí madra sna Coimisinéirí Ioncaim. Ba athrú iomlán é seo ón ról a bhí agam sa tseirbhís do chustaiméirí, agus arís chuir na Coimisinéirí Ioncaim an oilúint chuí uile ar fáil dom. Thaistil mé go dtí an Bhreatain Bheag ar feadh sé seachtaine chun bualadh le Robbie, spáinnéar preabach iontach spleodrach atá ann, agus chun ceangal a dhéanamh leis agus chríochnaigh mé dianchúrsa oilúna sé seachtaine mar láimhseálaí madra ann. Ba thaithe iontach é seo agus beidh cuimhne gheal agam air go deo. I láthair na huairé táim bunaithe i gCalafort Bhaile Átha Cliath in éineacht le Robbie ar ar cuireadh oilúint chun drugaí agus airgead tirim a bhrath.

Tá an ról féin an-dúshlánach, agus tá sé dian ar an gcorp, ach tá sé an-tairbheach go deo ag an am céanna. Bainim an oiread sult as a bheith ag obair le Robbie, go háirithe nuair a tagann muid ar rud éigin “beo” agus go bhfaigheann sé a liathróid leadóige mar luach a saothair. Áit dhinimiciúil í Calafort Bhaile Átha Cliath le bheith ag obair ann, agus ní bhíonn aon dhá lá mar a chéile. Oibríonn muid go dlúth lenár bhfoirne go léir, agus tá sé de chomhchuspóir againn gluaiseacht neamhúdaraithe airgid thirim a bhrath agus a dhíspreagadh agus smuigleáil drugaí coiscithe a chomhrac. Cuidíonn mé féin agus Robbie le scrúdú a dhéanamh ar thaisceadáin ardriosca a thagann ó gach cearn den domhan, le lastaí a chuardach, le scagadh a dhéanamh ar fheithiclí agus ar a dtiománaithe, mar aon le paisinéirí ar cos a thagann i dtír ó bhád farantóireachta, le trádstórais a chuardach agus le bheith ag freastal ar iostaí poist éagsúla. Bhí mé féin agus Robbie páirteach i mórán oibríochtaí a raibh rath orthu agus ina ndearnadh roinnt urghabhálacha drugaí arbh fhiú ilmhilliún euro iad agus i gcoinneála móra airgid dá thoradh orthu.

Cé go bhfuil Calafort Bhaile Átha Cliath ina bhunáit agam, is sócmhainní náisiúnta iad na haonaid um mhadraí bolaíochta, agus dá bhrí sin is féidir go gcuirfeadh mé chuig áit ar bith, ag brath ar riachtanais oibríochtúla. Tá cabhair tugtha agam i gcuardaigh in iliomad áiteanna ar nós Ionad Poist Bhaile Átha Cliath, Aerfort Bhaile Átha Cliath, Europort Ros Láir, Aerfort Chorcaí agus Calafort Chorcaí, gan ach roinnt acu a lua. Tugaim cúnamh do ghníomhaireachtaí eile, amhail An Garda Síochána, an Biúró um Shócmhainní Coiriúla nó na Póilíní Airm, agus muid i mbun comhoibríochtaí, rud a d'fhéadfadh áitreabh nó talamh a chuardach a bheith i gceist.

In 2019, ghlac mé páirt san imeacht a bhain le Lá na Seirbhísí Náisiúnta i gCaisleán Bhaile Átha Cliath, áit ar thug mé taispeántais beo don phobal chun scileanna Robbie agus an fiúntas a thugann sé do na foirne a n-oibríonn sé leo a shárthaispeáint. Bhí rath mór ar an imeacht agus chabhraigh sé le feachtas a ardú i measc an phobail don ról atá ag pearsanra seirbhísí ó thaobh sábháilteacht agus slándáil na saoránach. Is ábhar mór mórtais dom é a bheith ar an eolas faoin rannchuidiú a dhéanann muid don tsochaí.

Le beagnach ceithre bliana a bheith caite agam mar láimhseálaí madra leis na Coimisinéirí Ioncaim, d'fhás an fhíordhúil atá agam in obair Rannóg na gCustam, agus tá súil agam a bheith ag obair san earnáil seo amach anseo, ach amháin nuair atá Robbie réitithe le dul ar scor, rud nach mbeidh i gceist go ceann roinnt blianta eile fós, go buíoch beannachtach.

Ár gCultúr

Is é an cultúr atá againn ná ceann a bhfuil ionracas, oscailteacht agus cuntasacht go smior ann. Tacaíonn muid agus téann muid i mbun plé le cáiníocóirí, agus lena chéile, le meas, cuirteiseacht agus gairmiúlacht agus ag an am céanna nuálaíocht a spreagadh agus indibhidiúlacht a ghlacadh chugainn féin.

Tacaíonn muid lenár ndaoine trí rannpháirtíocht fhóinteach leis an bhfoireann, an tsláinte agus an fholláine san ionad oibre a chur chun cinn agus deiseanna le haghaidh forbartha a chur ar fáil. Is príomhthosaíocht dár gcuid é ár dtiomantas chun **rannpháirtíocht fostaithe a dhoimhniú** ag gach leibhéal ar fud na heagraíochta. Oibríonn muid le chéile i gcur chuige comhpháirtíochta, cinntíonn muid a oiread rannpháirtíochta is féidir agus tacaíonn muid le bainteach, nuálaíocht agus ardfeidhmíocht chun tacú lenár bhfeabhsú leanúnach.

Le linn 2020, tionóladh ár *Lár-Choiste Comhpháirtíochta* trí huaire. Is é an Cathaoirleach a bhíonn i mbun chathaoirleacht an Choiste agus bíonn an Bord i láthair in éineacht le hionadaithe ón mbainistíocht, ó na ceardchumainn agus ón bhfoireann. Tríd an rannpháirtíocht dhearfach agus leanúnach ag gach leibhéal san eagraíocht, leanann muid dár *Luachanna*, ár *gCairt um Rannpháirtíocht Fostaithe* agus ár *nDualgais Earnála Poiblí* a leabú trí thacaíocht fhóinteach don fhoireann agus dá leas. Tá muid tiomanta do thacú lenár bhfoireann agus cur ar a gcumas feidhmiú ag an leibhéal is airde agus ról fóinteach a imirt inár n-eagraíocht.

Tá cultúr láidir glactha agus comhionannais i measc ár bhfoirne, agus i leith cáiníocóirí, tógtha againn, á chinntiú go n-urramófar cearta daonna, agus go bhfeidhmítear ár bPlean Gníomhaíochta um Dhualgas Earnála Poiblí. Cuireadh oiliúint ar ár mbaill foirne uile ó thaobh an Chomhionannais agus na hÉagsúlachta mar chuid dá n-oiliúint ionduchtaithe. In 2019, bhunaigh muid Grúpa Dian-Chomhpháirtíochta chun athbhreithniú a dhéanamh ar ár Straitéis Chomhionannais agus Éagsúlachta agus ar ár bPlean Gníomhaíochta Earnála Poiblí. In 2020, dhréachtaigh an grúpa doiciméad beartais agus Plean Gníomhaíochta gaolmhar i ndáil le Comhionannas, Éagsúlacht agus Cuimsiú (CEC). Déanfar tuilleadh forbartha ar an obair seo in 2021, i gcomhthéacs ár Ráiteas Straitéise agus Plean nua d'Fhórsa Saothair don tréimhse 2021 - 2026. Cuireann an beartas creat CEC ar fáil don todhchaí, á chinntiú go gcloímid le deachleachtas sa réimse tábhachtach seo, cultúr le dínit agus le meas a léiriú do gach fostaí a chur chun cinn, agus deireadh a chur le gach cineál idirdhealaithe.

Mar fhostóir do bheagnach 7,000 ball foirne, aithníonn muid agus tá meas againn ar an **éagsúlacht** maidir le féiniúlacht ghnéis agus inscne agus tá muid tiomanta cuimsiú san ionad oibre a fheabhsú. Bíonn ár *Líonra Foirne LADT+* agus ár gcoiste stiúrtha ag obair le Rannóga eile sa Státseirbhís chun *Líonra Fostaithe agus Comhghuaillithe LADT+* ar fud na Státseirbhíse a fhorbairt, rud atá ina chuid lárnach den *Straitéis Náisiúnta um Chuimsiú LADT+*. In 2020, ghlac na Coimisinéirí Ioncaim páirt i bparáid fhíorúil Bhród Digiteach Bhaile Átha Cliath, in éineacht le roinnt Líonraí Foirne LADT+ eile de chuid na státseirbhíse agus na seirbhíse poiblí, agus iad faoin mbrat 'Bródúil a bheith ag obair ar son na hÉireann.' Bhí bratach an Bhróid crochta ar oifigí na gCoimisinéirí Ioncaim ar Shráid Uí Chonaill i mBaile Átha Cliath in ómós na hócáide, agus chuir cuntas Twitter na gCoimisinéirí Ioncaim giolc amach, ina raibh lógó ár Líonra Foirne LADT+ taobh leis, ag tabhairt tacaíochta do Bhród 2020. Tá leathanach inlín agus mol teagmhála tiomnaithe bunaithe againn a chuireann ar chumas ár Líonra Foirne LADT+ eolas, acmhainní, piarthacaíocht agus deiseanna líonraithe a chur ar fáil do bhaill foirne uile.

Tá muid tiomanta don chomhionannas agus do thacaíocht ghníomhach a thabhairt do thionscnaimh chun an **cothromaíocht inscne** a fheabhsú ag gach leibhéal agus tá feabhsú suntasach déanta againn i dtaca le seo le 6 bliana anuas (Tábla 25).

In 2020, den chéad uair riamh, d'fhoilsigh muid anailís ar an mbearna phá idir na hinscní atá againn¹⁵. Agus leas á bhaint as sonraí riaracháin na gCoimisinéirí Ioncaim, tugann an

¹⁵ <https://www.revenue.ie/ga/corporate/documents/research/gender-pay-2020.pdf>

píosa taighde seo cuntas ar na tosca a mbíonn difríochtaí ar leibhéal pá idir fir agus mná sna Coimisinéirí Ioncaim mar thoradh orthu. Áiríonn an anailís samhail staitistiúil a dhéanann miondealú ar an mbearna phá idir na hinscní de réir a chomhábhar. Is iad na difríochtaí inscne de réir gráid príomhchúis na bearna pá sna Coimisinéirí Ioncaim, de bharr go bhfuil rónadaíocht ag na mná sna gráid is sóisearaí, agus go bhfuil dóchúlacht cúige huaire níos mó ann go mbíonn mná ag obair go páirtaimseartha. Léirítear san anailís nach bhfuil aon mhíniú anaithnid i gceist, ar nós idirdhealú pá, maidir le bearna phá idir na hinscní sna Coimisinéirí Ioncaim a bheith ann.

Clár Folláine na gCoimisinéirí Ioncaim – RevWell

In 2020, sheol ár líonra náisiúnta folláine ár gclár folláine 'RevWell'. D'fhorbair an líonra plean do RevWell agus cuireadh tús leis, lena n-áirítear an tábhacht a bhaineann le aire a thabhairt do do shláinte, mol eolais inlín tiomnaithe, sraith de sheimineáir ghréasáin, agus seoladh 'RevWell CONNECT' - ár nuachtlitrí fholláine. D'oibrigh an líonra leis an tSeirbhís Cúnamh d'Fhostaithe na Státseirbhíse (SCFS), a bhfuil buan-chomhalta ar an líonra aici. Chuaigh an SCFS i mbun forbartha ar, agus thug sé, uaidh, roinnt sheimineáir gréasáin saincheaptha ar fholláine le linn 2020.

Revenue

Aithníodh go bhféadfadh go mbeadh tionchar ag tréimhse na srianta sláinte náisiúnta ar fholláine ár gcomhghleacaithe, agus rinne tionscnaimh RevWell iarracht lena chinntiú go mbeadh ár mbaill foirne ar an eolas maidir leis na tacaíochtaí atá ar fáil dóibh chun cabhrú leo le haon ábhar inní a réiteach, pé acu má bhaineann siad le taithí COVID-19 nó mar thoradh ar chúiseanna eile.

Ghlac an líonra leis an samhail 5-Bhealach chun na Folláine mar bhunchloch do RevWell a chur chun feidhme. Is samhail fianaise-bhunaithe a ghlactar go hidirnáisiúnta é 5 Bhealach chun na Folláine a úsáidtear chun tacú le daoine beart a dhéanamh chun a gcuid folláine a fheabhsú. Amach sa bhliain 2020, d'fhorbair na Coimisinéirí Ioncaim comhpháirtíocht straitéiseach le hInstitiúid Uí Ghadhra in Ollscoil na hÉireann, Baile Átha Cliath d'fhonn cur chuige fianaise-bhunaithe maidir le measúnú a dhéanamh ar thionscnaimh folláine a fhorbairt. Leanfaidh an líonra de thionscnaimh a fhorbairt chun tacú le sláinte agus folláine ár bhfoirne in 2021 agus amach uaidh.

Nuálaíocht

Leanann muid d'infheistíocht a dhéanamh inár gcumas TFC, réitigh nuálacha gnó a fhorbairt a chabhraíonn éifeachtúlacht agus caighdeán a bhrú chun cinn tríd an úsáid is fearr is féidir a bhaint as teicneolaíocht. Is é an tosaíocht atá againn ná cinntiú go bhfuil an t-ardán agus an inniúlacht TF againn chun ár mbunchláir ghnó a chumasú agus chun tuilleadh cánach agus dleachtanna a nuashonrú, le béim á chur ar phróiseas uathoibríthe, digitiú agus pearsanú na seirbhísí.

In 2020, cuireadh bearta suntasacha i bhfeidhm inár gcórais Custam chun ullmhú don Bhreathimeacht agus athruithe riachtanacha AE a sheachadadh. Chomh maith leis sin, cuireadh obair i gcrích chun ullmhú do thabhairt isteach Chórais Iompórtála Uathoibríoch (CIU) nua. Tá CIU curtha in áit na gcóras um Imréiteach agus um Iompórtáil eManifest, agus is é an chéad seachadadh ó chlár ilbhliantúil AE de chuid Chóid Custam an Aontais (CCA) chun Custaim ar fud na mballstát a nuachóiriú. Cuireann CCA creat oibre cuimsitheach ar fáil le haghaidh rialacha agus nósanna imeachta Custam i gcríoch custaim AE atá curtha in oiriúint do réaltachtaí na trádála nua-aimseartha agus d'uirlisí cumarsáide nua-aimseartha. Tá an clár nuachóirithe scaipthe thar 9 mbliana de réir amscálaí an Choimisiúin Eorpaigh.

Chuir ár n-infheistíocht sa tuairisciú fíorama ÍMAT (Nua-Aoisiú ÍMAT) ar ár gcumas réimse d'fheabhsuithe córais a sheachadadh go tapa in 2020, lena n-áirítear an creidmheas cánach nua Fan agus Caith agus athruithe don Fhaoiseamh Cianoibre á chur leo. Rinne muid na hathruithe riachtanacha don chóras, cé gur chasta iad, lena n-áirítear eolas faoi íocaíochtaí tacaíochta ioncaim COVID-19 ar nós íocaíochtaí SFSP agus IDP, i ndáil le ríomh cánach na

Réamhráiteas Deireadh Bliana, Achoimre Sonraí Fostaíochta agus maidir leis an tuairisceán cánach ioncaim.

In 2020, chríochnaigh muid an chéad atriail de thionscnamh nua chun smaointe as gach cearn den eagraíocht a ghabháil agus a mheasúnú araon, agus forbraíodh cuid díobh sin chun a bheith ina réitigh nuálacha TF, iad ag tacú le dhá bhuncloch agus tosaíochtaí corparáideacha na gCoimisinéirí Ioncaim. Tugadh isteach an tionscnamh nua seo ionas go léireofar an gá le bealach a chruthú le haghaidh tionscadal beaga straitéiseacha ós rud go bhfuil formhór na dtionscadal gnó le cuidiú TF a ndéanann na Coimisinéirí Ioncaim faoi shainordú ag reachtaíocht náisiúnta nó reachtaíocht AE. Bhain ceann de na moltaí rathúla leis an tionscnamh nua le córas a fhorbairt chun go bhféadfar Tuairiscí ar Idirbhearta Amhrasta (TIA) uile a fháil go leictreonach. Cuirtear Tuairiscí ar Idirbhearta Amhrasta faoi bhráid na gCoimisinéirí Ioncaim agus an Gharda Síochána (AGS) faoin Acht um Cheartas Coiriúil (Sciúradh Airgid agus Maoiniú Sceimhlitheoireachta), 2010.

Mar chuid den athnuachan leanúnach atá ar bun maidir lenár mbonneagar teicneolaíochta, chríochnaigh muid dhá Chruthúnas Coincheapa (**CC**) **Intleachta Saorga (IS)** in 2020. Ba é an chéad cheann ná CC IS do scanadh téacs chun a mheas an bhféadfaí aithint optúil carachtar IS a úsáid chun príomhphíosaí faisnéise custaiméara ó íomhanna scanta d'Fhoirmeacha 11 páipéir go cruinn agus go héifeachtúil. Bhí an dara cuspóir leis an CC IS dírithe ar aicmiú fiosruithe téacs. Rinne sé meastóireacht le féachaint an bhféadfad Meaisínfhoghlaim IS agus seirbhís phróiseála teanga nádúrtha a úsáid chun próiseas aicmithe na bhfiosruithe a fuarthas trí *M'Fhiosruithe* a uathoibriú.

Leanann muid d'áiseanna comhroinnte ríomhaireachta a chur ar fáil, agus de chur leo, do chomhlachtaí eile san earnáil phoiblí, ónár Lárionad Sonraí agus tá breis agus 47 eagraíocht éagsúil ag baint leas as an tseirbhís seo. Leis an tseirbhís óstála seo, meastar go sábháiltear €2.5 milliún sa bhliain ar a laghad do na heagraíochtaí a bhfreastalaítear orthu. Leanaimid orainn de bheith ag cur seirbhísí priontála agus postais ar fáil do roinnt eagraíochtaí (idir 0.5 agus 1 milliún mír sa mhí).

Rúndacht Cáiníocóirí

Tá sé ina thosaíocht i gcónaí rúndacht ár gcáiníocóirí a chosaint. Tá dualgas dlíthiúil orainn rúndacht fhaisnéis an cháiníocóra a chosaint. Caitear le sonraí pearsanta cáiníocóirí leis na caighdeáin is airde slándála agus rúndachta.

Tá **deimhniú ISO27001** ag ár láithreáin idirlín. Déantar iniúchtaí faireacháin gach 6 mhí agus déantar athdheimhniú iomlán gach 3 bliana. Fuarthas an ceann is déanaí i mí Dheireadh Fómhair 2018. Déantar criptiú ar fhaisnéis phearsanta a thaispeántar ar ár suíomh idirlín le deimhniú Bailíochtaíthe Breise (EV) SSL 256 giotán agus é sínithe ag údarás deimhniúcháin faoi iontaoibh an phobail. Féadann cáiníocóirí a fhíorú go bhfuil an leathanach slán trí fhéachaint le haghaidh dheilbhín an ghlais ina mbrabhsálaí.

Tá na Coimisinéirí Ioncaim ag cur i gcónaí leis an méid staitisticí agus taighde ar fháltais chánach agus ar chostálacha na roghanna polasaí cánach. Agus é seo á dhéanamh againn, tá gá le cothromaíocht a bhaint amach idir ionchais an phobail, na dtaighdeoirí, an Rialtais agus an Oireachtais le haghaidh faisnéise agus ár gcuid riachtanas ó thaobh rialacha cosanta sonraí agus an gá le rúndacht faisnéise cáiníocóirí a chosaint.

Le cinntiú go bhfuil an chosaint rathúil ar shonraí cáiníocóirí ina chuid lárnach d'fhoilsiú na staitisticí, tá polasaí Rialaithe Staidrimh¹⁶ á chothabháil againn agus tá sé foilsithe ar ár suíomh idirlín.

¹⁶ <https://www.revenue.ie/ga/corporate/documents/statistics/about/statistical-disclosure-control.pdf>.

Athchóiriú ar an tSeirbhís Phoiblí & Athnuachan na Státseirbhíse

Tá ról gníomhach againn i gcur i bhfeidhm leanúnach Phlean Athnuachana na Státseirbhíse agus san Athchóiriú ar an tSeirbhís Phoiblí

I measc na n-éachtaí a bhaineann leis na torthaí ardleibhéil don tseirbhís phoiblí in 2020, tá:

- forbairt déanta ar fheabhsú bunúsach don chóras ÍMAT chun ardán um fhóirdheontais pá a bhaineann le COVID-19 a chur ar fáil do 66,500 fostóirí agus 664,000 fostaithe
- seoladh na Seirbhíse Róró Custaim a chuireann réimse seirbhísí ar fáil chun gluaiseacht agus rialú earraí agus feithiclí trí bhád farantóireachta idir Éire agus an Bhreatain Mhór a éascú
- Tabhairt isteach Scéim um Stórasú Fiachais chun tacú le gnóthaí a bhfuil deacrachtaí íoca cánach acu a eascraíonn as srianta sláinte poiblí COVID-19
- forbairt déanta ar chóras rianaithe nua a ligeann do chustaiméirí monatóireacht a dhéanamh ar dhul chun cinn a bhfiosraithe ar líne ar mhaithe le seirbhís do chustaiméirí níos éifeachtaí
- forbairt bhreise agus feidhmiú déanta ar fhoghlaim chumaisc, cumasaithe ag ardán ríomhfhoghlama, a éascaíonn cianoiliúint a sholáthar chomh maith le foghlaim atá níos modúlaí, níos pearsantaí agus níos tráthúla
- tacaíochtaí curtha ar fáil chun cur ar chumas an chuid is mó de fhoireann na gCoimisinéirí loncaim obair a dhéanamh gó héifeachtach ón mbaile
- forbairt déanta ar an bhFhoirm SA.2 Ráiteas Cúrsaí (Probháid), tionscadal tras-rannach leis an tSeirbhís Chúirteanna chun an chéad chuid den phróiseas probháide a bhogadh ar líne, agus trína dhéanamh níos éasca do thairbhíthe cloí lena gcuid dualgas i ndáil le Cáin Fáltas Caipitiúil ar an gcaoi sin
- Cur chun cinn agus riarachán inmheánach Suirbhé Rannpháirtíochta Fostaithe na Státseirbhíse, á chinntiú go raibh rannpháirtíocht ag leibhéal ard ó thaobh fhoireann na gCoimisinéirí loncaim de.

Rialachas

Tá triúr Coimisinéirí ar Bhord na gCoimisinéirí Ioncaim, arna gceapadh ag an Taoiseach, agus ceapann an tAire Airgeadais duine amháin acu mar Chathaoirleach. Tá freagracht reachtúil ar an mBord a chuid feidhmeanna a chur i gcrích. Cuireann ár struchtúir rialachais trédhearcacht chun cinn, cinntíonn cuntasacht agus ceapadh iad chun cur ar ár gcumas ár spriocanna straitéiseacha a bhaint amach, ár gcláir ghnó a sholáthar go cost-éifeachtach, agus ár gceanglais rialála uile a chomhlíonadh.

Tugtar ár *gCreat Rialachais Chorparáidigh*¹⁷ cothrom le dáta go minic agus tá sé foilsithe ar ár suíomh idirlín. Leagtar amach ann an creat prionsabal, struchtúr agus próiseas a rialaíonn agus a threoraíonn an bealach a théann muid i mbun gnó. Déanann sé an chomhfhealsúnacht, na comhchleachtais agus an comhchultúr taobh istigh de na Coimisinéirí Ioncaim a stiúradh, rud a dheimhníonn, i dteannta lenár struchtúir agus socruithe, an chaoi a dtugann muid aghaidh ar ár misean agus torthaí ardchaighdeáin a chinntiú.

Foilsíodh ár *Ráiteas Straitéise 2021–2023*¹⁸ i mí na Nollag 2020.

I rith 2020, rinne ár **gCoiste Bainistíochta Riosca** faireachán gníomhach agus nuashonrú ar ár **gCreat Riosca Chorparáidigh** lena chinntiú gur tógadh bearta cuí chun rioscaí a mhaolú, go háirithe iad siúd a bhaineann leis an bpaindéim COVID-19, a d'fhéadfadh tionchar a imirt ar ár gcuspóirí corparáideacha a bhaint amach. Bhí ionchur ag an gCoiste Bainistíochta Riosca i bPobal Leasa Bainistiú Riosca Fiontraíochta de chuid an Fhórais ar Chórais Riartha Cánach (FCRC) i rith 2020. Díríonn an pobal FCRC de chuid an OECD seo ar na rioscaí is mó do chórais riartha cánach anois agus amach anseo.

Tá an Bord tiomanta d'fheidhm **Iniúchta Inmheánaigh** ardchaighdeáin a chothabháil agus a thacú. Cuireann an tAonad Iniúcháireachta Inmheánaigh an fheidhm seo i gcrích faoi údarás díreach an Bhoird agus faoi mhaoirseacht agus treoir ghinearálta an Choiste Iniúcháireachta. Feidhmíonn an tAonad Iniúcháireachta Inmheánaigh i gcomhlíontacht leis na Caighdeáin um Iniúcháireacht Inmheánach arna n-eisiúint ag an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe chun dearbhú oibiachtúil neamhspleách a chur ar fáil go bhfuil bainistiú cuí agus éifeachtach á dhéanamh ar na córais, próisis agus nósanna imeachta atá mar bhonn dár ngníomhaíochtaí, é sin nó bearta ceartúcháin a mholadh de réir mar is cuí.

Mar bhonn eolais faoinár gclár iniúcháireachta inmheánaí tá ár gCruinne Iniúcháireachta Inmheánaí, an Clár Rioscaí Corparáideacha, Tosaíochtaí Corparáideacha Bliantúla agus *Ráiteas Straitéise*. In 2020, tugadh chun críche 19 n-iniúchadh, lena n-áirítear 10 n-iniúchadh inmheánach agus 9 n-iniúchadh athleantacha.

Déanann an **Coiste Iniúcháireachta** maoirsiú ar fheidhm na hIniúcháireachta Inmheánaí sna Coimisinéirí Ioncaim agus cuireann sé comhairle ar an mBord maidir lena feidhmiú agus a forbairt. Tuairiscíonn an Coiste don Chathaoirleach, mar Oifigeach Cuntasaíochta, agus déanann measúnú ar shocruithe rialachais, lena n-áirítear iad siúd a bhaineann le bainistíocht riosca agus rialuithe inmheánacha. Tháinig an Coiste le chéile 4 huairé in 2020.

Comhaltas an Choiste Iniúchta

- John Murphy, Cathaoirleach an Choiste Iniúcháireachta, iar-Ard-Rúnaí na Roinne Post, Fiontar agus Nuálaíochta
- An tOllamh Barbara Flood, Déan Gníomhach, Scoil Ghnó Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath
- Helen Hall, Príomhfheidhmeannach, an tÚdarás Póilíneachta

¹⁷ <https://www.revenue.ie/ga/corporate/documents/governance/governance-framework.pdf>

¹⁸ <https://www.revenue.ie/ga/corporate/documents/governance/sos-2021-2023.pdf>

- An Dochtúir Paul Lyons, Ollamh Taca Cúnta, Scoil Ghnó na Tríonóide, Coláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath
- Gerard Moran, Rúnaí Cúnta, An Rannóg Polasaí agus Reachtaíochta Cánacha Indíreacha, Na Coimisinéirí Ioncaim.

An tAcht um Nochtadh Cosanta, 2014

Cothaíonn muid timpeallacht thacúil dár mbaill foirne chun cúiseanna inní a ardú maidir le héagóir nó éagóir fhéideartha san ionad oibre agus cuireann muid na tacaíochtaí riachtanacha ar fáil do bhaill foirne a n-ardaíonn fíorchúiseanna inní.

Chuir ball foirne cúis inní amháin den chineál in iúl do Ghrúpa Nochtuithe Cosanta na gCoimisinéirí Ioncaim (PDG) i mí na Nollag 2020 faoi 'Beartas na gCoimisinéirí Ioncaim um Thuairisciú Nochtuithe Cosanta san Ionad Oibre'¹⁹. Tar éis don PDG measúnú a dhéanamh ar an bhfaisnéis a cuireadh ar fail, measadh nach raibh t-ábhar taobh istigh de scóip an Achta um Nochtadh Cosanta, 2014. Tarchuireadh an t-ábhar chuig bainisteoirí cuí na gCoimisinéirí Ioncaim agus tá gníomh leantach tógtha.

'Duine forordaithe' is ea ár Stiúrthóir Iniúchóireachta Inmheánaí chun nochtuithe cosanta a fháil ar ábhair a bhaineann le cánacha agus dleachtanna a mheasúnú, a bhailiú agus a bhainistiú. Fuair an Stiúrthóir Iniúchóireachta Inmheánaí trí nochtadh seachtrach in 2020.

Tá na Coimisinéirí Ioncaim ina mbaill de chlár *Ionracas ag an Obair* de chuid Trédhearcacht Idirnáisiúnta na hÉireann agus tá muid tiomanta d'ionad oibre eiteiciúil a chothú. In 2020, fuair 20 eochairbhall foirne oiliúint ar phrionsabail an dea-chleachtais maidir le déileáil le sceithreachtaí agus nochtuithe cosanta.

Eitic, Caighdeán agus Iompar

Cloíonn gach oifigeach de chuid na gCoimisinéirí Ioncaim leis na prionsabail, caighdeán agus luachanna atá leagtha amach in *Cód Eitice na gCoimisinéirí Ioncaim agus Cód Caighdeán agus Iompair na Státseirbhíse*. In 2020, thíolaic baill foirne ag leibhéal Príomhoifigigh Chúnta agus os a chionn, chomh maith le hoifigigh i bpoist shainithe áirithe, Ráiteas Leasanna faoi na hAchtanna um Eitic in Oifig Poiblí, 1995 agus 2001.

De réir Alt 6(4) den **Acht um Brústocaireacht a Rialáil, 2015**, foilsítear ainmneacha, gráid agus sonraí gearra faoi róil/freagrachtaí na "nOifigeach Poiblí Ainmnithe" in Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim ar ár Suíomh idirlín.

Tá muid tiomanta dár n-**oibleagáidí cosanta sonraí** a chomhlíonadh agus próiseálfaidh muid sonraí pearsanta de réir na reachtaíochta um chosaint sonraí.

Cosnaímid sláine na sonraí a sholáthraíonn ár gcáiníocóirí agus tríú páirtithe dúinn. In 2020, lean muid le feasacht a mhéadú, agus comhlíontacht a fheabhsú, maidir leis an gcosaint sonraí i measc ár mball foirne. Áiríodh leis seo bearta atá le tógáil chun slándáil sonraí a chosaint nuair atá obair ó chian ar siúl.

Tá ár **nOifig Clár-Bhainistíochta (PMO)** freagrach as cinntiú go nglactar le cur chuige leanúnach rialachais ar fud gach tionscadail TF. Is struchtúir ar leibhéal tionscadail iad an Bord Tionscadail agus an Coiste Stiúrtha atá freagrach as an gcur chuige seo a chomhlíonadh, agus cinntítear dá réir go ndéantar monatóireacht agus tuairisciú cruinn ar thionscadail TFC le himeacht ama.

De réir Ghníomh 17 de Phlean Athnuachana na Státseirbhíse chun ár gcumas bainistíochta tionscadail a fheabhsú, chuir ár **nAonad Bainistíochta Tionscadail Gnó (ABTG)** comhairle agus tacaíocht ar fáil maidir le rialachas agus bainistíocht tionscadail do thionscadail ghnó na

¹⁹ <https://www.revenue.ie/ga/corporate/statutory-obligations/protected-disclosures/protected-disclosure.pdf>

gCoimisinéirí Ioncaim. D'oibrigh an ABTG go dlúth lenár Rannóga go léir chun tacú le forbairt bainistíochta tionscadail agus taithí. Sa chomhthéacs seo, thug príomhbhaill foirne faoin oiliúint ar sholáthar bainistíochta tionscadail agus tá an cumas againn anois tacú le réimse níos leithne de thionscadail ghnó.

Saoráil Faisnéise

In 2020, fuair muid 242 iarratas Saorála Faisnéise (Tábla 26) agus tá muid ag leanúint de bheith ag obair leis an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe (RCPA) chun oibriú éifeachtúil agus éifeachtach an Achta um Shaoráil Faisnéise, 2014 sna Coimisinéirí Ioncaim a chinntiú.

Gearáin

Féadfaidh cáiníocóirí atá míshásta leis an láimhseáil a dhéanann na Coimisinéirí Ioncaim ar a ngnóthaí cánach iarraidh go ndéanfaí athbhreithniú ar a gcás, bíodh sé go hinmheánach ag oifigeach sinsearach de chuid na gCoimisinéirí Ioncaim, nó ag Athbhreithneoir Seachtrach. In 2020, níor glacadh le haon iarratas ar athbhreithniú inmheánach, agus glacadh 15 iarratas ar athbhreithniú seachtrach (Tábla 27). Thug an tOmbudsman 37 gearán maidir leis na Coimisinéirí Ioncaim chun críche (Tábla 28).

Coistí Oireachtais

In 2020, tháinig an Cathaoirleach agus oifigigh eile de chuid na gCoimisinéirí Ioncaim os comhair an Choiste um Chuntais Phoiblí agus an Chomhchoiste agus an Roghchoiste um Airgeadas, Caiteachas Poiblí agus Athchóiriú, agus an Taoiseach.

Ceisteanna Eile Rialachais in 2019

Tá muid comhlíontach leis an Acht um Íoc Pras Cuntas, 1997 agus Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Íocaíocht Dhéanach in Idirbhearta Tráchtála), 2002 (Tábla 29). Foilsítear ár dTuairisceáin ar Íocaíochtaí Prasa ar ár suíomh idirlín. Rinneadh díreach os cionn 90% de na híocaíochtaí uile taobh istigh de 15 lá.

Sholáthair muid freagraí ar 845 Ceist Pharlaiminteach agus d'fhreagair muid 718 Uiríoll ó Ionadaithe Poiblí.

Athruithe san Ardbhainistíocht

Tar éis chomórtais an Choimisiúin um Cheapacháin Ardleibhéil (TLAC), cheap an tAire Airgeadais, an tUasal Paschal Donohoe Rúnaí Cúnta nua amháin in 2020:

- Tar éis a ceapacháin ar an 9 Meitheamh 2020, shann an Bord Jeanette Doonan chun Rannóg an Bheartais agus na Reachtaíochta Cánacha Gnó.

Coiste Bainistíochta na gCoimisinéirí Ioncaim ag Leibhéal an Rúnaí Chúnta

John Barron
Rannóg na Teicneolaíochta Faisnéise agus Cumarsáide agus Lóistíochta

Freagrach as soláthar seirbhísí teicneolaíochta faisnéise agus cumarsáide atá slán, iontaofa agus ar ardchaighdeán, chomh maith le nuálaíocht, oiriúnacht agus dul chun cinn nua sa teicneolaíocht. Freagrach freisin as bainistiú agus seachadadh seirbhísí lóistíochta atá lárnach ó thaobh réachtáil na gCoimisinéirí Ioncaim.

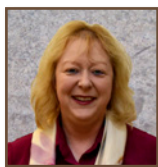
Brian Boyle
Rannóg an Ard-Chuntasóra agus na Pleanála Straitéisí

Freagrach as formhaoirsiú a dhéanamh ar fhorbairt agus ar fheidhmiú polasaithe gnó agus as monatóireacht agus meastóireacht a dhéanamh ar rioscaí comhlíontachta náisiúnta cánach. I measc na bhfreagrachtaí chomh maith tá tomhas agus tuairisciú feidhmíochta, staidreamh agus taighde eacnamaíochta. Freagrach chomh maith as bainistíocht airgeadais agus eolais, feidhmeanna baincéireachta, feidhmeanna cumarsáide agus bainistíochta saineolais.

Noel Brett
Rannóg na gCánacha Gnó

Freagrach as bainistiú agus forbairt feidhmeanna seirbhíse, comhlíontachta agus iniúchóireachta d'eintitis atá cláraithe le haghaidh CBL, CCI, Custaim agus Mál. Freagrach chomh maith as eintitis ceadúnais máil le hioncam trádála nó gairmiúil, Stiúirthóirí Dílseánaigh agus Fo-Chuideachtaí/ Máthairchuideachtaí cuideachtaí sa Rannóg Gnó.

Orla Campbell
Rannóg na Seirbhísí Corparáideacha

Freagrach as straitéisí bainistíochta acmhainní daonna na gCoimisinéirí Ioncaim, lena n-áirítear pleanáil an fhórsa saothair, earcaíocht, oiliúint agus forbairt cumais, forbairt eagraíochtúil, bainistíocht buiséid riaracháin, iniúchóireacht inmheánach, rialachas, comhlíontacht eolais agus athchóiriú corparáideach.

Florance Carey
Rannóg na gCustam

Freagrach as an reachtaíocht Custam agus córais a fhorbairt agus as cinntiú go bhfeidhmítear rialuithe custam. Freagrach chomh maith as tionchar a imirt ar fhorbairt an pholasáí AE ar gach ní a bhaineann le custaim, lena n-áirítear feidhmiú Chód Custam an Aontais (AE) agus as ionadaíocht a dhéanamh ar na Coimisinéirí Ioncaim agus ar leasanna na hÉireann ag fóraim éagsúla idirnáisiúnta.

Eugene Creighton
Rannóg na gCorparáidí Móra

Freagrach as feidhmeanna bainistíochta agus forbartha seirbhísí, comhlíontachta agus iniúchóireachta do na custaiméirí gnó is mó sa Stát agus freagracht as earnálacha iomlána áirithe, amhail baincéireacht, árachas, léasú aerárthaigh, 'comhlachtaí faoi Alt 110' agus cistí infheistíochta. Freagrach chomh maith as cur i gcoinne idirbhearta seachanta cánach corparáide lena n-áirítear praghsáil aistrithe drochúsáide.

Jeanette Doonan
Rannóg an Bheartais agus na Reachtaíochta Cánacha Gnó

Freagrach as feidhmeanna beartais, reachtaíochta agus mínitheacha maidir le cáin gnóthachan caipitiúil, cáin chorparáide, dreasachtaí, seirbhísí airgeadais agus cánacha eile gnó.

Orla Fitzpatrick
Rannóg na bhFiontar Meánmhéide

Freagrach as feidhmeanna bainistíochta agus forbartha seirbhísí, comhlíontachta agus iniúchóireachta d'fhiontair mheánmhéide agus stiúirthóirí dílseánaigh, fochuideachtaí/ máthairchuideachtaí ar chuideachtaí faoi Rannóg na bhFiontar Meánmhéide, Rannóga Rialtais agus Comhlachtaí Poiblí. Freagracht náisiúnta as seachadadh Sheirbhís Theicniúil na gCoimisinéirí Ioncaim (RTS).

Joe Howley
Rannóg an Ard-Bhailitheora

Freagrach as cánacha a bhailiú agus cláir bhainistíochta fiachais a fheidhmiú, lena n-áirítear idirghabhálacha cuí chun comhlíontacht thráthúil a uasmhéadú. Freagrach chomh maith as bearta forfheidmithe fiachais in aghaidh iad siúd a loiceann a bheith comhlíontach.

Maura Kiely
Rannóg Dhlíodóir
na gCoimisinéirí
Ioncaim

Freagrach as seirbhís cuimsitheacha tacaíochta dlí a chur ar fáil do na Coimisinéirí Ioncaim lena n-áirítear maidir le dlíthíocht agus achomhairc a dhéanamh agus in ionchúiseamh cionta coiriúla

Gerard Moran
Rannóg an
Bheartais agus
na Reachtaíochta
Cánacha Indíreacha

Freagrach as ionchur na gCoimisinéirí Ioncaim d'fhorbairt beartais cánach indíreach ar leibhéal náisiúnta agus AE agus as cinntiú go ndéantar CBL, Mál agus Cáin Cláraithe Feithiclí a riar go héifeachtúil agus go héifeachtach.

Eamonn O'Dea
Rannóg na
gCánacha
Idirnáisiúnta

Freagrach as rannpháirtíocht idirnáisiúnta (déthaobhach, AE agus nithe a bhaineann leis an OECD) ar pholasaithe cánachais dhírigh agus ar ábhair oibríochtúla lena n-áirítear idirbheartaíocht a bhaineann le praghsáil aistrithe agus malartú faisnéise le údarás eile chánach. Freagrach chomh maith as monatóireacht a dhéanamh ar líonra conarthaí cánach na hÉireann agus é a thabhairt cothrom le dáta.

Declan Rigney
Rannóg an
Bheartais agus
na Reachtaíochta
Cánacha Pearsanta

Freagrach as beartas maidir le cáin phearsanta agus cánacha caipitiúla a fhorbairt ar leibhéal náisiúnta agus AE agus as feidhmeanna beartais, reachtaíochta agus mínitheacha a bhainistiú le haghaidh cánacha pearsanta agus caipitiúla (gan cáin gnóthachan caipitiúil san áireamh).

Breda Ruddle
Rannóg na
gCásanna Móra –
Lucht Ardrachmais

Freagrach as bainistiú agus forbairt na bhfeidhmeanna seirbhíse, comhlíontachta agus iniúchóireachta do na daoine is saibhre sa Stát, scéimeanna pinsin/árachais agus cistí scoir. Freagrach chomh maith as cur i gcoinne idirbhearta seachanta cánach leis an Riail Ghinearálta um Fhrith-Sheachaint.

Folúntas
Rannóg na
gCánacha
Pearsanta

Freagrach chomh maith as feidhmeanna bainistíochta agus forbartha seirbhíse, comhlíontachta agus iniúchóireachta do dhaoine aonair nach bhfuil ach ioncam ÍMAT acu nó a bhfuil ioncam neamhthrádála féinmheasúnaithe/ gairmiúil acu; agus eintitis eile amhail iontaobhais, carthanais agus comhlachtaí spóirt. Freagrach chomh maith as seirbhísí Gaeilge a chomhordú.

Folúntas
Rannóg na
nImscrúduithe agus
na nIonchúiseamh

Freagrach as bainistiú, forbairt agus comhordú gníomhaíochtaí imscrúduithe agus ionchúiseamh na gCoimisinéirí Ioncaim.

Bainistíocht Airgeadais

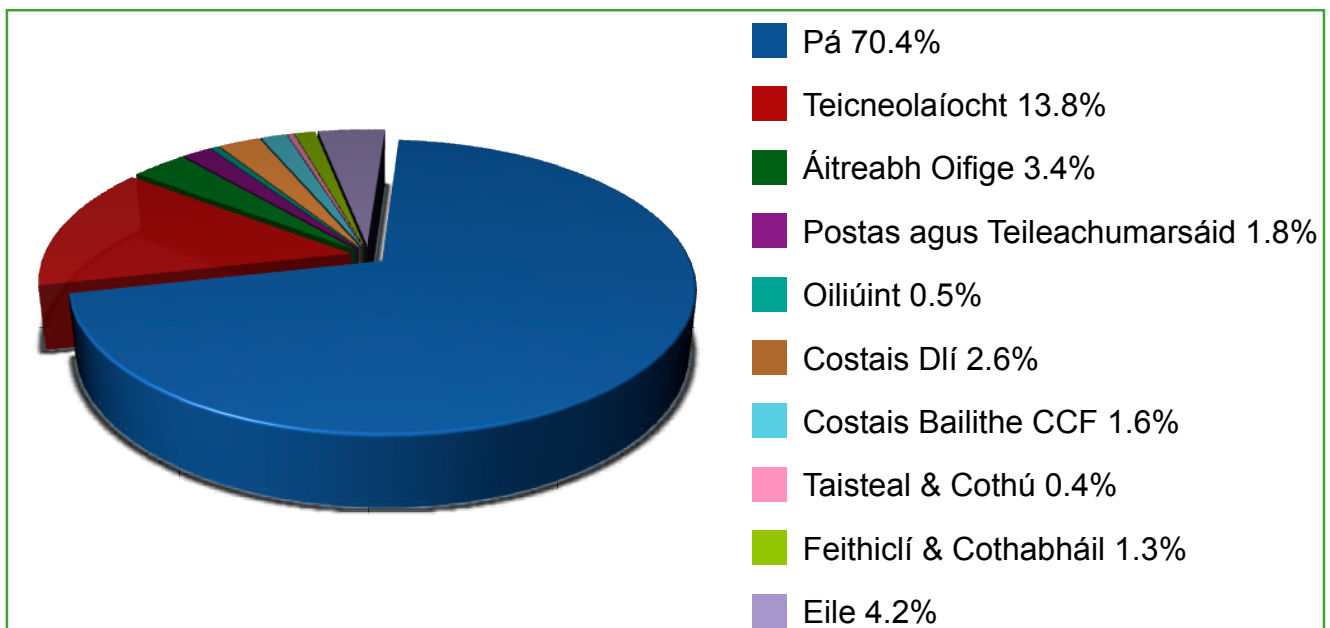
Gach bliain, déanann na Coimisinéirí Ioncaim an Cuntas ar Ioncam a Fuair an Stát arna bhailiú ag na Coimisinéirí Ioncaim agus an Cuntas Leithreasa ar chaiteachas Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim don Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste, a ullmhú agus a thíolacadh lena n-íniúchadh.

Cuirtear an 'Cuntas ar Fháltas Ioncaim an Stáit' iniúchta arna bhailiú ag na Coimisinéirí Ioncaim don bhliain 2020 faoi bhráid an Oireachtais i gcomhthráth leis an Tuarascáil Bhliantúil. Tá teacht ar na figiúirí comhlána agus ar na glanfháltais Státchiste agus neamh-Státchiste um bailiú ar Thábla 1 agus Tábla 2 faoi láimh sa Tuarascáil seo.

Tá an Cuntas Leithreasa maidir leis an tsuim a chaith na Coimisinéirí Ioncaim i leith tuarastail agus costais sa bhliain dár críoch an 31 Nollaig 2020 curtha faoi bhráid an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste taobh istigh den amlíne reachtúil. De réir Acht an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993, foilseofar an cuntas iniúchta faoi Mheán Fómhair mar chuid den Tuarascáil maidir le Cuntais na Seirbhísí Poiblí. Foilseofar an cuntas agus beidh fáil air ag www.audgen.gov.ie. Dá réir, is figiúirí sealadacha iad na figiúirí dá ndéantar tagairt thíos agus tabharfar chun críche iad ar chríochnú an iniúchta ar Chuntas Leithreasa na gCoimisinéirí Ioncaim ag an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste.

Feidhmíocht Airgeadais

In 2020, ba ionann €467.2 milliún agus caiteachas na gCoimisinéirí Ioncaim ar riar agus bailiú cánacha agus dleachta, agus ar bhainistíocht teorann. Tháinig cuid den chaiteachas seo ó fháltais Leithreasaí i gCabhair ar luach €60.2 milliún, a fuarthas ó sheirbhísí maidir le ÁSPC den chuid is mó, chomh maith le sciar de na dleachtanna Custam a bailíodh ón Údarú Aonair do Nósanna Imeachta Simplithe. De dheasca easnamh a bheith ann i ndáil le fáltais Leithreasaí i gCabhair i gcomparáid leis an méid a bhí tuartha ag tús na bliana, fuarthas Foráil Fhorlíontach ar luach €7.8 milliún. D'eascair an t-easnamh as an tionchar a bhí ag an bPaindéim COVID-19 ar fháltais Leithreasaí i gCabhair. Tá barrachas sealadach deireadh bliana ar luach €4.8 milliún i gceist mar gheall ar chostálacha athbhreithnithe i ndáil le bonneagar Breatimeachta ag Calafort Bhaile Átha Cliath agus Europort Ros Láir.

**Cuntas ar Fháiltas Ioncaim an Stáit arna
bhailiú ag na Coimisinéirí
Ioncaim don bhliain dar críoch
31 Nollaig 2020**

**Cuntas ar Fháltas Ioncaim an Stáit arna bhailiú ag na Coimisinéirí Ioncaim
don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2020**

**Ábhar
Leathanach**

Ráiteas ón Oifigeach Cuntasaíochta ar Rialú Inmheánach Airgeadais	69 - 72
Tuairisc an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste	73 - 74
Polasaithe Cuntasaíochta	75 - 77
Cuntas ar Fháltas agus Diúscairt an Ioncaim a bailíodh	78
Ráiteas ar Iarmhéideanna	79
Nótaí leis an gCuntas	80 - 84

Ráiteas ón Oifigeach Cuntasaíochta ar Rialú Inmheánach Airgeadais

Freagracht as an gCóras Rialaithe Inmheánaigh Airgeadais

Mar Oifigeach Cuntasaíochta admhaím an fhreagracht atá orm a chinntiú go bhfuil córas éifeachtach rialaithe inmheánaigh airgeadais á chothabháil agus á oibriú ag an Oifig. Déantar an fhreagracht seo a chleachtadh i gcomhthéacs na n-acmhainní sin atá ar fáil dom agus i gcomhthéacs mo chuid dualgas eile mar Cheann Oifige. Freisin, ní fhéadann aon chóras rialaithe inmheánaigh airgeadais ach ráthaíocht réasúnta seachas dearbhráthaíocht a thabhairt go bhfuil sócmhainní cumhdaithe, idirbhearta údaraithe agus taifeadta go cuí, agus go ndéantar earráidí ábhartha nó mírialtachtaí eile a chosc nó a aimsiú in am trátha. Is próiseas leanúnach é an córas rialuithe inmheánaigh airgeadais a chothabháil agus coinnítear an córas agus a éifeachtúlacht faoi athbhreithniú leanúnach.

Is mar seo a leanas atá an suíomh maidir leis an timpeallacht rialaithe airgeadais, an creat nósanna imeachta um riarachán, tuairisciú bainistíochta agus iniúchóireacht inmheánach.

Timpeallacht Rialaithe Airgeadais

Deimhním go bhfuil timpeallacht rialaithe i bhfeidhm a bhfuil na heilimintí seo a leanas ann:

- Déantar freagrachtaí airgeadais a shannadh ag leibhéal bainistíochta leis an gcuntasacht chomhfhreagrach.
- Tá socruithe tuairiscithe curtha ar bun ag gach leibhéal ina bhfuil freagrachtaí bainistithe airgeadais sannta.
- Tá nósanna imeachta foirmiúla bunaithe chun teipeanna rialaithe suntasacha a thuairisciú agus cinntiú go nglactar gníomh ceartaitheach cuí.
- Tá Coiste Iniúchóireachta ann chun comhairle a chur orm agus mé ag comhlíonadh mo chuid dualgas maidir leis an gcóras rialaithe inmheánaigh airgeadais.

Rialuithe Riaracháin agus Tuairisciú Bainistíochta

Deimhním go bhfuil creat nósanna imeachta riaracháin agus tuairisciú rialta bainistíochta i bhfeidhm, lena n-áirítear deighilt na ndualgas agus córas tamligin agus cuntasachta agus, go háirithe, gurb ann dóibh seo a leanas:

- Déanann lucht ardbhainistíochta athbhreithniú rialta ar thuairiscí airgeadais tréimhsiúla agus bliantúla ina léirítear feidhmíocht airgeadais i gcomparáid le tuartha.
- Tá córas bainistíochta riosca i bhfeidhm taobh istigh den Oifig chun rioscaí a aithint roimh ré agus chun a chinntiú go gcuirfear straitéis mhaolaithe chuí i bhfeidhm. Folaíonn na maoluithe a úsáidtear chun riosca a bhainistiú:
  - Struchtúir rialachais na gCoimisinéirí Ioncaim.
  - Scanadh timpeallachta lena chinntiú go bhfuil na Coimisinéirí Ioncaim ar an eolas faoi na tionchair a mbíonn éifeacht acu ar riosca.
  - Córas pleanála straitéisí/gnó chomhtháite agus Bainistithe Riosca a dhéanann athbhreithnithe rialta ar rioscaí ag an leibhéal Eagraíochtúil, Rannóige agus Brainse.
  - Modheolaíochtaí bainistíochta tionscadail do na tionscadail shuntasacha uile.
- Tá córais ann a dhíríonn ar shlándáil na bhfeidhmchlár TFC a chinntiú, go háirithe maidir le cibearbhagairtí agus ionsaithe mailíseacha.

Iniúchóireacht Inmheánach agus Coiste Iniúchóireachta

Deimhním go bhfuil feidhm iniúchóireachta inmheánaí ag an Oifig a bhfuil pearsanra aige atá oilte go cuí, a fheidhmíonn de réir Cairt Iniúchóireachta Inmheánaí scríofa fhoirmiúil. Bonn eolais dá chuid oibre is ea an anailís ar na rioscaí airgeadais sin a bhfuil an Oifig neamhchosanta orthu, agus tá a chuid pleananna iniúchóireachta inmheánaí, arna gceadú agam féin, bunaithe ar an anailís seo. Tá sé d'aidhm ag na pleananna seo na príomhrialuithe a chlúdach ar bhonn atrátha thar thréimhse réasúnta. Déanaim féin agus an Coiste Iniúchóireachta an fheidhm iniúchóireachta inmheánaí a athbhreithniú ó am go chéile. Tá nósanna imeachta curtha i bhfeidhm agam lena chinntiú go ngníomhaítear ar thuairiscí na feidhme iniúchóireachta inmheánaí.

Cuntas ar Fháltas Ioncaim an Stáit arna bhailiú ag na Coimisinéirí Ioncaim don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2020

Creat Riosca agus Rialaithe

Tá córas bainistithe riosca curtha i bhfeidhm ag an Oifig seo trína n-aithnítear agus trína dtuairiscítear príomhrioscaí agus na gníomhaíochtaí atá á dtógáil chun aghaidh a thabhairt ar na rioscaí sin, agus dá mhéad is féidir, iad a mhaolú.

Tá clár rioscaí ar bun trína n-aithnítear na príomhrioscaí don Oifig seo agus rinneadh iad seo a shainaithint, a mheas agus a ghrádú de réir a ndóchúlachta agus a dtionchair. Sonraítear sa chlár rioscaí na gníomhartha a theastaíonn chun na rioscaí a mhaolú agus tá siad seo comhtháite isteach i bpróiseas pleanála straitéisí agus gnó na gCoimisinéirí Ioncaim. Déanann an Coiste Bainistíochta Riosca (RMC) an clár seo a athbhreithniú agus a nuashonrú ar bhonn ráithiúil agus cuireann an Coiste Comhairleach Bainistíochta (MAC) ar an taifead é. Cuireann an Coiste san áireamh chomh maith aiseolas a fhaightear ó na bainisteoirí Rannóige nuair atá cinneadh á dhéanamh ar chóir athruithe a dhéanamh do thosaíocht nó rangú riosca. Déanann an Coiste tuairisciú go bliantúil do Bhord na gCoimisinéirí Ioncaim maidir lena mhaoirseacht ar rioscaí.

Tá Aonad Cosanta Sonraí ar bun a bhfuil freagracht aige as bainistiú agus riar foriomlán cosanta sonraí sna Coimisinéirí Ioncaim. Tá Oifigeach Cosanta Sonraí ann chomh maith arb é a príomhról comhlíontacht a chinntiú leis an Rialachán Ginearálta maidir le Cosaint Sonraí (RGCS) agus polasaithe cosanta sonraí na gCoimisinéirí Ioncaim.

Monatóireacht agus Athbhreithniú Leanúnach

Tá nósanna imeachta foirmeálta bunaithe le monatóireacht a dhéanamh ar phróisis rialaithe agus cuirtear easnaimh rialaithe in iúl dóibh siúd freagrach as gníomh ceartaitheach a chur i bhfeidhm agus don bhainistíocht agus don MAC, nuair is cuí, in am is i dtráth. Deimhním go bhfuil príomhrioscaí agus rialuithe gaolmhara aitheanta agus tá próisis curtha ar bun chun monatóireacht a dhéanamh ar oibriú na bpríomhrialuithe sin agus aon easnaimh shainaitheanta a thuairisciú.

Athbhreithniú ar Éifeachtúlacht

Dearbhaím go bhfuil nósanna imeachta ag an Oifig seo le monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtúlacht a nósanna imeachta do bhainistiú riosca agus rialaithe. Bonn eolais d'obair na n-iniúcháirí inmheánacha agus seachtracha é monatóireacht agus athbhreithniú na hOifige ar éifeachtúlacht an chórais rialaithe inmheánaigh airgeadais, agus tá lucht ardbhainistíochta taobh istigh den Oifig seo freagrach as forbairt agus cothabháil an chreata rialaithe inmheánaigh airgeadais.

Deacrachtaí Rialaithe Inmheánaigh Airgeadais

Níor sainaithníodh aon laigí sa rialú inmheánach airgeadais i ndáil le 2020 a raibh nó a bhféadfaidh cailleanas ábhartha a bheith mar thoradh air.

Tionchar Phaindéim COVID-19

Tá paindéim COVID-19 tar éis dúshláin an-shuntasach a chur roimh shaoránaigh, gnóthaí agus na Coimisinéirí Ioncaim. Bain Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim úsáid as a shainbhonneagar teicneolaíochta, go háirithe an córas nua-aoisithe ÍMAT, agus a chuid cumas láidir oibríochtúil agus bainistíochta tionscadail chun feidhmiú a dhéanamh ar an tsraith scéimeanna fóirdheontais a thug an Rialtas isteach chun tacú le gnóthaí comhlíontacha agus lena bhfostaithe le linn na tréimhse deacra seo. Thug na Coimisinéirí Ioncaim an Scéim d'Fhostaithe um Aisíocaíochtaí Covid, an Scéim Fóirdheontais Shealadaigh Pá (SFSP), and Scéim Fóirdheontais Pá Fostaíochta (SFPF) agus an Scéim Tacaíochta Srianthaí Covid (STSC) isteach go tapa ar bhealach gasta le cinntiú go bhfaigheadh fostóirí, fostaithe, agus gnóthaí íocaíochtaí tábhachtacha tacaíochta go pras. Chomh maith leis sin, lean na Coimisinéirí Ioncaim le réimse beart a chur ar fáil chun tacú le gnóthaí a bhfuil deacrachtaí sreafa airgid nó trádála acu, lena n-áirítear stórasú fiachais, ús ar íocaíochtaí déanacha curtha ar fionraí, agus gníomhaíochtaí bailithe forfheidhmithe curtha ar fionraí.

Ba éard a bhí i gceist le riar na scéimeanna maoinithe ag an Roinn Coimirce Sóisialaí ná bainistiú ar shuimeanna suntasacha arb ionann iad agus €4.1 billiún san iomlán. Is i gCuntas Leithreasa 2020 na gCoimisinéirí Ioncaim a thabharfar cuntas ar aon iarmhéid atá dlite do nó ag an Roinn Coimirce Sóisialaí.

Cuntas ar Fháltas Ioncaim an Stáit arna bhailiú ag na Coimisinéirí Ioncaim don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2020

Tionchar suntasach de phaindéim Covid-19 ná an t-aistriú ó chianobair agus obair fhíorúil do thuairim agus 4,500 duine den 7,000 ball foirne sna Coimisinéirí Ioncaim. D'fhreagair rannóg TFC na gCoimisinéirí Ioncaim go han-éifeachtach don dúshlán a bhaineann leis na baill foirne seo a chumasú le bheith ag obair go táirgiúil in áiteanna ó chian. Mar aon le tiomantas agus rannpháirtíocht bhaill foirne na gCoimisinéirí Ioncaim, is é an toradh a bhí air seo ná gur éirigh leis na Coimisinéirí Ioncaim ár gcroí-chláir ghnó a sholáthar, chomh maith le ról breise a ghlacadh ó thaobh na scéimeanna tacaíochta a riar.

Idirghabhálacha Iniúchóireachta agus Comhlíontachta

Mar fhreagra do COVID-19, chuir na Coimisinéirí Ioncaim gníomhaíochtaí iniúchóireachta agus idirghabhálacha comhlíontacha eile ar áitreabh na gcáiníocóirí ar fionraí ó mhí an Mhárta 2020. Nuair ab fhéidir, lean na Coimisinéirí Ioncaim de bheith i dteagmháil le gnóthaí chun idirghabhálacha a bhrú chun cinn trínár dtairseach M'Fhiosruithe nó ar an bhfón. D'ullmhaigh na Coimisinéirí Ioncaim treoirlínte chun idirghabhálacha comhlíontachta a reáchtáil ó chian le linn phaindéim COVID-19, agus comhairle sláinte poiblí fhoilsithe an Rialtais curtha san áireamh. D'ainneoin an timpeallacht dhúshlánach oibríúcháin, bhí gach eanáil den gheilleagar i gceist leis an ngníomhaíocht chomhlíontachta agus chuir na Coimisinéirí Ioncaim 595,143 idirghabháil comhlíontachta i gcrích san iomlán agus toradh €487.4 milliún air. Ba ionann é seo agus méadú i líon na n-idirghabhálacha ó 566,228 in 2019 ach laghdú sa toradh ó €547.6 milliún.

Bhí clár seiceálacha comhlíontachta san áireamh inár ngníomhaíochtaí idirghabhálacha comhlíontachta ar an tuairim is 66,500 fostóirí a fuair fóirdheontas SFSP. Iarradh ar Fhostóirí incháilitheacht don scéim a dheimhniú de réir an mheathlath ina lámhdeachas i Ráithe 2, 2020 agus fianaise a chur ar fáil ar an bhfóirdheontas a bheith íoctha le fostaithe. Amhail an 31 Nollaig 2020, bhí breis agus 90% de na seiceálacha comhlíontachta seo curtha i gcrích ag na Coimisinéirí Ioncaim, rud a dheimhnigh leibhéal ard comhlíontachta leis na coinníollacha don SFSP. Bhailigh na Coimisinéirí Ioncaim €2.047 milliún ó 200 fostóirí a fuarthas iad a bheith neamh-incháilithe in 2020. Leanadh leis an gclár seiceálacha in 2021.

Stórasú Fiachais

D'achtaigh an Rialtas reachtaíocht (An tAcht Airgeadais, 2020) le foráil a dhéanamh do 'stórasú' ar fhiachas a bhain le géarchéim COVID-19. Cé go moltar do cháiníocóirí leanúint dá ndlíteanais chánach a íoc in am is i dtráth nuair is féidir, tá na Coimisinéirí Ioncaim ar an eolas gur tionchar dosheachanta de phaindéim COVID-19 é deacrachtaí íocaíochta cánach. Faoin scéim seo, féadtar fiachais CBL agus ÍMAT (Fostóra) nár íocadh agus a d'eascair ó éigeandáil COVID-19, a 'pháirceáil' ar bhonn saor ó ús ar feadh tréimhse 12 mhí tar éis do ghnó tosú ag trádáil arís. Tar éis na tréimhse 12 mhí saor ó ús, féadtar na fiachais stórasaithe a aisíoc faoi shocrúithe tráthíocaíochtaí ag ráta úis 3% sa bhliain. Cuireadh ar fionraí cláir bainistithe fiachais na gCoimisinéirí Ioncaim i mí an Mhárta 2020, lena n-áirítear gníomhaíochtaí forfheidhmithe bailithe. Tá sé beartaithe go dtosóidh na cláir seo arís ar bhonn incriminteach i ráithe 2021, ag féachaint do na srianta leanúnacha a bhaineann le COVID-19.

Impleachtaí ar Fháltais Chánach

Ag tús na paindéime, rinne an Roinn Airgeadais coigeartú ar thuartha geilleagracha agus fioscacha mar chuid den Nuashonrú ar an gClár Cobhsaithe i mí Aibreáin 2020. Laghdaigh an coigeartú seo an tuar d'fháltais chánach don Státchiste ó €62.6 billiún go €48.6 billiún, agus bhí laghdúithe comhfhreagracha tuartha don chuid is mó de na ceannteidil cánach aonair. Cé go raibh tionchar ag an bpaindéim ar fháltais in 2020, ní raibh an laghdú sa toradh don bhliain iomlán chomh mór is a ceapadh ar dtús. Thit na Glanfháltais Chánach don Státchiste ó €58.3 billiún in 2019 go €56.2 billiún in 2020, laghdú 4%. Maolaíodh laghdúithe i Mál agus CBL mar gheall ar an bhfás i bhfáltais ó Cháin Chorparáide agus Dleacht Stampa, tacaíthe ag fáltais Cánach Ioncaim/MSU a bhí measartha cobhsaí. Is mar gheall ar fhorchéimnitheacht an chórais cánach (bhí an chuid is mó de na cailíteanais post a bhain le COVID-19 i bhfostaíocht taobh amuigh d'eangach na cánach agus a raibh pá níos ísle ag gabháil léi) agus na scéimeanna fóirdheontais pá a cosnaíodh fáltais Cánach Ioncaim/MSU. Fiachas 'stórasaithe' is cúis le tuairim is €1 billiún den easnamh i bhfáltais CBL in 2020 i gcomparáid le 2019.

Tá athbhreithniú déanta ag Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim ar a thimpeallacht rialaithe chun tionchar COVID-19 a chur san áireamh agus tá sé sásta go bhfuil an creat oibre riosca agus rialaithe láidir a dhóthain chun freagairt d'aon leibhéal méadaithe riosca a bhféadfaidh eascairt as.

Cuntas ar Fháltas Ioncaim an Stáit arna bhailiú ag na Coimisinéirí Ioncaim don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2020

Rialuithe Custam

Mar gheall ar COVID-19, cuireadh siar go dtí an 31 Bealtaine 2021 cigireacht Choimisiún an AE a bhí beartaithe Nollaig 2020 a dhéanfaidh scrúdú ar shaincheisteanna sainaitheanta i gcigireacht in 2019 ar an straitéis rialaithe do luachanna Custam agus éilimh aisíocaíochtaí. Cé nár iarradh aon sonraí breise ar ábhar na gearrluachála mar a tugadh ar aghaidh ó chigireacht 2019, tá sé tugtha le fios ag an gCoimisiún go ndéanfaidh sé luacháil ar an dul chun cinn a rinneadh ón mbliain seo caite bunaithe ar shonraí staitistiúla agus ar na próifílí riosca nuachruthaithe a rinneadh de réir mholtaí an Choimisiúin. Mar gheall ar na hathruithe le déanaí d'oibriú Acmhainní Traidisiúnta Féin, tar éis cinnidh a rinneadh ag cruinniú na Comhairle Eorpaí i mí Iúil 2020, ceadófar do Bhallstáit 25% de dhleachtanna a bailíodh a choinneáil (20% a bhí ann roimhe) d'fhonn na costais a bhaineann le rialaithe custam a riar a chlúdach. Teastaíonn reachtaíocht nua, an Cinneadh Acmhainní Féin, chun go bhfeidhmeofaí an cinneadh seo agus cuirfeair i bhfeidhm é go siarghabhálach ón 1 Eanáir 2021 nuair a achtófar é.

An Breatimeacht

Ón 1 Eanáir 2021, is ar bhonn Chomhaontú Trádála agus Comhaontaithe an AE–Ríocht Aontaithe (CTC) a reáchtáladh a trádáil leis an Ríocht Aontaithe, gan Tuaisceart Éireann san áireamh. Ciallaíonn sé go bhfuil gach earra a thagann ón mBreatain Mhór, a théann ann nó a bhogtar tríd, faoi réir foirmiúlachtaí Custam anois, lena n-áirítear an gá le dearbhuithe custam, taraifí a íoc (nuair is cuí) agus féadfaidh siad a bheith faoi réir rialuithe doiciméadacha nó fisiciúla. Tá tionchar iarmhartach ag an méadú seo i dtrádáil tríú tíre ar obair éascaithe trádála agus sa chéad dhá mhí den bhliain, éascaíodh beagnach 51,000 gluaiseacht lastais iompórtála agus 47,000 gluaiseacht lastais easpórtála. Cé go bhforálann CTC an AE–Ríocht Aontaithe do taraifí nialasacha ar gach iompórtáil de bhunadh na Ríochta Aontaithe chuig an AE, ní cháileoidh gach earra a thagann ón Ríocht Aontaithe mar earra de bhunadh na Ríochta Aontaithe. Ciallaíonn sé seo go mbeidh taraifí iníoctha i leith roinnt earraí a thagann ón Ríocht Aontaithe.

Niall Cody
Oifigeach Cuntasaíochta
Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim

20 Aibreán 2021

Ard Reachtaire Cuntas agus Ciste Comptroller and Auditor General

Tuarascáil le cur faoi bhráid Thithe an Oireachtais

Cuntas ar fháltas ioncaim an Stáit arna bhailiú ag na Coimisinéirí Ioncaim

Tuairim ar an gcuntas

Rinne mé iniúchadh ar an gcuntas ar fháltas ioncaim an Stáit arna bhailiú ag na Coimisinéirí Ioncaim don bhliain 2020 faoi fhorálacha Alt 3 (7) d'Acht an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993. Tá an cuntas comhdhéanta den mhéid seo a leanas

- cuntas ar fháltas agus diúscairt an ioncaim a bailíodh
- ráiteas ar iarmhéideanna
- na nótaí gaolmhara, lena n-áirítear achoimre ar na beartais chuntasaíochta chuí.

Is é mo thuairim go dtugann an cuntas léargas fíor ar fháltas agus ar dhíúscairtí ioncaim arna bhailiú don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2020 agus na hiarmhéideanna iarmharacha amhail an dáta sin.

Bonn na tuairime

Reáchtáil mé m'iniúchadh ar an gcuntas de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta um Iniúchóireacht (caighdeán ISA), de réir mar atá fógartha ag an Eagraíocht Idirnáisiúnta um Ard-Institiúidí Iniúchóireachta. Tá cur síos ar mo chuid freagrachtaí faoi na caighdeáin sin san aguisín don tuarascáil seo. Tá mé neamhspleách ar na Coimisinéirí Ioncaim agus tá mo fhreagrachtaí eile eitice comhlíonta agam de réir na gcaighdeán.

Creidim go bhfuil an fhianaise iniúchóireachta atá faighte agam dóthanach agus cuí chun bunús a thabhairt do mo thuairim. Glacaim dearbhú freisin ó mo scrúduithe ar chórais bhailithe na gCoimisinéirí Ioncaim.

Tuarascáil ar fhaisnéis seachas an cuntas, agus ar ábhair eile

In éineacht leis an gcuntas, tá eolas áirithe eile tfolactha ag na Coimisinéirí Ioncaim. San áireamh leis seo tá an tuarascáil bhliantúil agus ráiteas faoin rialú inmheánach airgeadais. Tá cur síos déanta san aguisín don tuarascáil seo ar mo chuid freagrachtaí tuairisciú a dhéanamh i leith faisnéis den chineál sin, agus ar ábhair eile a ndéanaim tuairisciú orthu mar eisceacht.

Níl aon ní le tuairisciú agam ina leith sin.

Seamus McCarthy

An tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste

20 Aibreán 2021

Aguisín don tuarascáil

Freagrachtaí na gCoimisinéirí Ioncaim

Tá na Coimisinéirí Ioncaim freagrach as an méid seo a leanas:

- an cuntas a ullmhú;
- cinntiú go gcuirtear i láthair i gceart sa chuntas an fáltas agus diúscairt ioncaim a bailíodh
- rialtacht idirbheart a chinntiú; agus
- rialú inmheánach cuí de réir mar a mheasann siad a bheith riachtanach chun cumasú d'ullmhú an chuntais saor ó mhíríteas ábhartha, cibé acu de dheasca calaoise nó earráide.

Freagrachtaí an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste

Iarrtar orm, faoi Alt 3(7) d'Acht an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993 (An tAcht) iniúchadh a dhéanamh ar an gcuntas ar fháltas ioncaim an Stáit arna bhailiú ag na Coimisinéirí Ioncaim agus tuairisciú a dhéanamh ina leith do Thithe an Oireachtais.

Is é an cuspóir atá agam agus an t-iniúchadh á dhéanamh agam ná dearbhú réasúnach a thabhairt i leith cibé an bhfuil nó nach bhfuil na ráitis airgeadais ina iomláine saor ó mhíríteas ábhartha de dheasca calaoise nó earráide. Is leibhéal ard dearbhaithe é dearbhú réasúnach, ach ní ráthaíocht é go mbraithfidh iniúchadh a reáchtáiltear de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta maidir le hIniúchadh (ISA), go mbraithfidh sé míráiteas ábhartha nuair is ann dó. Féadfaidh sé go dtagann míraitis aníos de dheasca calaoise nó earráide agus meastar go bhfuil siad ábhartha, más rud é, ina n-aonair nó ina gcomh-iomláine, go bhféadfaí a bheith ag súil leis go réasúnach go n-imreodh siad tionchar ar chinntí eacnamaíocha arna ndéanamh ag úsáideoirí ar bhonn an chuntais seo.

Mar chuid d'iniúchadh de réir na gcaighdeán ISA, cleachtaim breithiúnas gairmiúil agus coinnim sceipteachas gairmiúil i rith an iniúchta. Agus é seo á dhéanamh agam,

- Aithním agus déanaim measúnú ar na rioscaí a bhaineann le míráiteas ábhartha i leith an chuntais, cibé acu de dheasca calaoise nó earráide; dearaim agus cuirim i gcrích nósanna imeachta iniúcháireachta atá freagrach ar na rioscaí sin; agus fianaise iniúcháireachta a fháil atá leordhóthanach agus oiriúnach chun bonn a chur le mo thuairim. Tá riosca níos airde i gceist le gan míráiteas ábhartha a bhrath nuair is de dheasca calaoise atá sé seachas de dheasca earráide, ar an ábhar go bhféadfaidh sé go bhfuil claonpháirteachas, brionnú, neamhghníomh intinneach, mífhaisnéis, nó sárú rialaithe inmheánaigh i gceist leis.
- Faighim tuiscint ar an rialú inmheánach atá cuí don iniúchadh d'fhonn nósanna imeachta iniúcháireachta a dhearadh atá oiriúnach sna cúinsí, ach ní d'fhonn tuairim a chur in iúl maidir le héifeachtacht na rialuithe inmheánacha.
- Déanaim meastóireacht ar oiriúnacht na bpolasaithe cuntasáíochta a úsáidtear agus ar réasúntacht na meastachán cuntasáíochta agus na nochtuithe bainteacha.
- Déanaim meastóireacht ar an gcur i láthair foriomlán, struchtúr agus ábhar an chuntais, na nochtuithe san áireamh, agus cibé acu an léirítear i gceart sa chuntas na hidirbhearta agus imeachtaí foluiteacha.

Déanaim teagmháil leo siúd a bhfuil freagracht rialachais orthu maidir le, i measc nithe eile, an scóp phleanáilte agus tráthúlacht an iniúchta agus na dtorthaí suntasacha iniúchta, lena n-áirítear aon easnaimh suntasacha sa rialú inmheánach a aithním le linn m'iniúchta.

Faisnéis eile seachas an cuntas

Ní chlúdaíonn mo thuairim ar an gcuntas an fhaisnéis eile a chuirtear i láthair leis an gcuntas, agus ní thugaim aon chineál conclúide dearbhaithe ina leith.

I dtaca le m'iniúchadh ar an gcuntas, iarrtar orm faoi na caighdeán ISA an fhaisnéis eile a chuirtear i láthair a léamh, agus é sin á dhéanamh agam, machnamh a dhéanamh an bhfuil an fhaisnéis eile ar neamhréir leis an gcuntas nó le heolas eile a fhaightear le linn an iniúchta, nó ar bhealach eile an bhfuil an chuma air go bhfuil míráiteas ábhartha tugtha ina leith. Más rud é, bunaithe ar an obair atá curtha i gcrích agam, go gcinnim go raibh míráiteas ábhartha tugtha i leith na faisnéise seo, iarrtar orm an fhíric sin a thuairisciú.

Tuairisciú ar ábhair eile

Is le tagairt do na cúinsí speisialta i dtaca le bainistiú agus oibríochtaí comhlachtaí poiblí a dhéantar m'iniúchadh. Tugaim tuairisc má aithním ábhair ábhartha ann a bhaineann leis an gcaoi a reáchtáiltear gnó poiblí.

Iarraim fianaise a fháil i leith rialtacht idirbheart airgeadais le linn iniúchta. Tugaim tuairisc má thugaim faoi deara aon eachtra ábhartha nár feidhmíodh airgead poiblí chun na gcríocha a bheartaítear dó, nó sa chás nár chloigh na hidirbhearta leis na húdaráis a rialaíonn iad.

Tugaim tuairisc, mar eisceacht, más rud é, i mo thuairim,

- nach bhfuair mé an fhaisnéis agus na míniúcháin uile a theastaíonn le haghaidh m'iniúchta, nó
- nach raibh na taifid chuntasaíochta leordhóthanach chun go gceadófaí an cuntas a bheith iniúchta go réidh agus go cuí, nó
- nach dtagann an cuntas leis na taifid chuntasaíochta.

Córais bhailithe na gCoimisinéirí Ioncaim

Faoi Alt 3 (7) den Acht, déanaim scrúduithe ar bhonn timthriallach d'fhonn

- fíorú cibé acu an bhfuil nó nach bhfuil na córais, nósanna imeachta agus cleachtais arna mbunú ag na Coimisinéirí Ioncaim leordhóthanach chun seiceáil éifeachtach a dhainiú ar mheasúnú, bailiú agus leithdháileadh cuí ioncaim an Stáit.
- d'fhonn mé féin a shásamh gur leordhóthanach an bealach a dhéantar na córais, nósanna imeachta agus cleachtais sin a fhostú agus a fheidhmiú.

Mar a fhoráiltear faoi Alt 3 (10) den Acht, tugaim tuairisc gach bliain ar thorthaí mo scrúduithe córais i mo Thuairisc ar Chuntais na Seirbhísí Poiblí.

Cuntas ar Fháltas Ioncaim an Stáit arna bhailiú ag na Coimisinéirí Ioncaim don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2020

Polasaithe Cuntasaíochta

Réamhrá

Cuireann an Cuntas seo na cánacha agus dleachtanna a bhailíonn agus a leithdháileann na Coimisinéirí Ioncaim i láthair, mar aon le haistriú na bhfáltas chuig an Státchiste. Cuireann an Cuntas seo na fáltais neamh-Státchiste a bhailigh na Coimisinéirí Ioncaim do, nó a íocadh le Ranna Rialtais, Gníomhaireachtaí Rialtais agus Ballstáit AE eile i láthair mar a shonraítear faoi Fáltais agus Aisíocaíochtaí.

Ní áirítear sa Chuntas seo costais riaracháin nó oibriúcháin ar bith de chuid Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim. Déanann an tOireachtas cistí i gcomhair na gcostas seo a vótáil agus cuirtear san áireamh iad sa Chuntas Leithreasa bliantúil do Vóta 9 – Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim.

Ullmhaíodh an Cuntas faoi réir Alt 3(7) d'Acht an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993.

Bonn an Chuntais

Ullmhaíodh an Cuntas seo ar bhonn airgid thirim faoi réir ag na prionsabail Cuntasaíochta Rialtais. Léiríonn an Cuntas na suimeanna iarbhír a fuarthas agus a íocadh le linn na bliana. I gcás go bhfaightear suimeanna breise i mblianta tar éis na bliana reatha, nó nuair a dhéantar suimeanna a fuarthas sa bhliain reatha nó i mblianta roimhe sin a aisíoc, déantar na suimeanna sin a thaifeadadh sa bhliain ina bhfaightear nó ina n-aisíoctar iad.

Fáltais agus Aisíocaíochtaí

Aithnítear fáltais agus aisíocaíochtaí ar bhonn airgid thirim seachas mar a shonraítear thíos;

- a. Tá fritháirimh cuimsithe sna fáltais chomhlána agus sna figiúirí aisíocaíochta do gach ceannteideal cánach, is é sin, cásanna nuair nach ndéantar an aisíocaíocht go díreach leis an gcáiníocóir ach go ndéantar í a fhritháireamh i gcoinne cánacha eile amuigh.
- b. Chun fáltais Cánach Ioncaim áirithe a chionroinnt chuig an gceanteideal cánach bainteach, cuirtear céatadán measta i bhfeidhm. Bíonn tionchar ag an gcionroinnt sin ar fháltais ÍMAT, ÁSPC, MSU agus CMÁ. A luaithe is atá na tuairisceáin ábhartha tíolactha, déantar athbhreithniú ar an meastachán agus déantar na fáltais a ath-chionroinnt mar is cuí.
- c. Bailítear dleachtanna custam ar bhonn gníomhaireachta thar ceann an AE agus aithnítear iad ar bhonn fáltas comhlán, ach amháin i gcás dleachtanna custam a bhailítear faoi Imréiteach Lárach nós imeachta custam AE (ar ar tugadh Údarú Singil do Níosanna Imeachta Simplithe roimhe seo). Taispeántar na fáltais seo glan ó na costais bhailithe. Féach Nóta 1 *2.
- d. Maidir le suimeanna a fuarthas i leith pionós agus úis a ghearr na Coimisinéirí Ioncaim, áirítear sa chuntas iad le cois na socruithe cánach agus dleachta bainteacha. Áirítear fineálacha agus pionóis chúirte sa chuntas mar Leithreasáí i gCabhair de chuid Vóta 9.
- e. Coinnítear íocaíochtaí Custam agus Máil mar thaisc, agus aithnítear mar fháltais iad nuair a thíolactar na tuairisceáin chuí, ach amháin i gcás Ceadúnas Máil, rud atá ar bhonn fáltais airgid. Tá taisc i seilbh curtha san áireamh sa Ráiteas ar Iarmhéideanna.
- f. Cuimsíonn na fáltais Mháil suimeanna a bhailigh na gníomhaireachtaí seo a leanas thar ceann na gCoimisinéirí Ioncaim:
  - An tSeirbhís Chúirteanna (Ceadúnais Mháil)
  - Applus+ Car Testing Service Ltd (Cáin Cláraithe Feithiclí).

Gearrann Applus+ Car Testing Service Ltd tobhach ar Cháin Cláraithe Feithiclí a bhailiú. Déantar an muirear a mhaoiniú as caiteachas Vótáilte agus áirítear i gCuntas bliantúil Leithreasa Vóta 9 é.

**Cuntas ar Fháltas Ioncaim an Stáit arna bhailiú ag na Coimisinéirí Ioncaim
don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2020**

- g. Tháinig an Scéim Mionionaid Uileghnó CBL (MOSS CBL) i bhfeidhm ar an 1 Eanáir 2015 ar aon dul leis na rialacha CBL nua maidir le háit soláthair earraí do ghnóthaí a sholáthraíonn seirbhísí teileachumarsáide, craolacháin, nó seirbhísí trí mheán leictreonach do chustaiméirí.
- Folaíonn na fáltais seo fáltais CBL Éireannaigh a nochtar i Nóta 1 agus suimeanna a bailíodh thar ceann Ballstáit eile an AE a nochtar i Nóta 2.
- Suas leis an 1 Eanáir 2019, choinnigh an Ballstát a bhailigh an CBL cuid de na fáltais a bailíodh, tháinig deireadh leis sin ar an dáta sin. Tugadh cuntas ar na suimeanna seo go ráithiúil i riaráistí agus aithnítear iad mar fháltais CBL agus nochtar iad i Nóta 1. Íocaíochtaí riaráiste is ea na suimeanna a léirítear do 2020.
- h. Is mar seo a leanas atá fáltais neamh-Státchiste a bhailigh na Coimisinéirí Ioncaim do, nó a íocadh le Ranna Rialtais, Gníomhaireachtaí Rialtais agus Ballstáit AE eile:
- An Ciste Árachais Shóisialaigh (Árachas Sóisialach Pá-Choibhneasa)
  - An Roinn Sláinte (an Tobhach Tobac)
  - An Ciste Cothromaíochta Riosca (an Tobhach Árachais Sláinte)
  - An Ciste Comhshaoil (an Tobhach Comhshaoil ar Mhálaí Plaisteacha)
  - An Roinn Fiontar, Trádála agus Fostaíochta (an Tobhach Fostaíochta agus Oiliúna)
  - Coimisinéirí Soilse na hÉireann (Dleachtanna Tithe Solais)
  - An Roinn Airgeadais (íocaíochtaí na Scéime Tacaíochta um Thithe Altranais agus Ioncam Ilghnéitheach ar Stampaí Táille i leith Chlárlann na nGníomhas, Táillí Eadrána, agus Táillí Clárúcháin Cuideachtaí)
  - Ciste Cúitimh Árachais (tobhach an Chiste Cúitimh Árachais)
  - Ballstáit an AE (Scéim Mionionaid Uileghnó CBL)
  - An Roinn Tithíochta, Rialtais Áitiúil agus Oidhreachta (an Cháin Maoine Áitiúil)
- Gearrann na Coimisinéirí Ioncaim tobhach chun Ranníocaíochtaí ÁSPC, an Tobhach Comhshaoil ar Mhálaí Plaisteacha, Dleachtanna Tithe Solais, íocaíochtaí na Scéime Tacaíochta um Thithe Altranais agus Tobhach an Chiste Cúitimh Árachais a bhailiú. Gearrann na Coimisinéirí Ioncaim muirir freisin ar chustaiméirí a dhéanann iarratas ar aisíocaíocht CCF faoin Scéim Aisíocaíochta Easpórtála. Suimeanna a fhaightear i leith na muirear seo, áirítear iad sa chuntas mar Leithreasaí i gCabhair de chuid Vóta 9.

Airgead tirim sa bhanc agus ar láimh

Léiríonn airgead tirim i mbanc agus ar láimh an t-airgead iomlán i gcuntais tráchtála agus i gcuntas an Bhainc Ceannais coigeartaithe chun seiceanna nár tugadh i láthair agus difríochtaí ama a chur san áireamh.

Cuntas ar Fháltas Ioncaim an Stáit arna bhailiú ag na Coimisinéirí Ioncaim don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2020

Suimeanna atá le Fáil agus le Leithdháileadh

- a. Den chuid is mó, déantar Cánacha agus Dleachtanna a íoc ar dtús isteach i gcuntais de chuid na gCoimisinéirí Ioncaim i mbainc thráchtála. I bhformhór cásanna, bíonn na treoracha cuntasáíochta ina n-iomláine ar eolas tráth a dhéantar an íocaíocht, agus cláraítear íocaíochtaí mar fháltais ar thaifead custaiméara roimh dhóibh a bheith aistrithe chuig an Státchiste. Folaíonn Éarlaisí Cánach Neamh-Leithdháilte (ÉCNL) íocaíochtaí a aistrítear chuig an Státchiste mar chuid d'Aistrithe Iomlána i Nóta 6 a bhfuil taifid custaiméirí fós le tabhairt cothrom le dáta ina leith. Folaíonn sé freisin, fáltais nach bhféadtar a leithdháileadh chuig ceanteideal cánach nó taifead cáinócóra ag deireadh na bliana. I roinnt cásanna, mura bhfuarthas eolas leordhóthanach taobh istigh de 5 bliana, aithnítear na suimeanna mar fháltais chánach agus baintear iad as iarmhéid ÉCNL a thuairiscítear sa Chuntas. Folaíonn ÉCNL íocaíochtaí a dhéantar i gcuntas le linn iniúchtaí cánach agus socraíochtaí iniúchóireachta chomh maith le híocaíochtaí neamhiniúchóireachta nach bhfuil treoracha cuntasáíochta críochnaithe ina leith.
- b. Suimeanna faighte ag cuntais tráchtála ach nár aistríodh iad chuig an mBanc Ceannais ag deireadh na bliana is ea fáltais chánach ag feitheamh ar aistriú agus leithdháileadh.
- c. Suimeanna ag feitheamh ar aistriú chuig Vóta 9, Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim faighte ag na Coimisinéirí Ioncaim agus áireofar sa chuntas iad mar Leithreasáí i gCabhair de Vóta 9, Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim.

Taisc i Seilbh

- a. Baineann taiscí atá sealbhaithe faoin Acht um Cheartas Coiriúil, 1994 le hairgead a gabhadh faoin Acht agus atá coinnithe ar taisce go dtí go mbeidh na himeachtaí cúirte ann.
- b. Is ionann na taiscí i seilbh bailitheoirí C&M agus suimeanna faighte in ionad Ráthaíochtaí Bainc nó Ráthaíochtaí Bainc ar feitheamh.
- c. Is ionann taiscí a choinnítear le haghaidh dhliteanais C&M agus suimeanna faighte d'idirbhearta Custam agus máil sula bhfaightear na tuairisceáin cuí. Ainmnítear na suimeanna seo mar thaiscí i gcuntas rialaithe go dtí go dtíolactar an tuairisceán cuí agus ansin leithdháiltear iad mar fháltais. Mar gheall ar an nádúr láimhe a bhaineann le gnéithe áirithe de na taiscí seo a bhainistiú, tá roinnt srianta ar an bhfáil ar shonraí bainteacha ag leibhéal na n-idirbheart. Géilltear aon taiscí ar lámh don Státchiste ar an 31 Nollaig mar chuid d'aistrithe Dleachta Máil i Nóta 6.

Iarmhéid dlite ón Státchiste

Is ionann an t-iarmhéid dlite ón Státchiste agus suimeanna a aistrítear chuig an Státchiste ach nach bhfuil taifeadta fós mar fháltais agus suimeanna sa Státchiste atá dlite le hÍoc le ranna Rialtais ach nár íocadh faoi dheireadh na bliana.

**Cuntas ar Fháltas Ioncaim an Stáit arna bhailiú ag na Coimisinéirí Ioncaim
don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2020**

Cuntas ar Fháltas agus Diúscairt an Ioncaim a bailíodh

	Nótaí	2020 €000	2019 €000
Fáltais Chomhlána			
Fáltais an Stáitchiste	1	66,862,078	68,272,740
Fáltais Neamh-Stáitchiste	2	15,396,147	15,982,125
Iomlán na bhFáltais Comhlán a Bhailigh na Coimisinéirí Ioncaim		82,258,225	84,254,865
Aisíocaíochtaí			
Fáltais Stáitchiste a Aisíoc	3	(10,658,360)	(9,960,686)
Fáltais Neamh-Stáitchiste a Aisíoc	4	(129,379)	(152,300)
Iomlán na nAisíocaíochtaí		(10,787,739)	(10,112,986)
Glanfháltais			
Fáltais Stáitchiste	5	56,203,718	58,312,054
Fáltais Neamh-Stáitchiste	7	15,266,768	15,829,825
Iomlán na nGlanfháltais a Bhailigh na Coimisinéirí Ioncaim		71,470,486	74,141,879
Diúscairt na nGlanfháltais			
Fáltais a aistríodh chuig an Stáitchiste	6	(56,225,688)	(58,351,495)
Fáltais a aistríodh chuig Ranna/Gníomhaireachtaí/Ballstáit Eile AE	7	(15,252,347)	(15,819,736)
Iomlán Dhiúscairt na nGlanfháltais a Bhailigh na Coimisinéirí Ioncaim		(71,478,035)	(74,171,231)
Glanfháltais a coinníodh ag deireadh na bliana		(7,549)	(29,352)
Iarmhéid Tosaigh ar an gCuntas maidir le Fáltas agus Diúscairt Ioncaim ar an 1 Eanáir		(449,107)	(419,755)
Iarmhéid Deiridh ar an gCuntas maidir le Fáltas agus Diúscairt Ioncaim ar an 31 Nollaig		(456,656)	(449,107)

Is cuid den Chuntas seo iad na Beartais Chuntasaíochta agus Nótaí 1 go 12.

Niall Cody
Oifigeach Cuntasaíochta
Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim

Brian Boyle
Ard-Chuntasóir
Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim

20 Aibreán 2021

**Cuntas ar Fháltas Ioncaim an Stáit arna bhailiú ag na Coimisinéirí Ioncaim
don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2020**

Ráiteas ar Iarmhéideanna

	Nótaí	2020 €000	2019 €000
Sócmhainní			
Airgead Tirim sa Bhanc agus ar Láimh	8	99,985	84,094
Suimeanna dlite ó Ranna Rialtais	9	2,488	768
Iomlán na Sócmhainní		102,473	84,862
Dliteanais			
Suimeanna atá le Fáil agus le Leithdháileadh	10	(110,923)	(132,344)
Taiscí i Seilbh	11	(448,206)	(401,625)
Iomlán na nDliteanas		(559,129)	(533,969)
		(456,656)	(449,107)
Arna léiriú ag:			
Iarmhéid Deiridh an Chuntais maidir le Fáltas agus Diúscairt Ioncaim			
Iarmhéid na gCánacha agus Dleachtanna dlite ón Státchiste	6	(496,513)	(474,543)
Iarmhéid na bhFáltas bailithe agus dlite chuig Ranna/Gníomhaireachtaí/ Ballstáit eile AE	7	39,857	25,436
		(456,656)	(449,107)

Is cuid den Chuntas seo iad na Beartais Chuntasaíochta agus Nótaí 1 go 12.

Niall Cody
Oifigeach Cuntasaíochta
Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim

Brian Boyle
Ard-Chuntasóir
Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim

20 Aibreán 2021

**Cuntas ar Fháltas Ioncaim an Stáit arna bhailiú ag na Coimisinéirí Ioncaim
don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2020**

Nótaí leis an gCuntas

Nóta 1. Fáltais an Státchiste a bailíodh	2020	2019
	€000	€000
Cáin Ioncaim	25,195,947	25,590,694
Cáin Bhreisluacha	18,437,211 ^{*1}	20,934,572
Cáin Chorporáide	13896120	12,337,199
Dleacht Mháil	5,453,213	5,892,738
Dleachtanna Stampa	2121140	1,541,324
Cáin Gnóthachan Caipitiúil	971506	1,106,007
Cáin Fáltas Caipitiúil	514069	529,153
Dleacht Custam	272,872 ^{*2}	341,053
	66,862,078	68,272,740

*1 Áirítear san fhiigiúr seo na fáltais seo a leanas maidir leis an scéim Mionionad Uileghnó CBL;

	2020	2019
	€000	€000
Íocaíochtaí CBL a bailíodh i gceart go hÉirinn sa Stát	12,150	7,396
Íocaíochtaí CBL a bailíodh i gceart go hÉirinn ag Ballstáit eile	89,166	67,401
Suimeanna coinneála ar CBL a bailíodh le haghaidh 2018 do Bhallstáit AE	15	67,576
	101,331	142,373

*2 Tuairiscítear fáltais Dleachta Custam glan ó chostais bhailithe €23m (€36m, 2019) ceadaithe faoi Imréiteach Lárnaithe (ÚSNIS roimhe seo). Aistríodh €11.5m (€18m, 2019) chuig Ballstáit eile AE agus aistríodh €11.5m (€18m, 2019) chuig Vóta 9 agus taifeadtear iad mar fáltais Leithreasáí i gCabhair.

**Cuntas ar Fháltas Ioncaim an Stáit arna bhailiú ag na Coimisinéirí Ioncaim
don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2020**

Nótaí leis an gCuntas

Nóta 2. Fáltais Neamh-Stáitchiste a bailíodh thar ceann Ranna/Gníomhaireachtaí/Ballstáit eile AE

	2020	2019
	€000	€000
Árachas Sóisialach Pá-Choibhneasa	11,456,328	12,398,356
Scéim an Mhionionaid Uileghnó CBL	2,367,479	2,006,634
Tobhach Árachais Sláinte	773,824	757,721
Cáin Maoine Áitiúil	488,308 ^{*1}	479,486
Fáltais Máil Tobac	167,605 ^{*2}	167,605
Tobhach an Chiste Cúitimh Árachais	99,359	132,054
Scéim Tacaíochta um Thithe Altranais (lena n-áirítear fáltais Ilchineálacha)	32,225	27,693
Tobhach Comhshaoil ar Mhálaí Plaisteacha	4,161	5,466
Dleachtanna Tithe Solais	6,828	7,052
Tobhach Comhshaoil agus Oiliúna	30	58
	15,396,147	15,982,125

*1 Bristear an figiúr €482m (fáltais €488m lúide aisíocaíochtaí €6m) bailithe glan don Cháin Maoine Áitiúil (CMÁ) síos go €21m do riaráistí Muirir Teaghlaigh do 2012 agus dliteanais CMÁ do na blianta 2013 go 2019 agus an dá bhliain sin san áireamh, €389m do dhliteanais CMÁ i ndáil le 2020 agus €72m do dhliteanais CMÁ i ndáil le 2021. In 2019, bailíodh €64m i ndlíteanais CMÁ i ndáil le 2020.

*3 Cuirtear Fáltais Máil Tobac €167.6m i láthair mar fháltais neamh-Stáitchiste toisc go n-íoctar iad go díreach leis an Roinn Sláinte faoi Alt 3 den Acht um Leithreasú, 1999, arna leasú ag an Acht um Leithreasú, 2005.

**Cuntas ar Fháltas Ioncaim an Stáit arna bhailiú ag na Coimisinéirí Ioncaim
don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2020**

Nótaí leis an gCuntas

Nóta 3. Fáltais Stáitchiste a Aisíoc

	2020 €000	2019 €000
Cáin Ioncaim	(2,548,453) *1	(2,652,442)
Cáin Bhreisluacha	(5,962,905)	(5,767,230)
Cáin Chorporáide	(2,063,264) *1	(1,449,912)
Dleacht Mháil	(26,024)	(27,444)
Dleachtanna Stampa	(26,571)	(26,360)
Cáin Gnóthachan Caipitiúil	(21,834)	(29,724)
Cáin Fáltas Caipitiúil	(9,252)	(7,566)
Dleacht Custam	(57)	(8)
	(10,658,360)	(9,960,686)

*1 *Tugadh an Scéim Tacaíochta Srianáil COVID (STSC) isteach chun tacú le gnóthaí a raibh tionchar suntasach orthu de dheasca na srianta a thug an Rialtas isteach chun paidéim COVID-19 a throid. Cuireadh tús leis an scéim ar an 13 Deireadh Fómhair 2020 agus tá sé ar fáil do chomhlachtaí, daoine aonair féinfhostaithe agus comhpháirtíochtaí a bhfuil trádáil nó gníomhaíochtaí trádála á reáchtáil acu ó áitreabh gnó. Féadfaidh gnóthaí incháilithe éileamh a chur faoi bhráid na gCoimisinéirí Ioncaim le haghaidh íocaíochtaí Réamh-Chreidmheas do Chostais Trádála (RCCT). Amhail an 31 Nollaig 2020, eisíodh íocaíochtaí chuig 14,867 iarratasóirí (bhain 7,554 díobh le clárúcháin Cánach Corparáide agus 7,313 díobh le clárúcháin Cánach Ioncaim).

I bhfigiúr na nAisíocaíochtaí Cánach Ioncaim, folaithear €22.3m i ndáil le glan-íocaíochtaí STSC.

I bhfigiúr na nAisíocaíochtaí Cánach Corparáide, folaithear €120.8m i ndáil le glan-íocaíochtaí STSC.

Nóta 4. Aisíocaíocht Fáltas Neamh-Stáitchiste a bailíodh thar ceann Ranna/Gníomhaireachtaí/Ballstáit eile AE

	2020 €000	2019 €000
Árachas Sóisialach Pá-Choibhneasa	(120,933)	(146,131)
Cáin Maoine Áitiúil	(6,579)	(5,636)
Scéim an Mhionionaid Uileghnó CBL	(1,673)	(452)
Scéim Tacaíochta um Thithe Altranais (lena n-áirítear fáltais Ilchineálacha)	(190)	(75)
Tobhach Comhshaoil ar Mhálaí Plaisteacha	(4)	(6)
	(129,379)	(152,300)

Nóta 5. Glanfháltais Stáitchiste

	Glanfháltais 2020 €000	Aisíocaíochtaí 2020 €000	Glanfháltais 2020 €000	Glanfháltais 2019 €000
Cáin Ioncaim	25,195,947	(2,548,453)	22,647,494	22,938,252
Cáin Bhreisluacha	18437211	(5,962,905)	12,474,306	15,167,342
Cáin Chorporáide	13896120	(2,063,264)	11,832,856	10,887,287
Dleacht Mháil	5,453,213	(26,024)	5,427,189	5,865,294
Dleachtanna Stampa	2121140	(26,571)	2,094,569	1,514,964
Cáin Gnóthachan Caipitiúil	971506	(21,834)	949,672	1,076,283
Cáin Fáltas Caipitiúil	514069	(9,252)	504,817	521,587
Dleacht Custam	272,872	(57)	272,815	341,045
	66,862,078	(10,658,360)	56,203,718	58,312,054

**Cuntas ar Fháltas Ioncaim an Stáit arna bhailiú ag na Coimisinéirí Ioncaim
don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2020**

Nótaí leis an gCuntas

Nóta 6. Fáltais Aistrithe chuig an Státchiste

	Iarmhéid dlíte chuig/(ón) Státchiste ar an 1.1.20		Aistrithe Iomlána	Iarmhéid dlíte chuig/(ón) Státchiste ar an 31.12.20	
	€000	Glanfháltais €000		€000	€000
Cáin Ioncaim	(39,935)	22,647,494	(22,710,833)	(103,274)	
Cáin Bhreisluacha	15164	12,474,306	(12,423,557)	65,913	
Cáin Chorporáide	(879)	11,832,856	(11,832,768)	(791)	
Dleacht Mháil	(400,200)	5,427,189	(5,447,806)	(420,817)	
Dleachtanna Stampa	(22,586)	2,094,569	(2,089,939)	(17,956)	
Cáin Gnóthachan Caipitiúil	(1,813)	949,672	(951,320)	(3,461)	
Cáin Fáltas Caipitiúil	(11,393)	504,817	(493,815)	(391)	
Dleacht Custam	(12,901)	272,815	(275,650)	(15,736)	
	(474,543)	56,203,718	(56,225,688)	(496,513)	

Nóta 7. Fáltais a aistríodh chuig Ranna/Gníomhaireachtaí/Ballstáit Eile AE

	Iarmhéid dlíte ar an 1.1.20		Aistrithe Iomlána	Iarmhéid dlíte ar an 31.12.20	
	€000	Glanfháltais €000		€000	€000
Árachas Sóisialach Pá-Choibhneasa	20,472	11,335,395	(11,321,289)	34,578	
Scéim an Mhionionaid Uileghnó CBL	2,303	2,365,805	(2,366,236)	1,872	
Tobhach Árachais Sláinte	-	773,824	(773,824)	-	
Cáin Maoine Áitiúil	405	481,730	(479,146)	2,989	
Fáltais Máil Tobac	-	167,605	(167,605) ^{*1}	-	
Tobhach an Chiste Cúitimh Árachais	1,965	99,359	(100,837)	487	
Scéim Tacaíochta um Thithe Altranais (lena n-áirítear fáltais Ilchineálacha)	281	32,035	(32,386)	(70)	
Tobhach Comhshaoil ar Mhálaí Plaisteacha	6	4,158	(4,163)	1	
Dleachtanna Tithe Solais	-	6,827	(6,828)	(1)	
Tobhach Comhshaoil agus Oiliúna	4	30	(33)	1	
	25,436	15,829,825	(15,252,347)	39,857	

*1 An tsuim €167,605,000 a íocadh ó fháltais na bhFáltas Máil Tobac leis an Roinn Sláinte faoi Alt 3 den Acht um Leithreasú, 1999, arna leasú ag an Acht um Leithreasú, 2005.

**Cuntas ar Fháltas Ioncaim an Stáit arna bhailiú ag na Coimisinéirí Ioncaim
don bhliain dar críoch 31 Nollaig 2020**

Nótaí leis an gCuntas

Nóta 8. Airgead Tirim sa Bhanc agus ar Láimh

	2020	2019
	€000	€000
Iarmhéid arna coinneáil i gCuntais na gCoimisineirí Ioncaim sa Bhanc Ceannais	82,099	27,643
Iarmhéid i gCuntais na gCoimisinéirí Ioncaim arna coinneáil i mBainc Thráchtála	37,175	71,789
Seiceanna nár tugadh i láthair	(19,361)	(15,443)
Airgead ar Láimh	72	105
	99,985	84,094

Nóta 9. Suimeanna dlite ó Ranna Rialtais

I gcás go mbíonn dliteanas i gceist mar thoradh ar earraí a bheith á n-iompórtáil ag Ranna Rialtais, scaoiltear na hearraí gan íocaíocht láithreach dleachtanna nó cánacha, agus gearrtar an méid atá dlite ar an Roinn ábhartha ina dhiaidh sin.

Nóta 10. Suimeanna atá le Fáil agus le Leithdháileadh

	2020	2019
	€000	€000
Taiscí Cánach Neamh-Leithdháilte	(102,317)	(80,721)
Fáltais cánach ag feitheamh ar aistriú agus leithdháileadh	(8,540)	(51,530)
Suimeanna ag feitheamh ar aistriú chuig Vóta 9, Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim	(66)	(93)
	(110,923)	(132,344)

Nóta 11. Taiscí i Seilbh

	2020	2019
	€000	€000
Taiscí i seilbh faoin Acht um Cheartas Coiriúil, 1994	(3,010)	(2,471)
Taiscí i seilbh Bailitheoirí C&M	(10,743)	(8,202)
Taiscí i seilbh i ndáil le dliteanas C&M dlite i ndiaidh 31 Nollaig	(434,453)	(390,952)
	(448,206)	(401,625)

Nóta 12. Calaois agus calaois amhrasta

	Líon na gcásanna		2020	2019
	2020	2019	€000	€000
Calaois *1	1	1	3	5
Calaois Amhrasta *2	-	-	-	-
	1	1	3	5

Fuarthas ar ais an tsuim a tuairiscíodh in 2020.

* 1 Is ionann líon na gcásanna calaoise agus cásanna inar cuireadh imscrúdú inmheánach i gcrích, inar scoireadh an fostaí nó inar éirigh an fostaí as agus inar tuairiscíodh an chalaois don Gharda Síochána.

*2 Is ionann líon na gcásanna calaoise amhrasta agus cásanna atá faoi réir imscrúdú inmheánach agus go bhfuil cinneadh fós le déanamh maidir le cé acu an ionann na gníomhaíochtaí agus calaois.

Innéacs Táblaí 2020

Tábla 1: Iomlán na bhFáltas Comhlán Státchiste agus Neamh-Státchiste	86
Tábla 2: Iomlán na nGlanfháltas	87
Tábla 3: Méid an Ghnó	88
Tábla 4: Caighdeáin & Torthaí na Seirbhíse do Chustaiméirí	89
Tábla 5: Meánchéatadán Cánach a Bailíodh le linn na Míosa ina raibh sí Dlite (de réir Cánach)	90
Tábla 6: Comhlíontacht Tuairisceán/Íocaíochtaí de réir Mhéid an Cháis	90
Tábla 7: Cláir Forfheidhmithe Bailithe in 2020	90
Tábla 8: An tAonad Bainistíochta Fiachais	90
Tábla 9: Maoirsiú ar Dhócmhainneacht Chorporáideach agus Phearsanta	91
Tábla 10: Tuairimí Cuí curtha ar fáil do Chomhlachtaí agus Eintitis Eile	91
Tábla 11: Gníomhaíochtaí Idirghabhálacha Iniúcháireachta agus Comhlíontachta	92
Tábla 12: Iniúchtaí Randamacha Curtha i gCrích 2020 v 2019	92
Tábla 13: Achoimre ar Thorthaí na nIdirghabhálacha Earnála Roghnaithe	93
Tábla 14: Foilseacháin	93
Tábla 15: Foilseacháin de réir Earnáil Roghnaithe	94
Tábla 16: Urghabhálacha Drugaí	94
Tábla 17: Táirgí Inmháil Urghafa	94
Tábla 18: Urghabhálacha Airgid	95
Tábla 19: Orduithe Forghéillte Airgid	95
Tábla 20: Ionchúisimh i leith Dian-Imghabháil	95
Tábla 21: Pionóis Shibhialta as ucht loiceadh Tuairisceáin a Thíolacadh	95
Tábla 22: Iarratais ar Chúnamh Frithpháirteach	95
Tábla 23: Nósanna Imeachta um Chomhaontú Frithpháirteach	96
Tábla 24: Réamh-Chomhaontuithe Praghsála (RCP)	96
Tábla 25: Briseadh síos céatadánach ar líon na mball foirne baineann i ngach grád ag deireadh 2020 agus 2014	96
Tábla 26: Iarratais Saorála Faisnéise	96
Tábla 27: Athbhreithnithe Inmheánacha & Seachtracha	97
Tábla 28: Gearán a bhaineann leis na Coimisinéirí Ioncaim Críochnaithe ag an Ombudsman	97
Tábla 29: Comhlíontacht leis an Acht um Íoc Pras Cuntas	97
Tábla 30: Oiliúint 2019	98
Tábla 31: Foras Cánachais na hÉireann – Cáilíochtaí Gairmiúla	98
Tábla 32: Cáilíochtaí 3ú Leibhéal Ollscoil Luimnigh	98

Tábla 1: Iomlán na bhFáltas Comhlán Státhchiste agus Neamh-Státhchiste

Catagóir	2020 €m	2019 €m
Fáltais Státhchiste		
Cáin Ioncaim	25196	25591
Cáin Bhreisluacha	18437	20935
Cáin Chorporáide	13896	12337
Mál	5453	5893
Dleachtanna Stampa	2121	1541
Cáin Gnóthachan Caipitiúil	972	1106
Cáin Fáltas Caipitiúil	514	529
Custaim	273	341
Fáltais Neamh-Státhchiste		
Bailiúchán Fáltas Comhlán thar ceann Rannóga / Gníomhaireachtaí eile	15396	15982
Iomlán	82258	84255

Tabhair do d'aire: Is mar gheall ar shlánú i bhfigiúirí comhpháirteacha atá aon mhír éir follasacha sna figiúirí iomlána

* Áirítear i measc na bhFáltas Comhlán a bhailítear thar ceann Rannóga / Gníomhaireachtaí eile fáltais amhail Árachas Sóisialach Pá-Choibhneasa (ÁSPC) agus an Cháin Maoine Áitiúil (CMÁ).

Tábla 2: Iomlán na nGlanfháltas

Dleachtanna, Cánacha & Tobhaigh	Glanfháltais 2020 €m	Glanfháltais 2019 €m	Glanfháltais 2020 +/- 2019 €m
Cáin Ioncaim ÍMAT	15576	15778	-202
MSÚ ÍMAT	3260	3275	-15
Cáin Ioncaim Féinmheasúnaithe	1828	2014	-186
MSU Féinmheasúnaithe	572	522	50
Cáin Scuchta ar Árachas Saoil	124	128	-4
Cáin Choinneála ar Ús Taisce	37	64	-27
Cáin Iarchoimeáda ar Sheirbhísí Gairmiúla	759	696	63
Cáin Iarchoimeáda ar Dhíbhinní	487	408	79
Dleacht Siar/Cáin ar Chonarthaí Iomchuí	4	54	-50
Iomlán na Cánach Ioncaim agus MSU	22647	22940	-293
CBL ar Iompórtálacha	1802	1974	-172
CBL Inmheánach	10672	13194	-2522
Iomlán na Cánach Breisluacha	12474	15168	-2694
Cáin ar Tháirgí Tobac	1034	969	65
Cáin ar Tháirgí Alcóil	1204	1233	-29
Cáin Ola Mianra	1814	2164	-350
Cáin Charbóin	494	430	64
Cáin Cláraithe Feithiclí	751	942	-191
Dleachtanna Máil Eile	130	127	3
Iomlán na nDleachtanna Máil	5427	5865	-438
Cáin Chorparáide	11833	10887	946
Dleacht Stampa ar Scaireanna	569	399	170
Dleacht Stampa ar Mhaoin	519	717	-198
Dleacht Stampa Eile	1006	398	608
Iomlán na nDleachtanna Stampa	2094	1514	580
Cáin Gnóthachan Caipitiúil	950	1076	-126
Cáin Fáltas Caipitiúil	505	522	-17
Custaim	273	341	-68
IOMLÁN NA NGLANFHÁLTAS STÁTCHISTE	56203	58312	-2109
Cáin Maoine Áitiúil	482	474	8
IOMLÁN NA NGLANFHÁLTAS STÁTCHISTE AGUS CMÁ	56685	58786	-2101

Tabhair do d'aire: Is mar gheall ar shlánú i bhfigiúirí comhpháirteacha atá aon mhír éir follasacha sna figiúirí iomlána

Tábla 3: Méid an Ghnó

Gníomhaíocht	Méid in 2020	Méid in 2019	Athrú % 2020 v 2019
Fostaíochtaí ÍMAT*	3223595	3183789	1.3%
Tíolacthaí Párolla	6110119	6720779	-9.1%
Clárúcháin Cánach Ioncaim Féinmheasúnaithe	811772	793221	2.3%
Clárúcháin Cuideachtaí	220722	211931	4.2%
Clárúcháin CBL	263611	256005	3.0%
Maoine CMÁ Tuairiscithe	1963913	1.915m	2.5%
Conarthaí CCI curtha in iúl do na Coimisinéirí Ioncaim	592448	665233	-10.94%
Íocaíochtaí CCI curtha in iúl do na Coimisinéirí Ioncaim	1442243	1622895	-11.1%
Líon na n-íocaíochtaí leictreonacha déanta leis na Coimisinéirí Ioncaim	9152877	Ní bhaineann***	Ní bhaineann***
Luach na n-íocaíochtaí leictreonacha déanta leis na Coimisinéirí Ioncaim	€77.0bn	€64.8bn	18.83%
Líon na n-íocaíochtaí leictreonacha déanta le cáiníocóirí	1471364	1312083	12.12%
Luach na n-íocaíochtaí leictreonacha déanta le cáiníocóirí	€9.2bn	€8.2bn	12.2%
Líon na dTuairisceán Leictreonach a fuarthas	5313736	5773776	-8.0%
Glaonna fóin a freagraíodh**	1419330	2480858	-42.8%
Comhfhreagras a ndéileáladh leis (fiosruithe ar líne san áireamh)	1796471	1524472	18%

* Folaíonn sé seo fostaíochtaí iomadúla agus faighteoirí pinsean ceirde.

**Folaíonn sé seo 268,693 glao freagartha ag seirbhís sheachtrach i ndáil leis an gCáin Mhaoine Áitiúil.

***Níl fáil air mar gheall ar athrú sa mhodh ríofa

Tábla 4: Caighdeán & Torthaí na Seirbhíse do Chustaiméirí

Seirbhís	Gealltanais	Seachadadh
Clárúcháin Ar Líne		
ROS le haghaidh Gnó	Próiseas fíorúcháin curtha i gcrích taobh istigh d'aon lá oibre	100%
moChúrsaí	100% de chlárúcháin ar líne críochnaithe taobh istigh de 10 lá oibre	100%
Cáin Ioncaim, Cáin Chorporáide, PREM	100% de chlárúcháin ar líne críochnaithe taobh istigh de 3 lá oibre	100%
CBL	100% de chlárúcháin ar líne críochnaithe taobh istigh de 10 lá oibre	85%
CCI	100% de chlárúcháin ar líne críochnaithe taobh istigh de 10 lá oibre	86%
Tuairisceáin, Dearbhuithe agus Aisiocaíochtaí		
Tuairisceáin agus Dearbhuithe ROS	100% próiseáilte taobh istigh de 2 lá oibre	100%
Aisiocaíochtaí ROS	100% próiseáilte taobh istigh de 5 lá oibre	100%
Tuairisceáin, dearbhuithe agus iarratais neamh-ROS	100% taobh istigh de 20 lá oibre.	65%
Aisiocaíochtaí nó fritháirimh neamh-ROS	100% taobh istigh de 20 lá oibre.	77%
Teagmháil Dhíreach le Custaiméirí		
Comhfhreagras	100% taobh istigh de 30 lá oibre.	85%
Seirbhís Fóin	100% freagartha taobh istigh de 5 nóiméad	56%
M'Fhiosruithe	100% próiseáilte taobh istigh de 20 lá oibre	86%
Cuairteanna ar Oifigí Poiblí	Meán-aga feithimh níos lú ná 10 nóiméad	75%
Seirbhís Theicniúil na gCoimisinéirí Ioncaim	Freagra faighte taobh istigh de 20 lá oibre	38%
Gearáin	100% próiseáilte taobh istigh de 20 lá oibre	93%
Imréiteach Cánach		
Iarratas ar Dheimhnithe Imréitigh Cánach faoi Chaighdeán in Oifigí Poiblí	100% próiseáilte taobh istigh de 5 lá oibre	100%

Tábla 5: Meánchéatadán Cánach a Bailíodh le linn na Míosa ina raibh sí Dlite (de réir Cánach)

Ceannteideal cánach	2020
ÍMAT/ÁSPC	98%
CBL	95%
Cáin Ioncaim (Neamh-ÍMAT)	100%
Cáin Gnóthachan Caipitiúil	94%
Cáin Chorparáide	99%
Cáin Conarthaí Iomchuí	95%

Tábla 6: Comhlíontacht Tuairisceán/Íocaíochtaí de réir Mhéid an Cháis

Méid an Cháis	Comhlíontacht sa Mhí Dhlite, 2020	Comhlíontacht sa Mhí Dhlite + 1, 2020
Cásanna Móra	94%	97%
Cásanna Meánmhéide	92%	96%
Cásanna Eile	78%	87%

Tabhair do d'aire: Folaíonn rátaí comhlíontachta tuairisceáin thíolactha agus fiachas stórasaithe

Tábla 7: Cláir Forfheidhmithe Bailithe in 2020

Forfheidhmiúchán	Líon na gCásanna	Líon na nAtreoruithe	Luach na nAtreoruithe €m	Toradh €m
Atur nae	2243	2475	€32.7	€27.8
Sirriam	18127	20162	€94.9	€84.1
Astú	2210	2675	€40.0	€14.9
Iomlán	22580	25312	€167.6	€126.8

Tábla 8: An tAonad Bainistíochta Fiachais

Gníomhaíocht	2020
Iarratais Íocaíochtaí / Meastacháin Eisithe	161919
Éilimh Dheiridh Eisithe	122516
Iarratais ó Cháiníocóirí ar Áiseanna Tráthíocaíochtaí Próiseáilte	7,591*
Atreoruithe le haghaidh Forfheidhmithe	25312

* Iarratais dhiúltaíthe san áireamh

Tábla 9: Maoirsiú ar Dhócmhainneacht Chorparáideach agus Phearsanta

Gníomhaíocht	2020
Cuideachtaí a ndearnadh foirceannadh orthu trí Leachtú Toilteanach Creidiúnaithe	409
Freastal déanta ar Chruinnithe Creidiúnaithe	204
Achainíocha na gCoimisinéirí loncaim chun na hArd-Chúirte chun Leachtaitheoir a Cheapadh	8
Glacadóireachtaí	68
Scrúdaitheoireachtaí	33
Féimheachtaí faoi achainí na gCoimisinéirí loncaim	5

Tábla 10: Tuairimí Cuí curtha ar fáil do Chomhlachtaí agus Eintitis Eile

Catagóir Tuairime	Líon 2020
Trádáil	2
Athchóirithe agus cónaschtaí	21
Díolúine ó cháin maidir le gnóthachain ar dhiúscairtí scaireanna áirithe	1
Roghanna chun na Scéime Cánach Tonnáiste	1
Fáil ar fhaoiseamh úis i leith iasachtaí a feidhmíodh chun scairchaipiteal a fháil nó maoiniú iasachta a chur ar fáil do chomhlacht trádála nó comhlacht a choinníonn scaireanna i gcomhlacht trádála	1
Cánacha iarchoimeádta	33
Dleacht Stampa	60
Cáin Gnóthachan Caipitiúil	6
Formhuirir Dlúthchuideachta	6
Cáin Chorparáide	10
Míreanna Ilghnéitheacha	6
Iomlán	147

Tábla 11: Gníomhaíochtaí Idirghabhálacha Iniúcháireachta agus Comhlíontachta

Idirghabháil	Curtha i gCrích in 2020	Toradh €m	Curtha i gCrích in 2019	Toradh €m
Iniúchtaí Cuimsitheacha/Imscrúduithe	748	78.4	1628	103.7
Iniúchtaí Cánacha/Dleachtanna Iomadúla	246	12.5	466	24.2
Iniúchtaí Cánach/Dleachta/Saincheiste/Idirbhirt Singil	500	37.2	935	94.7
Líon Iomlán na nIniúcháireachta/Imscrúduithe	1494	128.1	3029	222.6
Fiosrú Gné	50703	307.6	77442	288.4
Agallamh Próifíle	1048	33.2	2742	15.7
Breithmheasanna (gan tuilleadh gnímh)	134576		84983	
Seiceálacha Dearbhaithe	396340	5.9	375367	7.05
Seiceálacha ÍMAT	10982	12.6	22719	13.9
Iomlán Neamh-Iniúcháireachta/Imscrúduithe	593649	359.3	563253	325.05
Iomlán na nIdirghabhálacha	595143	487.4	566282	547.65

Tábla 12: Iniúchtaí Randamacha Curtha i gCrích 2020 v 2019

Catagóir	Clár 2020	Clár 2019
Méid an tSampla	500	150
Críochnaithe	200	113
Toradh Iomlán	€2,124	€76,358
Cásanna le toradh	1	20
Cásanna gan toradh	16	46

Tábla 13: Achoimre ar Thorthaí na nIdirghabhálacha Earnála Roghnaithe

Earnáil	Líon na nIníochtaí/Imscrúduithe	Toradh €m	Idirghabhálacha Bainistíochta Riosca (Idirghabhálacha RMI)	Toradh €m	Iomlán na nIdirghabhálacha	Iomlán an Toraidh €m
Gníomhaíochtaí Cuntasaíochta, Leabharchoimeáda agus Iniúcháireachta	15	0.1	354	3.9	369	4.0
Tógáil	168	7.2	7073	17.0	7241	24.2
Dochtúirí	42	4.4	174	2.6	216	7.0
Dlíodóirí, Abhcóidí agus Gníomhaíochtaí Eile Dí	21	15.8	268	2.6	289	18.4
Tithe Tábhairne	33	1.0	710	0.7	743	1.7
Earnáil Cíosa	91	6.6	2128	22.4	2219	29.0
Bialanna agus Ionaid Mhearbhia	43	1.1	1093	1.5	1136	2.6
Miondíoltóirí	131	22.7	4663	10.7	4794	33.4
Mórdhíoltóirí	89	4.0	4408	12.0	4497	16.0
Iomlán	633	62.9	20871	73.4	21504	136.3

Tabhair do d'aire: Tá na torthaí seo san áireamh sna torthaí foriomlána i dTábla 12. Is éard atá sa tábla seo ná léiriú ar shampla d'earnálacha in ord aibítire.

Tábla 14: Foilseacháin

Tréimhse	Líon agus Iomlán na Socraíochtaí in €m		Líon níos lú ná nó cothrom le €100k	Líon idir €100k agus €500k	Líon idir €500k agus €1 milliún	Líon níos mó ná €1 milliún	Líon agus Iomlán na bpionós arna gcinneadh ag Cúirt €k	
R1	35	6.0	19	14	1	1	6	850089
R2	25	8.5	7	12	3	3	0	0
R3	17	20.0	9	3	1	4	0	0
R4	32	16.9	15	11	3	3	0	0
Iomlán	109	51.4	50	40	8	11	6	850089

Tábla 15: Foilseacháin de réir Earnáil Roghnaithe

Earnáil	Foilseacháin
Stiúrthóirí Cuideachta	10
Foirgníocht & Gnó Gaolmhar /Forbróirí Réadmhaoine	10
Feirmeoirí / Seirbhísí Talmhaíochta	11
Tarlóirí	4
Sainchomhairleoirí TF / Ríomhaireachta / Gnó	4
Tiarnaí Talún / Lóistín Gearrthéarmach	16
Comhairleoirí Leighis & Seirbhísí Gaolmhara	11
Díoltóirí Mótair / Trádálacha Gaolmhara	6
Gairmithe / Fostaithe ÍMAT	14
Tábhairneoirí/Bialanneoirí/Soláthraithe Bia Beir Leat	5
Miondíoltóirí	11
Mórdhíoltóirí	5

Féadfaidh cás singil foilsithe teacht faoi chuimsiú breis agus earnáil amháin, mar shampla, beidh duine ar a ndéantar cur síos mar Stiúrthóir Cuideachta/Tiarna Talún le sonrú sa tábla mar Stiúrthóir Cuideachta agus mar Thiarna Talún. Is éard atá sa tábla seo ná léiriú ar shampla d'earnálacha in ord aibítre.

Tábla 16: Urghabhálacha Drugaí

Cineál an Druga	Líon na nUrghabhálacha	Cainníocht (kg)	Luach (€m)
Cannabas (Cannabas Luibhe & Roisín Cannabais)	5053	1439	28.6
Cócaon, Hearóin	161	123.15	10.2
Amfataimíní, Eacstais & eile	10500	3059	6.0
Iomlán	15714	4621	44.8

Tábla 17: Táirgí Inmháil Urghafa

Táirge	Líon na nUrghabhálacha	Cainníocht	Luach (€m)
Toitíní	3132	48.2m	32.8
Tobac	1304	7,189kgs	4.2
Alcól (Beoir, Biotáille & Fíon)	1808	764,174 lítear	4.2
Ola Mhianra Neamhcheadaithe	8	12,038 lítear	-
Ionaid Sciúrtha Ola	2	48500	-
Feithiclí*	501	501	5

* Feithiclí a urghabhadh mar gheall ar chúiseanna i ndáil le hola mianraí marcáilte, cúiseanna ó thaobh na Cánach Cláraithe Feithiclí agus mar thoradh ar úsáid i gceangal le cúiseanna líomhanta faoin dlí Custam nó Mál

Tábla 18: Urghabhálacha Airgid

	2020	2019	Athrú % 2020 in aghaidh 2019
Líon na nUrghabhálacha	40	52	-23%
Luach (€m)	1.4m	809896	+73%

Tábla 19: Orduithe Forghéillte Airgid

	2020	2019	Athrú % 2020 in aghaidh 2019
Líon na nOrduithe Forghéillte	35	37	-5%
Luach (€m)	561933	587367	-4%

Tábla 20: Ionchúisimh i leith Dian-Imghabháil

Le linn 2020	Iomlán
Líon na n-imscrúduithe leanúnacha	60
Líon na gcásanna a cuireadh ar aghaidh chuig an Stiúrthóir Ionchúiseamh Poiblí	8
Líon na gcásanna ar eisigh an Stiúrthóir Ionchúiseamh Poiblí treoracha ina dtaobh	10
Líon na gcásanna os comhair na gCúirteanna	40
Líon na gciontuithe a fuarthas	21
Líon na gciontuithe coiriúla achoimre	248
Iomlán na bhfíneálacha a gearradh €m	€895,545

Tábla 21: Pionóis Shibhialta as ucht loiceadh Tuairisceáin a Thíolacadh

Clár Neamh-Thíolactha	Cásanna	Fíneálacha
Clár Pionóis P35	59	€0.2m
Clár Pionóis CBL	0	0

Tábla 22: Iarratais ar Chúnamh Frithpháirteach

Iarratais ar Chúnamh Frithpháirteach	Faighte in 2020	Faighte in 2019	Seolta in 2020	Seolta in 2019	Dúnta in 2020	Idir lámha ag deireadh 2020
Ó / Chuig Bhallstáit AE	939	1292	488	538	1192	382
Ó/Chuig Eile	44	71	14	17	55	39
Iomlán	983	1363	502	555	1247	421
Europol	463	538	144	117	607	0

Tábla 23: Nósanna Imeachta um Chomhaontú Frithpháirteach

	Fardal Tosaigh 01 Eanáir 2020	Tosaithe	Críochnaithe	Fardal Deiridh 31 Nollaig 2020
Cásanna praghsála aistrithe	43	48	11	80
Cásanna eile nach cásanna praghsála aistrithe iad	43	64	27	80
Iomlán	86	112	38	160

Tábla 24: Réamh-Chomhaontuithe Praghsála (RCP)

Fardal Tosaigh an 01/01/2020	Iarratais a fuarthas in 2020	Ceadaithe in 2020	Tarraingthe siar ag an gcáiníocóir in 2020	Fardal Deiridh an 31/12/2020	Líon na RCP i bhfeidhm amhail an 01/01/2020	Líon na RCP i bhfeidhm amhail an 31/12/2020
29	22	5	1	45	3	6

Tábla 25: Briseadh síos céatadánach ar líon na mball foirne baineann i ngach grád ag deireadh 2020 agus 2014

Grád	2020	2014
Rúnaí Cúnta	38	13
Príomhoifigeach	55	30
Príomhoifigeach Cúnta	53	39
Oifigeach Riaracháin/Ardoifigeach Feidhmiúcháin	54	51
Oifigeach Feidhmiúcháin/Oifigeach Foirne	65	66
Oifigeach Cléireachais	68	74
Oifigeach Seirbhísí	11	14
Iomlán	62	63

Tábla 26: Iarratais Saorála Faisnéise

Catagóir	2020	2019
Faighte	242	337
Scaoileadh Iomlán	34	60
Scaoileadh Páirteach	121	191
Diúltaithe	61	84
Déileáilte lasmuigh de Shaoráil Faisnéise/Tarraingthe siar/ Aistrithe	22	37
Iarratais ar Athbhreithniú Inmheánach	26	28
Achomharc chun an Choimisinéara Faisnéise	14	10

Tábla 27: Athbhreithnithe Inmheánacha & Seachtracha

Mionsonraí an Cháis	Inmheánach	Seachtrach	Iomlán
Iarratais tugtha ar aghaidh	2	5	7
Cásanna a ceadaíodh i mbliain	0	15	15
Iomlán	2	20	22
An líon a tugadh chun críche sa bhliain	2	14	16
Cinneadh i bhfábhar an chustaiméara	0	0	0
Cinneadh in aghaidh an chustaiméara	1	9	10
Cinneadh athbhreithnithe/ athbhreithnithe go páirteach	1	2	3
Scortha	0	2	2
Ar láimh ag deireadh na bliana	0	6	6

Tábla 28: Gearán a bhaineann leis na Coimisinéirí Ioncaim Críochnaithe ag an Ombudsman

Iomlán críochnaithe agus toradh	Líon na nGearán
Cinntí ar seasadh leo	14
Cinntí ar seasadh leo go páirteach	2
Cinntí nár seasadh leo	11
Cúnamh curtha ar fáil	8
Scortha/Tarraingthe Siar	2
Scortha roimh am	0
Lasmuigh den sainchúram	0
Iomlán	37

Tábla 29: Comhlíontacht leis an Acht um Íoc Pras Cuntas

Íocaíocht Déanta	Líon	Luach €	% na nÍocaíochtaí a rinneadh
Taobh istigh de 15 lá	11801	147567857	90.41
Laistigh de 16-30 Lá	1159	10343516	8.88
Sa bhreis ar 30 lá	92	366736	0.71
Iomlán	13052	158278109	100.00
Eolas Breise	Líon	Luach €	
Ús ar íocaíocht dhéanach íoctha in 2020	48	2276	
Costais chúitimh íoctha in 2020	48	2300	

Tábla 30: Oiliúint 2019

Catagóir Oiliúna	Laethanta Oiliúna Seachadta
Oiliúint faoin gClár Iniúchtaí	3846.5
Seirbhísí do Chustaiméirí/Cánacha Teicniúla	3806.0
Custaim agus Mál Teicniúil	4707.0
Córais Ríomhaire/TF	244.5
Cúrsaí Bainistíochta/Scileanna Boga/Ar líne	1108.5
Bailiú & Comhlíontacht	135.5
Sláinte & Sábháilteacht	400.5
Laethanta Oiliúna Céime le hOllscoil Luimnigh	3589.0
Forbairt Phearsanta agus Ghairmiúil Leanúnach	309.0
Oiliúint OneLearning	2369.0
Iomlán	20515.5

Tábla 31: Foras Cánachais na hÉireann – Cáilíochtaí Gairmiúla

Catagóir an Ghradaim	Líon na ngradam 2020	Líon na ngradam 2019
Teastais	483	249
Teicneoir Cánach	55	48
Dioplóma sa Cháin	31	50
Comhairleoir Cánach Cairte	0	4
Iomlán	569	351

Tábla 32: Cáilíochtaí 3ú Leibhéal Ollscoil Luimnigh

Catagóir an Ghradaim	Líon na ngradam 2020	Líon na ngradam 2019
Dioplóma sa Chánachas Feidhmeach	137	169
BA (Onóracha) sa Chánachas Feidhmeach	19	24
Teastais Custam	18	18
MBA	3	3
Iomlán	177	214

Aguisín 1 - Bronnadh Míreanna Oidhreachta

Bronnadh Míreanna Oidhreachta

Déantar foráil in Alt 1003 den Acht Comhdhlúite Cánacha, 1997 chun creidmheas a fháil i gcoinne dlíteanas cánach nuair a bhronnann cáiníocóir míreanna oidhreachta áirithe ar na bailiúcháin náisiúnta. Bronnadh na míreanna seo a leanas in 2020.

- Bailiúchán Seandachtaí Airgid Éireannacha ón 18ú agus 19ú Céad, luacháilte ag €550,000
- Bailiúchán Comerford agus eile, luacháilte ag €2,500,000

Is é an luach a léirítear ná luach margaidh na míreanna.

Bronnadh Maoine Oidhreachta ar Iontaobhas Oidhreachta na hÉireann // Oifig na nOibreacha Poiblí in Éirinn

Déantar foráil in Alt 1003A den Acht Comhdhlúite Cánacha, 1997 chun creidmheas a fháil i gcoinne dlíteanas cánach nuair a bhronnann cáiníocóir maoine oidhreachta áirithe ar Iontaobhas Oidhreachta na hÉireann nó ar Choimisinéirí na nOibreacha Poiblí in Éirinn.

Níor bronnadh aon tabhartas faoin scéim sin in 2020.

Ar fáil ar shuíomh idirlín na gCoimisinéirí Ioncaim

www.revenue.ie

ISSN 16495292

Caisleán Bhaile Átha Cliath

Aibreán 2021